

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
Tumov drevored 6
5220 Tolmin
T 05 381 15 26
www.kcktolmin.si
knjiznica@kcktolmin.si

LETNO POROČILO O DELU

Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2024

Tolmin, februar 2025

I POSLOVNO POROČILO

1	PREDSTAVITEV ZAVODA	4
1.1	PODATKI O ZAVODU.....	4
1.2	DEJAVNOST ZAVODA	5
1.3	ZAKONSKE PODLAGE.....	5
1.4	FINANCIRANJE ZAVODA	6
1.5	ODDELKI KNJIŽNICE.....	7
1.5.1	Knjižnica Tolmin.....	7
1.5.1.1	Dostavna knjižnica	8
1.5.2	Knjižnica Bovec	8
1.5.3	Knjižnica Kobarid	8
1.5.4	Potujoča knjižnica	9
2	DOLGOROČNI CILJI	9
3	LETNI CILJI	11
4	REALIZACIJA LETNIH CILJEV	11
4.1	SPLOŠNI PREGLED REALIZACIJE CILJEV	12
4.2	KNJIŽNIČNO GRADIVO.....	14
4.2.1	Knjižnična zbirka.....	14
4.2.2	Nakup fizičnega gradiva	15
4.2.3	Darovi	16
4.2.4	Odpisano gradivo.....	16
4.2.5	Spletno dostopno knjižnično gradivo	17
4.3	IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	18
4.3.1	Izposoja.....	19
4.3.2	Prevzem gradiva 24/7 v paketnikih	20
4.3.3	Medknjižnična izposoja.....	21
4.4	ČLANI IN UPORABNIKI.....	21
4.4.1	Obisk.....	21
4.4.2	Aktivni člani	22
4.4.3	Prebivalci in starostna struktura članov	22
4.4.4	Novi člani	23
4.4.5	Spletne storitve knjižnice.....	23
4.5	DEJAVNOSTI IN PROJEKTI.....	25
4.5.1	Dejavnosti za vseživljenjsko učenje in informacijsko opismenjevanje.....	25
4.5.2	Bibliopedagoške dejavnosti za spodbujanje bralne kulture za otroke in mlade	26
4.5.3	Medgeneracijsko spodbujanje branja	31
4.5.4	Spodbujanje bralne kulture za odrasle.....	32

4.6	DOGODKI IN PRIREDITVE.....	34
4.6.1	Dogodki in prireditve za odrasle	34
4.6.2	Dogodki in prireditve za otroke in mlade	38
4.7	DOMOZNANSKA DEJAVNOST	39
4.8	OBLIKE DEJAVNOSTI ZA RANLJIVE SKUPINE	41
4.9	STROKOVNA POMOČ IN SODELOVANJE	42
4.10	PROMOCIJA KNJIŽNICE IN DEJAVNOSTI.....	43
4.11	RAZNO	44
4.12	ODPRTOST	47
5	NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH IN NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC 47	
6	OCENA ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIMI LETI	47
7	OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA.....	48
8	OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA ..	48
9	POJASNILA NEDOSEŽENIH CILJEV	49
10	OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA	49
11	ANALIZA KADROVANJA.....	49
12	INVESTICIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE.....	52

Priloga: Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ

II RAČUNOVODSKO POROČILO

1	POJASNILA K BILANCI STANJA.....	54
2	POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV	55
3	POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA	57
4	POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI	58
5	POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV	58
6	POJASNILA K UGOTOVLJENEMU POSLOVNEMU IZIDU – PRESEŽKU PRIHODKOV NAD ODHODKI ZA LETO 2024	58
7	POROČILO O PORABI SREDSTEV AMORTIZACIJE	59
8	POROČILO O PORABI SREDSTEV ZA INVESTICIJE V LETU 2024	59
	8.1PODATKI O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH MINISTRSTVA ZA KULTURO	59
9	POROČILO O POPISU TER POROČILO O USKLAJEVANJU PO 37. ČLENU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU	59
	ZAKLJUČEK.....	60

I POSLOVNO POROČILO

1 PREDSTAVITEV ZAVODA

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin je javni zavod, ki so ga občine Tolmin, Kobarid in Bovec ustanovile leta 1999 in opravlja knjižnično dejavnost kot javno službo v naslednjih organizacijskih enotah:

- Knjižnica Tolmin: Tumov drevored 6, 5220 Tolmin,
- Knjižnica Bovec: Ledina 6, 5230 Bovec,
- Knjižnica Kobarid: Gregorčičeva 20, 5222 Kobarid,
- Potujoča knjižnica: Tumov drevored 6, 5220 Tolmin.

1.1 PODATKI O ZAVODU

Naziv:	Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin
Naslov:	Tumov drevored 6, 5220 Tolmin
Matična številka:	5052980
Št. proračunskega uporabnika:	37451
Šifra dejavnosti:	92.511
Davčna številka:	94679479
Številka transakcijskega računa:	01328-6030374586 pri UJP Nova Gorica
Vpis v sodni register:	1-56-00 pri Okrožnem sodišču v Novi Gorici
Telefon:	05 38 11 526
Elektronski naslov:	knjiznica@kcktolmin.si

Organa upravljanja:

1. Direktorica

Ime in priimek:	Jerneja Berginc
Izobrazba:	Univerzitetna diplomirana bibliotekarka
Imenovanje:	1. 10. 2020
Mandat:	5 let
Omejitve:	Zastopa brez omejitev

2. Svet knjižnice

Konstituiranje:	16. 1. 2025
Mandat:	5 let
Predsednik:	Vlado Trost (predstavnik uporabnikov iz občine Tolmin)
Člani:	- predstavniki občin ustanoviteljic: Marica Klinkon (Občina Tolmin), Danice Hrast (Občina Kobarid) in Daša Čopi (Občina Bovec) - predstavniki uporabnikov: mag. Janja Barić (iz občine Tolmin), Nuša Bremec (iz Občine Bovec) - predstavniki zaposlenih: Urška Maligoj Matelič, Peter Pavletič, Polonca Podreka Šturm

1.2 DEJAVNOST ZAVODA

Tudi v letu 2024 je Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin izvajala knjižnično dejavnost kot javno službo na območju občin ustanoviteljic Tolmin, Kobarid in Bovec v skladu z Zakonom o knjižničarstvu (UL RS 87/2001 in 92/2015) in Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin (UL RS, št. 38/22).

V skladu z 2. členom Zakona o knjižničarstvu knjižnična dejavnost zajema:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- dejavnost knjižničnega informacijskega servisa za izmenjavo podatkov v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu.

Kot splošna knjižnica v skladu s 16. členom Zakona o knjižničarstvu tudi:

- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane z dejavnostjo knjižnice.

1.3 ZAKONSKE PODLAGE

Poslovanje knjižnice med drugim urejajo:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin,
- Zakon o knjižničarstvu,
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo,
- Zakon o zavodih,
- Zakon o javnih financah,
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju,
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji in aneksi,
- Zakon o javnih uslužbencih,
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu,
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic,
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe,
- Pravilnik o razvidu knjižnic,
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic,
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028),

- interni akti knjižnice in
- druga aktualna zakonodaja.

1.4 FINANCIRANJE ZAVODA

Skladno z zakonodajo knjižnica sredstva za izvajanje dejavnosti lahko pridobiva:

- iz javnih virov za opravljanje javne službe:
 - iz sredstev državnega proračuna;
 - iz sredstev proračunov občin ustanoviteljic;
 - iz drugih virov v skladu z zakonom in drugimi predpisi;
- iz nejavnih virov za opravljanje javne službe:
 - z zaračunavanjem storitev v skladu s predpisi;
- iz dejavnosti na trgu, ki niso javna služba:
 - z donacijami, darili in iz drugih zakonitih virov, na način in pod pogoji, določenimi z zakonom;
 - iz sredstev drugih uporabnikov;
 - iz sredstev, pridobljenih na projektih razpisih.

Sredstva za svoje delovanje je knjižnica pridobila iz proračunov občin ustanoviteljic, del sredstev je preko razpisov pridobila iz državnega proračuna, manjši del sredstev pa so predstavljali lastni prihodki knjižnice.

Sredstva iz proračunov ustanoviteljic

Skladno z zakonodajo je posamezna občina ustanoviteljica zagotavljala sredstva za delovanje organizacijske enote v svoji občini (stroški dela, materialni stroški, investicije in investicijsko vzdrževanje, prireditve in projekti ter nakup gradiva) ter sredstva za skupne stroške (stroški dela in materialni stroški skupnih služb ter delovanje Potujoče knjižnice). Delež financiranja skupnih stroškov posamezne občine je skladno z zakonodajo določen glede na število prebivalcev.

Občine so v letu 2024 zagotavljale sredstva za delovanje knjižnice na podlagi sprejetih proračunov in Pogodbe o financiranju knjižnične dejavnosti v obliki mesečnih dotacij oz. na podlagi zahtevkov. Knjižnica je prejela sredstva glede na izvedbene možnosti in prepoznane potrebe praviloma porabila skladno z zastavljenim letnim načrtom dela (podrobneje v finančnem poročilu).

Sredstva iz državnega proračuna

Knjižnica je na neposrednem javnem pozivu Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa gradiva v letu 2024 pridobila 26.037 € sredstev iz državnega proračuna za nakup kakovostne strokovne in leposlovne literature za odrasle in mladino ter elektronskih in zvočnih knjig, kar je 769 € več kot v letu prej. Vsa pridobljena sredstva je knjižnica porabila skladno z uskladitvenim zapisnikom in o porabi sredstev ter vsebini nakupa poročala ministrstvu (Končno poročilo z dne 25. 1. 2025), podatki so vključeni tudi v finančno poročilo za leto 2024. Na razpisu Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa IKT je knjižnica glede na postavljene kriterije (med drugim je kriterij aktualno stanje opremljenosti knjižnic z IKT glede na število prebivalcev) pridobila 1.530 €, kar je 820 € več kot leto prej. Prejeta sredstva je skladno z razpisom porabila za nakup računalnikov v knjižnicah Bovec in Tolmin. Ostale enote niso zadostile kriterijem. O vsebini nakupa je knjižnica poročala Ministrstvu za kulturo (Zaključno poročilo z dne 29. 8. 2024), podatki so vključeni tudi v finančno poročilo za leto 2024.

Lastni prihodki knjižnice

Knjižnica je v letu 2024 lastne prihodke pridobila iz:

- nejavnih virov za opravljanje javne službe (članarine, zamudnine, opomini, tiskanje, skeniranje, medknjižnična izposoja¹).
- iz drugih virov (tisk nalepk za gradivo in bibliografski zapisi za druge inštitucije, odškodnine).

V letu 2024 je knjižnica iz teh virov pridobila 30.654,71 € v Knjižnici Tolmin, 7.972,70 € v Knjižnici Kobarid, 6.308,50 € v Knjižnici Bovec in 2.520,41 € na Potujoči knjižnici; skupaj 47.456,32 € lastnih sredstev, kar je 2.649,90 € manj kot v predhodnem letu in 416,32 € več, kot je bilo načrtovano.

Pridobljena sredstva je knjižnica namenila:

- predvsem za materialne stroške strokovnega dela,
- prireditve in dejavnosti ter
- vzdrževanje.

Sredstva v višini 3.453,69 € (729,96 € več od leta prej in 1.203,69 € več od načrtovanega), ki jih je knjižnica pridobila s plačili za izgubljeno in odpisano gradivo (v skladu s 15. členom Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva), so namenjena nakupu novega gradiva.

V sklopu projekta Od knjige do filma je kinogledališče podarilo promocijske artikle v nagradni igri. Za knjižne nagrade pri različnih bralnih akcijah in dejavnostih je več založb knjižnici podarilo knjižno gradivo v skupni vrednosti 1.355,41 €. Kot zaključno nagrado v projektu Bralna bratovščina je Prirodoslovni muzej Slovenije podaril 3 družinske vstopnice v skupni vrednosti 39 €.

1.5 ODDELKI KNJIŽNICE

Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin izvaja knjižnično javno službo v štirih oddelkih ter z Dostavno knjižnico, s katero zagotavlja knjižnične storitve za ranljive skupine v težje dostopnih krajih v občini Tolmin. Izvedene dejavnosti in podrobni statistični podatki so navedeni v nadaljevanju poročila po vsebinskih sklopih.

1.5.1 Knjižnica Tolmin

Knjižnica Tolmin zagotavlja izvajanje knjižnične dejavnosti v občini Tolmin. Zaposleni so opravljali interne naloge upravljanja s knjižnično zbirko s posebnim poudarkom na sistematičnem izločanju zastarelega gradiva, izvajali so informatorsko delo z uporabniki, bibliopedagoške dejavnosti ter projekte spodbujanja branja za različne ciljne skupine, pripravljali raznolike dejavnosti, prireditve, razstave ipd., kot sledi v nadaljevanju poročila. Številne od njih so zaposleni v Knjižnici Tolmin koordinirali na nivoju celotne knjižnice.

Tolminska knjižnica aktivno sodeluje z lokalno skupnostjo in različnimi ustanovami pri pripravi dogodkov, vključena je v razne občinske dogodke, sodeluje z lokalnimi šolami in vrtci, v galeriji pa pripravlja različne umetniške in dokumentarne razstave. V letu 2024 je bila tudi v tolminski knjižnici uvedena Knjižnica semen, ki je bila na različne načine vključena v promocijske aktivnosti med različnimi ciljnim skupinami uporabnikov. Vseh pripravljenih dogodkov se je udeležilo preko 5.000 obiskovalcev, različne razstave so si ogledale tako

¹ Vrste in cene storitev, ki jih je knjižnica zaračunavala uporabnikom v skladu s predpisi, so bile določene s Cenikom storitev knjižnice za leto 2024, h kateremu je Svet knjižnice dal soglasje na svoji 15. redni seji dne 21. 12. 2023.

organizirane skupine otrok kot drugi obiskovalci, česar evidence ne beležijo. Različnih bibliopedagoških dejavnosti se je udeležilo preko 1.500 otrok.

V Knjižnici Tolmin se izvajajo tudi naloge skupnih služb (nabava gradiva, katalogizacija), tu je lociran domoznanski oddelek in sistemski administrator, ki skrbi za IKT vseh oddelkov. V Knjižnici Tolmin ima sedež tudi uprava knjižnice.

1.5.1.1 Dostavna knjižnica

Dostavna knjižnica deluje kot neke vrste premična zbirka oz. dejavnost Knjižnice Tolmin in je obiskovala prebivalce težje dostopnih, demografsko ogroženih vasi in ranljive skupine v občini Tolmin. Dostavna knjižnica je enkrat mesečno obiskovala 5 vasi v občini Tolmin (Stržišče, Logaršče, Zadlaz-Žabče, Čadrg, Zadlaz-Čadrg) in s svojim delovanjem pozitivno prispevala h kakovosti življenja ljudi v odročnih vaseh.

V letu 2024 je 22 aktivnih članov Dostavno knjižnico obiskalo 156 krat in si izposodilo 696 enot gradiva, kar je 158 enot manj kot v letu 2023. V letu 2024 na Dostavni knjižnici ni bilo novo vpisanih članov.

1.5.2 Knjižnica Bovec

Knjižnica Bovec zagotavlja izvajanje knjižnične dejavnosti v občini Bovec. Zaposlene so opravljale interne naloge upravljanja s knjižnično zbirko, izvajale informatorsko delo z uporabniki, bibliopedagoške dejavnosti in vse skupne projekte in dejavnosti. Nekatere od njih so zaposlene v Knjižnici Bovec koordinirale na nivoju celotne knjižnice (skupne naloge knjižnice). V Knjižnici Bovec so bile tudi v letu 2024 članom na voljo Računalniške točke skladno s prepoznanimi potrebami v lokalni skupnosti pri pripravi vsebin vseživljenjskega učenja. Knjižnica je sodelovala z lokalnimi društvi in posamezniki pri pripravi in izvedbi različnih vsebin (npr. Literarni klub Bovec, Festival zdravja), v sodelovanju z lokalno skupnostjo je bil v Trenti postavljen nov SeniKnjig. Vseh pripravljenih dogodkov se je udeležilo več kot 300 obiskovalcev, različnih bibliopedagoških dejavnosti pa okoli 160 otrok, kar je nekoliko manj od leta prej in lahko pripišemo tudi kadrovske situaciji v 2024 (koriščenje pravic iz naslova starševstva). V avli ob vhodu v knjižnico so vrtčevski otroci še naprej razstavljali svoje izdelke.

Po navodilu Občine Bovec je bilo zaradi vzdrževalnih in drugih del potrebno izprazniti skladiščne prostore in gradivo prestaviti na drugo lokacijo znotraj KD Bovec.

V letu 2024 se je v bovški knjižnici povečalo število aktivnih in novovpisanih članov, večja sta število izposojenih enot gradiva in obisk.

1.5.3 Knjižnica Kobarid

Knjižnica Kobarid zagotavlja izvajanje knjižnične dejavnosti v občini Kobarid. Zaposlene so opravljale interne naloge upravljanja s knjižnično zbirko, izvajale informatorsko delo z uporabniki, številne bibliopedagoške dejavnosti in vse skupne projekte in dejavnosti. Nekatere od njih so zaposlene v Knjižnici Kobarid koordinirale na nivoju celotne knjižnice (skupne naloge knjižnice). Z nadaljevanjem projekta Knjižnica semen je kobariška knjižnica prispevala k vseživljenjskemu učenju in povezovanju z lokalno skupnostjo. Pri pripravi in izvedbi različnih vsebin je sodelovala z različnimi lokalnimi društvi (npr. Kobariški sejem), predvsem in veliko pa z bližnjo osnovno šolo (npr. obeležitev obletnice rojstva Simona Gregorčiča). Kobariški oddelek je tudi na račun neposredne bližine osnovne šole eden bolj aktivnih pri tovrstnem sodelovanju. Vseh pripravljenih dogodkov se je udeležilo okoli 400 obiskovalcev, različnih bibliopedagoških dejavnosti pa več kot 800 otrok.

V aprilu je Knjižnico Kobarid na naše predhodno povabilo obiskala skupina (10 oseb)

Aktivna starost – sožitje generacij (CSD Tolmin). Bibliotekarka jim je predstavila knjižnico,

predvsem pa se je osredotočila na predstavitev e-gradiv, ki jih knjižnica ponuja (elektronske in zvočne knjige) (Cilj 6, Ukrep 12).

V letu 2024 se je v kobariški knjižnici povečalo število izposojenih enot gradiva, povečala sta se tudi obisk in število aktivnih članov, manj pa je bilo novovpisanih članov.

1.5.4 Potujoča knjižnica

Potujoča knjižnica deluje na območju vseh treh občin in predstavlja pomemben element zagotavljanja knjižnične dejavnosti za vse prebivalce na zelo velikem in razpršeno poseljenem območju. V letu 2024 je bibliobus po letnem razporedu mesečno obiskoval 81 postajališč (2 več kot leto prej), med drugim tudi ranljive skupine uporabnikov (vse enote Doma upokojencev, VDC) in podružnične šole ter vrtce. Potujoča knjižnica je tedenski razpored redno objavljala na spletni in Facebook strani, bralce je obveščala s plakati ter vsakodnevno preko radijske postaje Primorski val. Po predhodnem dogovoru s pedagoškimi delavci je izvajala tudi bibliopedagoške dejavnosti in s svojo mobilnostjo aktivno promovirala knjižnico med širšim prebivalstvom. Glede na možnosti izvedbe je bila vključena v skupne projekte, ki jih pripravlja knjižnica (npr. Primorci beremo).

V letu 2024 je bila v oddelku izvedena popolna inventura knjižničnega gradiva.

Na spletni strani knjižnice je bil optimiziran iskalnik po posameznih postajališčih z namenom uporabnikom olajšati in pohitriti dostop do informacij.

Opravljen je bil redni servis vozila in nekaj dodatnih popravil, kar je bilo v dogovoru z izdelovalcem izvedeno v okviru garancijskih rokov ali iz naslova zavarovanja, zato večjih stroškov pri vzdrževanju vozila ni bilo.

Število aktivnih članov in obiskovalcev Potujoče knjižnice se je tudi v 2024 povečalo, povečalo se je število novovpisanih članov, število izposojenih enot gradiva in obisk (pri tem je potrebno upoštevati, da si skupina otrok ob obisku PK na šoli in v vrtcih pogosto izposodi gradivo tudi le na eno člansko izkaznico, kar je zabeleženo kot en sam obisk oz. članstvo, dejansko pa to pomeni vsak mesec cca. 500 otrok).

Zunanja podoba bibliobusa je bila na predlog oblikovalca Matica Lebana in po izboru mednarodne strokovne žirije uvrščena na bienale slovenskega oblikovanja Brumen, kjer je prejela značko ODLIČNO SLOVENSKO OBLIKOVANJE.

2 DOLGOROČNI CILJI

Strateški načrt knjižnice za obdobje 2021-2025² temelji na strategijah razvoja na nacionalnem in lokalnem nivoju (npr. Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018-2028), Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019-2030, Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027, lokalni programi za kulturo).

Z zastavljenimi strateškimi cilji in izvajanjem aktivnosti za njihovo doseganje knjižnica izvaja raznolike knjižnične vloge v lokalnem okolju ter pri svojem delovanju sledi razvoju knjižnične dejavnosti, kadrov in IKT. Knjižnica izhaja iz svoje osnovne dejavnosti ter obstoječih aktivnosti, ki jih skuša nadgrajevati, posodabljati ter glede na kadrovske zmožnosti dodajati. Pri tem se smiselno povezuje z različnimi deležniki v lokalnem in širšem okolju s ciljem doseganja najširše javnosti in različnih starostnih skupin pri širjenju bralne kulture, spodbujanju bralne pismenosti in krepitvi vseživljenjskega učenja.

² Dosegljiv na www.kcktolmin.si/wpcontent/uploads/2014/09/Strateski_nacrt_KCK_Tolmin_2021_2025.pdf

Strateške usmeritve

1. na področju knjižnične zbirke:

- zagotavljanje širokega in kakovostnega izbora raznolikih vrst knjižničnega gradiva za vse starostne skupine uporabnikov,
- vzdrževanje aktualnosti knjižnične zbirke,
- povečanje njene uporabe.

2. na področju uporabnikov in storitev:

- spodbujati bralno pismenost in bralno kulturo za otroke in mladino, odrasle ter starejše,
- slediti razvoju IKT na različnih področjih in krepiti vlogo knjižnice kot informacijske ustanove,
- izvajanje dejavnosti, ki krepijo socialno vlogo knjižnice v lokalnem okolju (druženje, medgeneracijsko povezovanje, večja vključenost starejših...)
- odzivanje na potrebe uporabnikov in lokalne skupnosti
- približati lokalno kulturno dediščino širšemu krogu uporabnikov,
- sodelovanje z drugimi inštitucijami, društvi in posamezniki na lokalnem in regionalnem nivoju.

3. na področju prostorov, opreme in vozil:

- prizadevanje za ustrezne (prostorske) pogoje za izvajanje knjižnične dejavnosti,
- vzdrževanje stavbe in prostorov vseh enot knjižnice,
- prizadevanje za ustrezno in zadostno računalniško, tehnično in varovalno opremo za izvajanje knjižnične dejavnosti in informacijsko opismenjevanje uporabnikov,
- skrb za racionalizacijo delovnih postopkov

4. na področju informacijske varnosti in e-poslovanja:

- skrb za informacijsko varnost na različnih področjih delovanja knjižnice.

5. na področju kadrov:

- permanentno izobraževanje in usposabljanje kadra s področja knjižničarske in sorodnih strok,
- spodbujanje zaposlenih pri razvijanju novih znanj in spretnosti,
- spodbujanje koncepta učeče se organizacije in prenosa znanj,
- zaposlovanje perspektivnega kadra s specifičnim znanjem.

Strateški načrt knjižnice za obdobje 2021-2025 vsebuje 13 ciljev in 30 ukrepov za njihovo realizacijo:

Cilj 1. Aktualna, urejena in učinkovita knjižnična zbirka

Cilj 2. Povečanje uporabe knjižnične zbirke

Cilj 3. Povečanje števila uporabnikov knjižnice

Cilj 4. Optimizacija dostopnosti lokalno pomembnega gradiva

Cilj 5. Dediščinska pismenost

Cilj 6. Povečanje uporabe e-storitev in informacijsko ter računalniško opismenjevanje

Cilj 7. Vzdrževanje in prenova prostorov in opreme

Cilj 8. Nadaljevanje aktivnosti za začetek rekonstrukcije in dozidave Knjižnice Tolmin

Cilj 9. Pridobitev novega vozila za Potujočo knjižnico

Cilj 10. Skrb za informacijsko varnost

Cilj 11. Strokovno usposobljeni in odzivni zaposleni

Cilj 12. Razširitev $\frac{3}{4}$ zaposlitve systemskega administratorja na polno zaposlitev

Cilj 13. Razširitev 1/2 zaposlitve bibliotekarja na polno zaposlitev za potrebe domoznanske dejavnosti

Do konca leta 2024 je knjižnica nekatere od strateških ciljev že dosegla, večina njih pa je zastavljena kot kontinuirano delo strokovnih delavcev in vodstva.

3 LETNI CILJI

Knjižnica je tudi v letu 2024 delovala v skladu s strateškimi usmeritvami iz aktualnega strateškega načrta in z izvajanjem različnih dejavnosti na strokovnem in poslovnem področju zasledovala zastavljene cilje ter jih v veliki meri tudi dosegla ali preseгла.

Zastavljeni cilji na področju:

- *knjižnične zbirke:*

Ukrep 1. (Cilj 1) Načrtovanje in izvajanje aktivnosti upravljanja knjižnične zbirke:

Ukrep 2. (Cilj 2) Izvajanje obstoječih in priprava novih dejavnosti za promocijo gradiva in branja:

- *storitev in uporabnikov:*

Ukrep 4. (Cilj 3) Načrtovanje in izvajanje novih dejavnosti in storitev

Ukrep 5. (Cilj 3) Usmerjena promocija storitev knjižnice za posamezne ciljne skupine

Ukrep 6. (Cilj 3) Izvedba javnomnenjske ankete

Ukrep 8. (Cilj 4) Katalogizacija domoznanskih vsebin

Ukrep 10. (Cilj 4) Digitalizacija

Ukrep 11. (Cilj 5) Načrtovanje in izvajanje dejavnosti za promocijo domoznanskega gradiva

Ukrep 12. (Cilj 6) Izvajanje obstoječih in priprava novih dejavnosti za promocijo e-virov

Ukrep 13. (Cilj 6) Usposabljanja za uporabo e-virov in IKT

- *prostorov, opreme in vozil:*

Ukrep 14. (Cilj 7) Vzdrževanje in prilagajanje prostorov knjižnic potrebam in razvoju

Ukrep 15. (Cilj 7) Posodobitev sistema varovanja gradiva in zamenjava knjigomatov

- *informacijske varnosti in e-poslovanja:*

Ukrep 22. (Cilj 10) Izvajanje dejavnosti za izboljšanje informacijske varnosti

Ukrep 23. (Cilj 10) E-hramba dokumentov

- *kadrov:*

Ukrep 24. (Cilj 11) Permanentno in usmerjeno izobraževanje zaposlenih

Ukrep 25. (Cilj 11) Učinkovita organizacija dela

Ukrep 26. (Cilj 11) Skrb za spodbudno delovno okolje

4 REALIZACIJA LETNIH CILJEV

V letu 2024 je knjižnica z izvajanjem različnih ukrepov realizirala večino zastavljenih ciljev, nekatere v prilagojeni obliki glede na prepoznane potrebe in možnosti izvedbe. Zaradi zamika potrjevanja notranjih pravil e-hrambe (pripravlja ZSK) ostaja nerealiziran ukrep e-hramba dokumentacije.

4.1 SPLOŠNI PREGLED REALIZACIJE CILJEV

Knjižnična zbirka (Cilj 1-3):

Z namenom aktualizacije in večjega obrata knjižnične zbirke (Ukrep 1) je knjižnica nadaljevala usmerjen proces izločanja in odpisa zastarelega in neuporabnega gradiva predvsem v skladišču tolminske knjižnice. Z ustrezno nabavno politiko, ki je zastavljena v Načrtu nakupa knjižničnega gradiva za leto 2024³ in usklajena tako z Dokumentom o upravljanju knjižnične zbirke⁴ kot s pogoji javnega poziva Ministrstva za kulturo za sofinanciranje knjižničnega gradiva (NP-NKG-24), je knjižnica zadostila raznolikim potrebam vseh ciljnih skupin uporabnikov.

Tudi v letu 2024 je potekalo aktivno posodabljanje in prilagajanje postavitve gradiva v prostem pristopu (npr. postavitve slovenskih avtorjev k izposojevalnemu pultu v tolminski knjižnici) z namenom boljše promocije zbirke in posledično povečanja njene uporabe ter obiska knjižnice. Nadaljevalo se je tudi označevanje gradiva z namenom lažjega izbora za bralce (za dislektike, goodreads, piktogrami, večji tisk ...). V oddelku Potujoča knjižnica je bila izvedena popolna inventura knjižničnega gradiva s ciljem zagotavljanja prikaza dejanskega stanja zaloge gradiv v spletnem katalogu in urejenosti podatkov o osnovnih sredstvih knjižnice.

Knjižnično gradivo je knjižnica promovirala ob različnih priložnostih, preko različnih kanalov in za vse starostne skupine (Ukrep 2) skozi različne projekte spodbujanja branja z namenom povečanja uporabe knjižnične zbirke, širjenja bralne pismenosti in bralne kulture (več v poročilu o posameznih dejavnostih). Redno so bili pripravljene tematski izbori gradiv, izvedba različnih dejavnosti in dogodkov pa povezana s promocijo knjižnične zbirke. Branje in knjige je knjižnica redno promovirala v mesečni oddaji na lokalnem radiu, ki dosega širok krog potencialnih uporabnikov.

Storitve in uporabniki (Cilji 4- 13):

Uporabniki knjižničnih storitev in njihove prepoznane potrebe so osnovno vodilo knjižnice pri izvajanju dejavnosti, zato je temu strateškemu področju namenjene kar največ pozornosti. Kot novost pri spodbujanju članov k obisku in izposoji (Ukrep 4) je knjižnica sodelovala pri promociji projekta Bralni vlak založbe Sodobnost, projekt Knjižnica semen pa je bil dodatno vzpostavljen tudi v Knjižnici Tolmin. Z namenom širjenja bralne pismenosti in kulture ter povečanja števila aktivnih članov je knjižnica svoje storitve promovirala med različnimi ciljnimi skupinami (Ukrep 5). Člani Kluba tolminskih študentov so ob sofinanciranju kluba lahko izkoristili nižjo članarino, posebej pa je knjižnica v letu 2024 preko Šole za starše, Dispanzerja za ženske ter lokalnih vrtcev in osnovnih šol na starše otrok različnih starosti naslovila motivacijsko pismo o pomenu branja od rojstva dalje s povabilom k vpisu v knjižnico. Svojo prepoznavnost kot informacijska ustanova in prostor druženja v lokalni skupnosti je knjižnica širila tudi preko sodelovanja z raznimi društvi in institucijami.

Med uporabniki je bila namesto načrtovane splošne javnomnenjske ankete (Ukrep 6) izvedena anketa o zadovoljstvu s knjižnično zbirko z namenom preverjanja ustreznosti nabavne politike kot tudi ustreznosti postavitve in poznavanja raznolikega knjižničnega gradiva.

Knjižnica je nadaljevala tudi z dopolnjevanjem zbirke domoznanskega gradiva (Ukrep 8) in s tem omogočala širok iskalni nabor lokalno pomembnih vsebin za izpolnjevanje informacijskih ter raziskovalnih potreb uporabnikov. Nadaljevala se je digitalizacija domoznanskih člankov (Ukrep 10) z uporabo OCR in platforme dCobiss, e-dostop do digitaliziranih vsebin na namenskem računalniku⁵ je bil omogočen tudi v knjižnicah Kobarid in Bovec (kotiček E-domoznanstvo). Z namenom krepitve dediščinske pismenosti uporabnikov je knjižnica

³ Dostopno na: www.kcktolmin.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/

⁴ Dostopno na: www.kcktolmin.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/

⁵ Zaradi varovanja avtorskih pravic je potreben nadzorovan dostop.

nadaljevala s promocijo lokalnih avtorjev in vsebin v sklopu projekta Beremo lokalno (Ukrep 11), izpostavljene so bile različne lokalno pomembne obletnice in tematsko domoznansko gradivo, tovrstne vsebine so bile vključene tudi v prireditveno dejavnost. Ob 180. obletnici rojstva Simona Gregorčiča je knjižnica objavila Likovni in pesniški natečaj »Nazaj v planinski raj«, s čimer je v praznovanje vključila širšo javnost. Natečaj se je zaključil z razstavo v galeriji tolminske knjižnice, dokumentarni del tudi v krajevnih knjižnicah.

V letu 2024 je bilo več promocije namenjene novi platformi za izposajo e-knjig Cobiss Ela, na različne načine pa je knjižnica promovirala tudi druge e-vire, ki jih ponuja (Ukrep 12) ter jih vključevala v izvedene dejavnosti, predvsem v bibliopedagoške ure za osnovnošolce in dijakke oz. zaključene skupine. Strokovni knjižnični delavci so glede na prepoznane potrebe vsakodnevno individualno usposabljali uporabnike za uporabo e-storitev knjižnice, v Knjižnici Bovec so potekale Računalniške točke za starejše.

Prostori, oprema in vozila (Cilji 7-9):

Tudi v letu 2024 je knjižnica skrbela za vzdrževanje prostorov vseh enot (Ukrep 14) z namenom zagotavljanja primernih pogojev za izvajanje kakovostne knjižnične dejavnosti.

V Knjižnici Tolmin je bil dodatno preurejen prostor ob izposojevalnem pultu, s čimer je bil zagotovljen prostor za umestitev Knjižnice semen. Nabavljen je bil nov RFID knjigomat (Ukrep 15) in ustrezno urejen prostor za samostojno izposajo in vračanje gradiva ter dodaten RFID čitalec. V Knjižnici Kobarid je bila namesto načrtovane preureditve pohištva (zamik izdelave) nabavljena računalniška oprema za uporabnike in zamenjane luči v sanitarijah, v Knjižnici Bovec pa zamenjana dotrajana klimatska naprava in postavljen nov SeniKnjig v Trenti.

Informacijska varnost in e-poslovanje (Cilj 10):

Izvedeno je bilo redno letno izobraževanje zaposlenih na področju varstva osebnih podatkov (DataInfo, pooblaščen podjetje za področje varstva osebnih podatkov) (Ukrep 22). Knjižnica je organizirala tudi predavanje o spletni varnosti za zaposlene in javnost. V letu 2024 so se nadaljevale aktivnosti v zvezi z e-hrambo vpisnic članov v sistemu Cobiss, konec leta je knjižnica v sodelovanju z IZUM kot prva med splošnimi knjižnicami vzpostavila avtomatski prenos blagajniškega poslovanja iz sistema Cobiss v knjigovodski program. Enotna klasifikacijska pravila za e-hrambo dokumentov (Ukrep 23), ki jih za Združenje splošnih knjižnic pripravlja podjetje Microcop, so bila po izvedenih popravkih ponovno oddana Arhivu RS v pregled, vendar do konca leta 2024 še niso bila potrjena oz. vrnjena; ukrep zato ni bil izveden. Kljub temu knjižnica v največji možni meri zasleduje cilj brezpapirnega poslovanja.

Kadri (Cilji 11-13):

Zaposleni so pridobivali nova znanja in spretnosti z namenom zagotavljanja kakovostnih storitev in dejavnosti (Ukrep 24). Skupaj z vodstvom so se udeleževali različnih izobraževanj, ki so tako ali drugače pozitivno vplivala na kakovost delovanja knjižnice kot celote (več v poglavju 11). Organizacija dela je bila ob redni evalvaciji potreb delovnega procesa z mesečnimi rasporedi prilagojena delu z uporabniki, izvedbi različnih dejavnosti in strokovnih nalog, pri čemer knjižnica kot delodajalec optimalno upošteva izražene potrebe zaposlenih tako glede razporejanja delovnih obveznosti kot usklajevanja z zasebnim življenjem z namenom zagotavljanja učinkovitosti izvajanja delovnih nalog in zadovoljstva zaposlenih (Ukrep 25 in 26). Knjižnica je pri pripravi načrtov za leto 2025 po dogovoru z občinami ustanoviteljicami (Ukrep 27) načrtovala polno zaposlitev računalničarja po zagotovitvi sredstev v letu 2025 za dosego Cilja 12 v prihodnjem letu.

Povzetek realizacije zastavljenih ciljev glede gradiva, članov in dejavnosti:

Knjižnica si je zastavila tudi konkretne cilje glede nakupa gradiva, izposoje, obiska, aktivnih

članov, novo vpisanih članov, izvedbe različnih dogodkov ter odprtosti naših enot. Zastavljeni cilji so bili, z izjemo novovpisanih članov, ki jih je nekoliko manj od načrtovanega, krepko preseženi. Doseženo je bilo načrtovano število organiziranih dogodkov v knjižnicah, skupna odprtost knjižnic pa je le malenkost nižja od načrtovane zaradi odpadlega terenskega dela bibliobusa.

	Realizacija 2023	Načrtovanje 2024	Realizacija 2024
4.1 Knjižnično gradivo			
Nakup (brez e-knjig)	4.211 izvodov	3.461 izv.	4.330 izvodov
Nakup z e-knjigami ⁶	4.372 izvodov	3.611 izv. in licenc	4.431 izvodov
Darovi	223 izvodov	160 izv.	290 izvodov
Odpis gradiva	5.643 izvodov	6.000 izv.	8.313 izvodov
4.2 Izposoja (brez e-knjig)	235.678 izvodov	237.000 izv.	247.731 izvodov
Izposoja z e-knjigami	237.433 izvodov	238.500 izv.	249.329 izvodov
4.3 Člani in uporabniki			
Fizični obisk v knjižnici	106.123 obiskov	107.000 obiskov	109.087 obiskov
Aktivni člani	4.861 članov	5.000 članov	5.204 članov
Odstotek aktivnih glede na prebivalstvo	27 %	28 %	29 %
Novi člani	499 članov	500 članov	433 članov
4.4 Ostale dejavnosti			
Število dogodkov	164 dogodkov	154 dogodkov	160 dogodkov
5 Odprtost	5.674 ur	5.860 ur	5.841 ur

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev:

Ocenjujemo, da je bila knjižnica pri doseganju zastavljenih ciljev zelo uspešna, saj je vse zastavljeno večinoma krepko preseгла. Uspešnost, ki jo izkazujejo številke, je posledica nenehnega prizadevanja vseh zaposlenih za odličnost na vseh točkah kompleksnega delovnega procesa v knjižnici, tako pri izvajanju osnovne knjižnične dejavnosti kot raznolikih dodatnih dejavnosti za spodbujanje branja in širjenje bralne kulture ter spodbujanje vseživljenjskega učenja za različne starostne skupine uporabnikov na območju občin ustanoviteljic. Zastavljeni cilji so bili med drugim doseženi z ustrezno politiko upravljanja knjižnične zbirke in aktivno promocijo tako zbirke kot branja skozi raznolike projekte, dejavnosti in organizacijo dogodkov za vse ciljne skupine uporabnikov. Pri tem je knjižnica sodelovala s številnimi ustanovami in posamezniki tako na lokalni ravni kot na ravni širše strokovne skupnosti. S skrbnim upravljanjem s kadri, prostorskimi, tehničnimi in drugimi pogoji ter ustrezno odprtostjo je knjižnica zagotavljala ustrezne pogoje za kakovostno izvajanje knjižnične javne službe in delovanje knjižnice kot javnega zavoda ter kot delodajalca.

4.2 KNJIŽNIČNO GRADIVO

4.2.1 Knjižnična zbirka

Na dan 31. 12. 2024 je knjižnica hranila **182.270** inventariziranih izvodov gradiva, kar je 2.971 manj kot leto prej in je posledica procesa upravljanja knjižnične zbirke v smeri njene aktualizacije. Od tega je bilo 83.909 izvodov v Knjižnici Tolmin, 32.461 izvodov v Knjižnici Kobarid, 36.978 izvodov v Knjižnici Bovec in 28.922 izvodov v oddelku Potujoče knjižnice.

⁶ Zaradi poslovnega modela ponudnika e-knjig Cobiss Ela (nadomestil Biblos, začetek delovanja junij 2024) knjižnica v 2024 ni kupovala licenc za izposajo e-knjig, temveč je plačevala zgolj posamezne izposoje. Več v poglavju 4.2.5.

Knjižnično zbirko je sestavljalo 163.730 izvodov knjižnega gradiva (89%) in 18.540 izvodov neknjižnega gradiva (11 %). Zaradi enakomernega odpisa ostajata deleža znotraj celotne zbirke enaka kot leto prej.

S povečanim izločanjem in odpisom zastarelega gradiva je knjižnica uspešno ohranila delež aktualnega gradiva v zbirki⁷ (**13,3 %**). Trend padanja deleža aktualnega gradiva je zadnjih nekaj let sicer negativen, saj se je prirast gradiva v zadnjih desetih letih zmanjšal za približno 25 %.

V letu 2024 je bila izvedena popolna inventura knjižničnega gradiva v Potujoči knjižnici, nadaljevalo se je opremljanje gradiva z nalepkami RFID in sistematično urejanje kataložnih zapisov za uporabno starejše gradivo v skladišču tolminske knjižnice.

4.2.2 Nakup fizičnega gradiva

Načrtovano za 2024: 3.461 izvodov novega gradiva

Doseženo v 2024: 4.330 izvodov

Realizacija v 2023: 4.211 izvodov

Knjižnica je gradivo kupovala v skladu s smernicami iz Dokumenta o upravljanju knjižnične zbirke, prepoznanimi potrebami uporabnikov, strokovnimi priporočili in standardi ter pogoji razpisa ministrstva⁸. Kupljeno gradivo so strokovni delavci katalogizirali in njegovo zalogo beležili v programu COBISS3 oz. CobissLib. Na ta način je uporabnikom omogočen transparenten pregled nad knjižnično zbirko in novim gradivom. Realizacija nakupa je bila zaradi višjih sredstev ministrstva nekoliko večja od načrtovane in glede na tržne cene primerljiva z letom prej.

V letu 2024 je knjižnica kupila **4.330 izvodov** gradiva (119 izvodov več kot v letu 2023 in več od načrtovanega, saj je knjižnica prejela več sredstev iz državnega proračuna) ali **2.429 naslovov** (220 naslovov več kot v letu 2023)⁹. Skladno z nabavno politiko knjižnica zahtevnejše strokovno gradivo praviloma kupuje v enem izvodu, ki je uvrščen v tolminsko knjižnico, z medoddelčno izposojjo pa je kljub temu dostopno članom vseh oddelkov. Dosežena razmerja ostajajo podobna kot preteklo leto, predvsem na račun aktualizacije zbirke turističnih vodičev z zemljevidi pa je knjižnica kupila večji delež neknjižnega gradiva kot je bilo načrtovano. Povprečna cena kupljenih izvodov je bila 22,70 €, kar je približno 1 € več kot leto prej.

Število kupljenih izvodov v 2024			
	2023	2024	Delež od skupnega 2024
Knjižnica Tolmin ¹⁰	1.991	2.237	51,7 %
Knjižnica Kobarid	757	718	16,6 %
Knjižnica Bovec	772	723	16,7 %
Potujoča knjižnica	691	652	15 %
SKUPAJ	4.211	4.330	100 %

⁷ Gradivo, staro 5 ali manj let.

⁸ Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin v letu 2024 je dosegljiv na <https://www.kcktolmin.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/>

⁹ Podrobno o nakupu gradiva v letu 2024 je v Zaključnem poročilu Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah 2024, ki se hrani v upravi knjižnice.

¹⁰ Vključeno gradivo za domoznanski oddelek.

Razmerja	Strokovna priporočila in standardi	Doseženo razmerje
knjižno gradivo : neknjižno gradivo (izvodi)	Stopnjo obsega in prirasta neknjižnega gradiva določi knjižnica glede na aktualnost takšnega gradiva, ki je pogojena s tehnološkim razvojem.	96 % knjižno : 4 % neknjižno (4.146 izv. : 184 izv.)
gradivo za odrasle : gradivo za otroke in mlade (naslovi)	Delež knjižničnega gradiva za predšolske otroke, šolske otroke in mladostnike je praviloma 30 %. Knjižnica pri tem smiselno upošteva delež teh skupin med prebivalci ter prioritete med knjižničnimi vlogami.	63 % odrasli : 37 % otroci (1.399 nasl. : 810 nasl.)
strokovno gradivo : leposlovno gradivo (naslovi)	Do 50 % naslovov leposlovnega gradiva v krajevnih knjižnicah. Z velikostjo knjižnice se praviloma večja delež strokovnega gradiva.	41 % stroka : 59 % leposlovje (947 nasl. : 1.364 nasl.)

Serijske publikacije

Standardi priporočajo vsaj 100 naslovov informativnega periodičnega tiska v knjižnični zbirki osrednje knjižnice, v krajevni knjižnici pa ne manj kot 30 naslovov. Pri naboru naslovov knjižnica sledi zaznamim potrebam uporabnikov in ustreznosti vsebin. V osrednji knjižnici je bilo v letu 2024 inventariziranih 137 naslovov periodičnega tiska, v krajevni knjižnici Kobarid 43, v krajevni knjižnici Bovec 44 in 24 na Potujoči knjižnici. Zajete so tudi tiskane publikacije, ki jih prejemo brezplačno. Skupno je knjižnica prejela **154** naslovov serijskih publikacij (11 več kot v 2023), ki so v več izvodih razdeljeni med vse oddelke. Od tega knjižnica v skladišču tolminske knjižnice hrani okrog 60 naslovov serijskih publikacij zaradi trajnejših vsebin in zgodovinskega pomena (v letu 2024 je bilo kupljenih 39 takih naslovov, ki so všteti med knjižno gradivo).

4.2.3 Darovi

Načrtovano za 2024: 160 izvodov

Doseženo v 2024: 290 izvodov

Realizacija v 2023: 223 izvodov

V letu 2024 je knjižnica v svojo zbirko dodala **290** izvodov knjižnega gradiva (67 izvodov več kot v letu prej), ki so jih podarili različni darovalci (Tolmin 144, Kobarid 103, Bovec 30 in Potujoča knjižnica 13).

4.2.4 Odpisano gradivo

Načrtovano za 2024: 6.000 izvodov

Doseženo v 2024: 8.313 izvodov

Realizacija v 2023: 5.643 izvodov

Izločenih in odpisanih je bilo **8.313** izvodov monografskih in serijskih publikacij (kar je 2.670 izvodov več kot v letu prej) in sicer: v Tolminu 5.756 izvodov, Kobaridu 333, Bovicu 613 in na Potujoči knjižnici 1.611. Iz zbirke je bilo programsko izločenih tudi 31 izvodov, ki so jih med letom bralci izgubili in zanje poravnali odškodnino. Podatki o odpisanem gradivu so vključeni tudi v poročilo popisne komisije z dne 31. 1. 2025.

Tudi v letu 2024 je bilo skladno z zastavljenimi cilji (aktualnost in uporabnost zbirke) izločenih in odpisanih več izvodov gradiva predvsem v Knjižnici Tolmin, kjer se je nadaljeval v 2023 začetni usmerjen odpis zastarelega in neuporabnega gradiva v skladišču.

4.2.5 Spletno dostopno knjižnično gradivo

E-knjige na portalu Biblos in platformi Cobiss Ela

Načrtovano za 2024: 60 novih naslovov¹¹

Doseženo v 2024: 0 e-knjig¹²

Realizacija v 2023: 1.256 naslovov (60 novih)

Spremembe v 2024:

Založba Beletrina je po neuspehlih usklajevanjih z Združenjem splošnih knjižnic s 1. 6. 2024 prenehala zagotavljati izposoj e-knjig na portalu Biblos za člane slovenskih splošnih knjižnic, že s 1. 1. 2024 pa je ukinila veljavnost vsem 261 brezplačnim licencam v osnovnem paketu. Zaradi negotovega izida usklajevanj se je knjižnica odločila, da v letu 2024 na portalu Biblos ne bo kupovala novih licenc. Iz nakupa preteklih let je bilo v prvi polovici leta 2024 bralcem še vedno na voljo 994 naslovov (1.004 licenc) e-knjig. V januarju 2024 je knjižnica poravnala terjatev, ki jo je Beletrina izstavila za zaščito (DRM) izposojenih e-knjig v mesecu decembru 2023 v višini 19,20 €. S 1. 6. 2024, ko je Beletrina dokončno prekinila sodelovanje, je imela knjižnica zakupljenih še 42.482 izposoj e-knjig. Združenje splošnih knjižnic je preverilo pravne možnosti, ki jih v tem primeru imajo knjižnice, vendar epiloga zaenkrat še ni.

17. 6. 2024 je začela delovati Cobiss Ela, prva javna platforma za izposoj e-knjig v Sloveniji. Nastala je s sodelovanjem med Inštitutom informacijskih znanosti iz Maribora (IZUM), Združenjem splošnih knjižnic, splošnimi knjižnicami in založbami, koordinator je Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto. Platformo Cobiss Ela uporabljajo vse slovenske splošne knjižnice. Za člane knjižnice je izposoja e-knjig še naprej brezplačna, poslovni model pa se je povsem spremenil.

Na portalu Biblos so namreč knjižnice zakupile licence za posamezne naslove e-knjig, ki so omogočale 52 izposoj, pri čemer so za vsako licenco plačale tudi uporabnino (fiksni znesek 16,75 €) in strošek zaščite za vsako izposoj (fiksni znesek 0,15 €). Zadnji letni strošek (2023) za Biblos je bil 2.473 €, povprečni strošek ene licence pa 40,54 €.

Na platformi Cobiss Ela so knjižnicam na voljo vse e-knjige, ki jih založniki vnesejo v sistem. Knjižnica se glede na svojo nabavno politiko lahko odloči, katere knjige bo prenesla v svoj lokalni katalog in s tem omogočila izposoj svojim članom. Skupni dogovor knjižnic pa je, da članom nudijo možnost dostopa do vseh možnih naslovov, saj to za knjižnico ne predstavlja dodatnega stroška. Knjižnice plačujejo samo strošek dejanske izposoje posamezne e-knjige, ki v pogodbenem dogovoru z založbami ne sme presegati 1/26 maloprodajne cene fizičnega izvoda knjige. Ob začetku delovanja Cobiss Ele je bilo članom slovenskih knjižnic na voljo 1.633 naslovov e-knjig, do konca leta pa že 2.538¹³.

Zaradi nizkih stroškov za izposojene e-knjige se je veliko založb odločilo prenesti terjatve iz 2024 v naslednje leto. Knjižnica je za 279 izposoj, za katere so založbe do 31.12.2024 izstavile račun, poravnala 229,19 €, kar je v povprečju 0,82 € na izposoj.

Zvočne knjige na portalu Audibook

Načrtovano za 2024: 100 naslovov

Doseženo v 2024: 101 naslov

Realizacija v 2023: 101 naslovov

Od leta 2020 knjižnica omogoča tudi dostop do zvočnih knjig na portalu Audibook. Konec leta 2024 je bilo članom knjižnice na voljo 528 naslovov zvočnih knjig, kar je približno 51,5 % vseh

¹¹ Načrtovan je bil nakup novih licenc na portalu Biblos.

¹² Z novim ponudnikom e-knjig Cobiss Ela knjižnice ne kupujemo več licenc, ampak zgolj plačujemo strošek dejanske izposoje.

¹³ Stanje 3. 1. 2025.

naslovov, ki jih portal ponuja (1.025 naslovov). Pri nakupu znotraj dane ponudbe knjižnica sledi zaznamim potrebam in povpraševanju uporabnikov. V letu 2024 je bila kupljena **101** licenca (100 v letnem paketu ob pogodbenih pogojih ob začetku leta in 1 dodatno kupljena med letom), ostali naslovi so iz nakupa preteklih let. Povprečna cena kupljene licence je bila 22 €, kar je 3,57 € več kot leto prej zaradi nekoliko višje naročnine na portal Audibook, ki jo med drugim določa tudi število aktivnih članov knjižnice – potencialnih uporabnikov portala.

Baza slovenskih filmov

Načrtovano za 2024: zakup 60 ogledov

Doseženo v 2024: 56 ogledov

Realizacija v 2023: 65 ogledov

Knjižnica od novembra 2022 ponuja možnost brezplačnega ogleda slovenskih filmov iz Baze slovenskih filmov (BSF). Digitalni arhiv, ki ga upravlja Filmoteka, ponuja bogat nabor slovenskih filmskih klasik, animiranih, dokumentarnih in kratkih filmov kot tudi eksperimentalnih in alternativnih avdiovizualnih del. Filmi so opremljeni s podatki o produkciji in ustvarjalcih. Spletni portal objavlja tudi novice in napovedi dogodkov iz sveta slovenske filmske produkcije. S storitvijo želi knjižnica prispevati k širitvi in ohranjanju slovenske filmske dediščine ter pri ponudbi filmskih vsebin slediti novim načinom dostopa (nakup filmskih vsebin na fizičnih nosilcih je minimalen).

Ob koncu leta 2024 je bilo v bazi 9.244 naslovov, od tega je bilo članom knjižnice na voljo 675 naslovov (352 plačljivih, ostali brezplačni). Nekateri naslovi na portalu zaradi različnih omejitev niso dostopni za izposajo. Med največkrat ogledanimi so bili Kje je bil rojen Jacobus Gallus, Cvetje v jeseni, Košarkar naj bo, To so gadi, Ne čakaj na maj, Srečno Kekec, Košarkar naj bo 2 in Kekec.

Knjižnica je ponudbo promovirala z objavami na družbenih omrežjih in v radijski oddaji ter v posebnih koticah s promocijskim gradivom, kjer je hkrati izpostavila filmske vsebine na zgoščenkah iz knjižnične zbirke.

V letu 2024 je bilo skladno s poslovnim modelom zakupljenih **60 ogledov** filmov, od tega so si jih uporabniki ogledali 56, preostali zakupljeni ogledi (10,50) bodo članom na voljo še v letu 2025. Letni strošek uporabe portala je bil 109,80 €.

Spletne baze podatkov

Preko oddaljenega dostopa, ki ga v sklopu goriškega območja in ob sofinanciranju vseh štirih knjižnic območja ter Ministrstva za kulturo, je knjižnica članom omogočala prost dostop do več zakupljenih tujih in domačih e-podatkovnih zbirk z raznoliko vsebino za različne ciljne skupine uporabnikov (EBSCO, TaxFinLex, PressReader, Encyclopedia Britannica, ...).

Stroški dostopa do podatkovnih zbirk se večajo, zato za leto 2024 niso bili v celoti pokriti s sredstvi, ki jih osrednja območna knjižnica (Goriška knjižnica Franceta Bevka) pridobi na razpisu Ministrstva za kulturo za izvajanje nalog iz naslova območnosti. Del sredstev (okoli 1.500 €) v ta namen je zato knjižnica prispevala sama, saj so zanesljivi spletni viri vedno bolj pomemben del zagotavljanja informacij.

4.3 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Podatke o izposojenem gradivu knjižnica redno evalvira in jih uporablja kot eno od smernic pri izvajanju nabavne politike, da bi optimalno sledila potrebam uporabnikov. Knjižnica beleži izposajo knjižničnega gradiva na dom, zato uporaba knjižnične zbirke v prostorih knjižnice, kjer obiskovalci gradivo uporabljajo v študijske in razvedrilne namene, ni del statističnih podatkov.

4.3.1 Izposoja

Načrtovano za 2024: 237.000 izvodov

Doseženo v 2024: 247.731 izvodov

Doseženo v 2024 z e-gradivi¹⁴: 249.329 izvodov

Realizacija v 2023: 235.678 izvodov

Realizacija v 2023 z e-knjigami: 237.433 izvodov

4.3.1.1. Izposoja fizičnega gradiva

V letu 2024 so si člani na dom izposodili oz. podaljšali 247.731 izvodov fizičnega gradiva (12.053 izvodov ali 5 % več kot v letu 2023). S strokovnim delom in aktivno promocijo je dosežena skupna realizacija krepko preseгла načrtovano,. Najbolj se je število izposojenih enot povečalo v Bovcu. Potujoča knjižnica je kljub nekaj odpadlim obiskom bistveno preseгла izposojno preteklega leta.

Število izposojenih izvodov v letu 2024				
	2023	2024	Razlika v izvodih	Delež od skupne izposoje
Knjižnica Tolmin	117.132	120.742	+ 3.610	48,4 %
Dostavna knjižnica	854	696	- 158	0,4 %
Knjižnica Kobarid	36.931	37.655	+ 724	15,1 %
Knjižnica Bovec	32.663	37.064	+ 4.401	14,8 %
Potujoča knjižnica	48.098	51.574	+ 3.476	20,7 %
Skupaj fizična izposoja	235.678	247.731	+ 12.053	99,4 %
E-gradiva	1.755	1.598	+ 157	0,6 %
SKUPAJ	237.433	249.329	+ 11.896	100 %

Knjižnica je izposodila 134.330 fizični izvod gradiva za odrasle (53 %) in 113.401 izvod gradiva za otroke in mladino (47 %). Izposoja gradiva za otroke in mlade se je povečala bolj kot za odrasle, za malenkost (3 %) se je povečal tudi delež izposoje tega gradiva v skupni izposoji. Slednje lahko pripišemo aktivni in raznoliki promociji tovrstnega gradiva ter glede na možnosti upoštevamo tudi pri nabavni politiki.

Med fizično izposojenimi izvodi je bilo 97 % knjižnega gradiva (240.762 izvodov) in 3 % neknjižnega gradiva (6.969 izvodov). Delež izposojenega neknjižnega gradiva se pričakovano še naprej zmanjšuje zaradi drugačnih možnosti dostopa do glasbe, filmov, zemljevidov ipd., kar knjižnica upošteva tudi pri nabavni politiki, pri tem pa skuša aktivno slediti prepoznanim potrebam uporabnikov do dostopa do spletnih gradiv (elektronske in zvočne knjige, filmi, podatkovne zbirke) in jih aktivno promovirati.

Iz celotne zbirke fizičnega knjižničnega gradiva so si bralci izposodili 73.896 (30 %) izvodov strokovnega gradiva in 173.835 izvodov leposlovja (70 %), pri čemer gre velika večina povečanja števila izposoj na letnem nivoju na račun leposlovnega gradiva. S ciljem zadostiti prepoznanim potrebam, knjižnica tovrstne ugotovitve upošteva tudi pri nabavni politiki.

Izposojenih je bilo **4.358** izvodov serijskih publikacij, kar je 124 več kot leto prej, delež od vsega fizično izposojenega gradiva (1,8 %) pa ostaja enak.

Pričakovano se je z nakupom novega knjigomata v Knjižnici Tolmin v začetku leta 2024 povečala tudi količina samostojno izposojenega in vrnjenega gradiva. Knjigomat, ki deluje na

¹⁴ Vključene e-knjige, zvočne knjige in Baza slovenskih filmov (vir: Cobiss).

tehnologiji RFID, poleg izposoje omogoča tudi podaljšanje in vračanje gradiva, z njegovo uporabo je bilo izposojenih oz. podaljšanih **8.517** enot gradiva, vrnjenih pa **7.758** enot.

*V povprečju so si bralci izposodili **860 izvodov gradiva na dan odprtosti**¹⁵ oz. 854 izvodov fizičnega gradiva, kar je 44 izvodov na dan več kot leto prej. Posamezen aktivni član je v letu 2024 knjižnico v povprečju **obiskal 21 krat** in si pri tem izposodil **48 izvodov gradiva** (1 manj kot v 2023).*

4.3.1.2 Izposoja spletno dostopnih gradiv

Knjižnica je v letu 2024 svojim članom omogočala izposajo e-gradiva v platformi Cobiss Ela ter na portalih Audibook in Baza slovenskih filmov, do junija 2024 je bila omogočena tudi možnost izposoje e-knjig na portalu Biblos. Poleg tega knjižnica omogoča dostop do spletnih baz podatkov.

E-knjige na portalu Biblos in Cobiss Ela

Na portalu Biblos je bilo do 31. 5. 2024 zabeleženih **506 izposoj** (282 naslovov) e-knjig, v Cobiss Ela pa od začetka delovanja (17. 6. 2024) do 31. 12. 2024 **630 izposoj** (322 naslovov) e-knjig. Skupaj 1.136 izposoj e-knjig je 21 % manj od leta prej, kar pripisujemo dejstvu, da prvo polovico leta iz že pojasnenih razlogov nismo kupovali novih licenc na portalu Biblos, Cobiss Ela pa je z delovanjem začela šele 17. 6., pri tem so se pojavljale težave z dostopnostjo preko različnih bralnikov, potrebna so bila tako usposabljanja knjižničarjev kot nova navodila uporabnikom ipd.

Zvočne knjige na portalu Audibook

V letu 2024 smo zabeležili **406 izposoj** zvočnih knjig na portalu Audibook (178 naslovov), kar je 27 % več kot leto prej.

Baza slovenskih filmov

Med 352 plačljivimi filmi v Bazi slovenskih filmov je bilo zabeleženih **56 izposoj** 31 različnih filmov, kar je malenkost več kot leto prej (50 izposoj). Skupaj je bilo zabeleženih **1.598** izposoj e-gradiva, kar predstavlja 0,6 % od celotne izposoje.

Elektronske baze podatkov

Uporaba spletnih podatkovnih zbirk postopoma narašča, podatke o uporabi posreduje Goriška knjižnica. Najbolj se je povečala uporaba portala Encyclopedia Britannica, ki je tudi sicer najbolj uporabljana med spletnimi bazami, kar lahko pripišemo aktivni promociji med mladimi v sklopu bibliopedagoških dejavnosti in uporabnosti vsebin v izobraževalne namene.

	Prijave / vpogledi 2023	Prijave / vpogledi 2024
Oddaljen dostop preko spletne strani knjižnice	334	3.044
EBSCO	95	502
Encyclopedia Britannica	53.303	70.304
Pressreader	1.939	1.318
TaxFinLex	37	12

4.3.2 Prezem gradiva 24/7 v paketnikih

Knjižnica od aprila 2022 omogoča možnost uporabe paketnikov pred Knjižnico Tolmin kot prevzemnega mesta za naročeno gradivo preko aplikacije Cobiss+. S tem se povečuje

¹⁵ 250 delovnih dni in 40 sobot = 290 dni.

dostopnost do knjižničnih gradiv tudi izven časa odprtosti knjižnice. V letu 2024 je bilo na ta način prevzetih **90** izvodov gradiv, kar je 52 več kot leto prej.

4.3.3 Medknjižnična izposoja

Medknjižnična izposoja postaja vedno bolj pomemben del zagotavljanja dostopa uporabnikov do raznolikih gradiv, ki jih zaradi prostorskih in finančnih omejitev knjižnice ne morejo zagotavljati vsaka v svojih prostorih. Zaradi vedno večje ozaveščenosti uporabnikov in dobre organiziranosti s strani knjižnic sistem MKI aktivno in dobro deluje. V letu 2024 je tolminska knjižnica drugim knjižnicam v Sloveniji posodila **67** enot gradiva (19 več kot leto prej) in si za svoje člane izposodila **242** enot gradiva (39 več kot v 2023), od tega 236 enot knjižnega gradiva in 6 člankov.

Medknjižnična izposoja za študijsko gradivo iz knjižnic Nova Gorica, Ajdovščina in Idrija (Goriško knjižnično območje) je za člane knjižnice še naprej brezplačna, saj sredstva v ta namen zagotavlja Ministrstvo za kulturo.

4.4 ČLANI IN UPORABNIKI

Povečanje števila uporabnikov knjižnice je eden od strateških ciljev in pomemben del vizije ter poslanstva knjižnice, saj so storitve splošne knjižnice namenjene vsem prebivalcem območja, na katerem deluje. Pri tem knjižnica meri obisk, ki ga lahko zabeleži sistem Cobiss (izposoja, vračanje gradiva ipd.) in aktivno članstvo, dejanskih obiskovalcev knjižnice pa je bistveno več.

4.4.1 Obisk

Načrtovano za 2024: 102.000 obiskov

Doseženo v 2024: 109.087 obiskov

Realizacija v 2023: 106.123 obiskov

V letu 2024 je sistem Cobiss zabeležil **109.087** obiskov zaradi izposoje, rezervacij, podaljšanj, vrnitve gradiva ipd. Podatek je pridobljen z metodo »določitev tipičnega tedna«¹⁶.

Obisk v letu 2024			
	2023	2024	Delež od skupnega obiska v 2024
Knjižnica Tolmin	61.103	59.203	54,3 %
Dostavna knjižnica	156	152	0,1 %
Knjižnica Kobarid	17.473	18.686	17,1 %
Knjižnica Bovec	16.150	18.641	17,1 %
Potujoča knjižnica	11.241	12.405	11,4 %
Skupaj	106.123	109.087	100 %

Zabeleženi obisk članov je presegel načrtovanje in je višji od leta prej na račun povečanega števila obiskov tako v bovški kot kobariški knjižnici ter na bibliobusu. Če sistemsko zabeleženemu obisku prištejemo tudi obiskovalce številnih dogodkov in organiziranih dejavnosti, ki jih je skozi celo leto izvedla knjižnica v vseh oddelkih, je knjižnico v letu 2024 obiskalo preko 117.000 oseb (brez organiziranih ali samostojnih ogledov razstav ter drugih individualnih obiskov prostorov knjižnic brez registracije v Cobiss).

¹⁶ Od leta 2022 naprej se za beleženje fizičnega obiska skladno z navodili NUK in IZUM uporablja metoda »Določitev tipičnega tedna« v programu Cobiss3.

V sistemu Cobiss je bilo v letu 2024 zaradi izposoje in vračanja gradiva v povprečju zabeleženih **376 obiskov na dan odprtosti**¹⁷, kar je 11 obiskov na dan več kot leto prej.

4.4.2 Aktivni člani

Načrtovano za 2024: 5.000 članov

Doseženo v 2024: 5.204 člani

Realizacija v 2023: 4.861 članov

Matično knjižnico in njene enote so v letu 2024 obiskovali **5.204** aktivni člani, kar je 343 članov več kot v letu prej in tudi več od načrtovanega. Povečanje števila aktivnih članov lahko pripišemo pozitivnemu odzivu članov na povabilo k ponovnemu obisku pred zakonsko obveznim izbrisom njihovih članskih podatkov, pa tudi aktivni promociji knjig, branja in številnih dejavnosti knjižnice za različne skupine potencialnih uporabnikov. Poleg tega so bili člani tudi v letu 2024 vabljeni k podpisu e-vpisnice in osvežitvi članskih podatkov, kar je lahko pozitivno vplivalo tudi na aktivnost članstva.

Aktivni člani v letu 2024			
	2023	2024	Razlika
Knjižnica Tolmin	3.782	4.098	+ 316
Dostavna knjižnica	21	22	+ 1
Knjižnica Kobarid	1.556	1.626	+ 70
Knjižnica Bovec	1.239	1.397	+ 158
Potujoča knjižnica	1.307	1.324	+ 17
SKUPAJ ¹⁸	4.861	5.204	+ 343

V primerjavi z letom prej se je delež aktivnih članov med prebivalci Posočja povečal za 2 %, in je v letu 2024 znašal **29 %**, kar je še naprej bistveno več od slovenskega povprečja, ki je za leto 2023¹⁹ 20 %.

4.4.3 Prebivalci in starostna struktura članov

Podatki Statističnega urada RS na dan 1. 7. 2024²⁰ (prebivalci s stalnim bivališčem):

Občina	Vsi prebivalci	0-14 let	15-64 let	65 + let
Tolmin	10.814	1.431	6.475	2.908
Kobarid	4.106	561	2.485	1.060
Bovec	3.019	316	1.773	930
Skupaj	17.939	2.308	10.733	4.898
Delež	100 %	13 %	60 %	27 %
Slovensko povprečje		15 %	62,5 %	22,5 %

Trend staranja prebivalstva na območju Zgornjega Posočja se nadaljuje in delež starejših od 65 let še naprej ostaja visoko nad slovenskim povprečjem, število mladih do 15 let pa se vztrajno zmanjšuje. Knjižnica aktivno spodbuja k vpisu vse starostne skupine prebivalcev ter ob različnih priložnostih dodatno poudarja možnost brezplačnega vpisa za osebe, mlajše od 18 let,

¹⁷ 290 dni.

¹⁸ Razlika v seštevku po posameznih enotah knjižnice nastane zaradi aktivnih članov, ki obiskujejo več naših enot. Manjše skupno število tako pomeni, da so aktivni člani pogosteje obiskali več naših enot.

¹⁹ Zadnji dostopen podatek na www.knjiznice.si.

²⁰ Zadnji dostopen podatek na www.sistat.si.

ter nekatere druge kategorije. S ciljem pridobivanja novih članov knjižnica občasno ponudi brezplačno letno članstvo za vse kategorije članov.

Delež aktivnih članov po starostnih skupinah glede na delež teh skupin med prebivalci v 2024			
Starost ²¹	Št. prebivalcev	Aktivni člani	Delež članov v starostni skupini prebivalcev
0 - 14 let (OŠ, SŠ)	2.308	1.569	68 %
15 – 64 let	10.733	2.593	24 %
65 + let (upokojenci)	4.898	1.042	21 %
Skupaj	17.939	5.204	100 %

Staranje prebivalstva in zmanjševanje skupnega števila vplivata tudi na razporeditev deležev med člani, čeprav se je število članov realno povečalo v vseh treh starostih skupinah.

Število in delež po starosti med aktivnimi člani				
Starost	Aktivni člani		Delež med člani	
	2023	2024	2023	2024
0 - 14 let (OŠ, SŠ)	1.538	1.569	31,6 %	30 %
15 – 64 let	2.360	2.593	48,5 %	50 %
65 + let (upokojenci)	963	1.042	19,8 %	20 %
Skupaj	4.861	5.204	100 %	100 %

4.4.4 Novi člani

Načrtovano za 2024: 500 novih članov

Doseženo v 2024: 431 članov

Realizacija v 2023: 499 članov

V letu 2024 se je v knjižnico vpisalo **431** novih članov, kar je kljub višjemu številu aktivnih članov 68 manj kot v letu prej. Glede na konstantno zmanjševanje števila in nadpovprečnega staranja prebivalstva je to, kljub različnim prizadevanjem knjižnice pri pridobivanju novih članov (aktivna promocija branja in različnih dejavnosti med različnimi ciljnim skupinami, brezplačna letna članarina ipd.), vsaj delno pričakovano. Več novovpisanih članov je bilo le v Knjižnici Bovec.

Vpis v letu 2024		
	2023	2024
Knjižnica Tolmin	275	247
Dostavna knjižnica	0	0
Knjižnica Kobarid	86	59
Knjižnica Bovec	51	66
Potujoča knjižnica	64	59
Spletni vpis	23	18
Skupaj	499	431

4.4.5 Spletne storitve knjižnice

Spletne storitve z globalizacijo in razvojem tehnologije postajajo vedno bolj pomemben del knjižnične dejavnosti. Uporabniki se v knjižnico lahko včlanijo tudi preko spletnega obrazca, kar jim omogoča hitrejši dostop do spletnih vsebin. Na ta način do gradiva v slovenskem jeziku lažje dostopajo tudi Slovenci v tujini. Knjižnica je promovirala elektronske in zvočne knjige, različne e-vire (predvsem novo platformo za izposajo e-knjig Cobiss Ela) in sistem Cobiss+,

²¹ Starostne skupine iz sistema Cobiss izhajajo iz kategorije, ki je določena pri posameznem članu, in se zaradi sistemskih omejitev morda ne ujemajo popolnoma z navedeno starostjo.

jih vključevala v izvedbe različnih dejavnosti (Rastem s knjigo, Dan knjižnice, obiski šolskih in drugih skupin...) ter uporabnike usposabljala za njihovo uporabo (individualno in na Računalniških točkah). S tovrstnimi aktivnostmi knjižnica zasleduje strateški cilj povečanja uporabe e-storitev knjižnice.

Spletni vpis

V letu 2024 se je preko spletnega obrazca v knjižnico vpisalo 18 oseb, 5 manj kot leto prej.

Elektronsko obveščanje

Sistem Cobiss omogoča različne možnosti obveščanja članov o prispelem rezerviranem gradivu in izteku roka izposoje, ki jih knjižnica aktivno promovira in spodbuja člane k uporabi, da bi se tako izognili neželenim stroškom zamudnine. V letu 2024 je bilo med člane knjižnice poslanih 5.789 (113 manj kot leta 2023) sistemskih SMS obvestil, 50.391 (3.260 več) obvestil po e-pošti in 5.126 (427 več) potisnih obvestil. Uporaba elektronskega obveščanja med člani z leti konstantno narašča.

Transakcije preko COBISS+

Samostojna uporaba sistema Cobiss med člani z leti narašča, k čemur prispeva tudi aktivno svetovanje in pomoč strokovnih knjižničnih delavcev. Člani so v letu 2024 preko sistema Cobiss+ izvedli 7.973 rezervacij prostih izvodov (1.381 več kot leta 2023), 2.859 rezervacij izposojenih izvodov (463 več) in 25.136 podaljšav izposojevalnega roka (2.861 več).

Spletna stran

Preko spletne strani je knjižnica uporabnike redno obveščala o aktualnem dogajanju v vseh enotah ter jih seznanjala s knjižnimi in drugimi novostmi ter z raznolikimi vsebinami spodbujala bralno kulturo in informacijsko opismenjevanje. Z rednim posodabljanjem vsebine je bila zagotovljena aktualnost ter uporabnost spletne strani kot vira informacij o knjižnici in njenih dejavnostih ter organiziranih dogodkih. Dostopnost spletne strani knjižnica zagotavlja skladno z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij. Zabeleženih je bilo 34.525 obiskov (3.024 več kot leto prej) in 59.006 ogledov strani (3.462 več kot v 2023).

Družbena omrežja

Knjižnica ima svoj profil na omrežjih Facebook in Instagram ter svoj Youtube kanal. Uporabnike je obveščala o dejavnostih in dogodkih ter širila bralno kulturo.

Na družbenem omrežju Facebook so bili zabeleženi 76.503 ogledi objavljenih vsebin ter 18.573 obiskov profila knjižnice, ki je imel konec leta 2024 1.989 rednih sledilcev (100 novih). Instagram profil knjižnice je v letu 2024 zabeležil 10.065 ogledov objavljenih vsebin in 319 ogledov profila, ki je imel konec 2024 619 sledilcev (35 več kot v 2023 in 39 novih). S Facebook objavami je knjižnica po podatkih profila dosegla 17.600 ljudi, z objavami na Instagramu pa 448, kar je več kot leto prej.

Med najodmevnejšimi objavami na Facebook strani so bile objave z domoznansko vsebino (obletnica smrti gornika Komac Andreja), povabilo k potopisnemu predavanju v Knjižnici Kobarid, predavanje Aljoše Bagole ter otvoritev fotografske razstave Alojza Pavšiča. Najodmevnejše objave na profilu Instagram so bile o Kinu pod brezami, prvem praznovanju dneva potujočih knjižnic in o novem SeniKnjig v Trenti.

Youtube kanal knjižnice je imel konec 2024 zabeleženih 399 ogledov in 65 naročnikov. Dodan je bil posnetek pogovora z Zdravkom Likarjem iz sklopa Obrazi slovenskih pokrajin, Pogovori z znanimi Primorci.

Omrežji Eduroam in Libroam

Knjižnica zagotavlja možnost varne uporabe spleta z uporabo omrežij Eduroam in Libroam. Eduroam (education roaming) je mednarodna federacija brezžičnih omrežij za uporabnike iz izobraževalne in raziskovalne sfere. Študenti, učenci, pedagogi, raziskovalci in drugi lahko s svojimi gesli uporabljajo vsako brezžično omrežje Eduroam, v Sloveniji ali tujini. Libroam (library roaming) pa je podobno omrežje v slovenskih knjižnicah, do katerega lahko z varovanimi gesli dostopajo člani knjižnic.

4.5 DEJAVNOSTI IN PROJEKTI

Dejavnosti in projekti, ki jih knjižnica izvaja z namenom doseganja strateških in letnih ciljev, so namenjeni različnim starostnim skupinam in interesom prebivalcev. Glede na strokovno usposobljenost, izkazano zanimanje in interno razporeditev delovnih nalog so za posamezne dejavnosti in projekte odgovorni različni strokovni delavci, ki pripravijo tudi podatke za letno poročilo.

4.5.1 Dejavnosti za vseživljenjsko učenje in informacijsko opismenjevanje

Knjižnica predstavlja pomembno in brezplačno možnost za krepitev vseživljenjskega učenja prebivalcev vseh starosti. Poleg osnovne knjižnične dejavnosti in organizacije vsebinsko raznolikih dogodkov skuša knjižnica uporabnikom ponujati čim bolj raznolike dejavnosti, s katerimi jih spodbuja k vseživljenjskemu učenju in informacijskemu opismenjevanju. Poleg tega so uporabniki v vseh knjižnicah imeli možnost uporabe več računalnikov z dostopom do svetovnega spleta in elektronskih baz podatkov ter programskim paketom MS Office z možnostjo tiskanja in fotokopiranja. Brezplačen brezžični dostop do interneta je na voljo v vseh enotah knjižnice.

Usposabljanja za uporabo e-storitev knjižnice

Skozi celo leto so strokovni delavci člane individualno usposabljali za uporabo spletnih storitev knjižnice (izposoja in uporaba e-gradiv, samostojno iskanje gradiv in informacij, uporaba sistema Cobiss+,...), s čimer knjižnica aktivno zasleduje strateške usmeritve (Cilj 6. Povečanje uporabe e-storitev in inf. ter rač. Opismenjevanje). Posebej veliko pozornosti je bilo v letu 2024 namenjene promociji in usposabljanju (tako za zaposlene kot uporabnike) za uporabo nove platforme za izposajo e-knjig Cobiss Ela. Organizirane izvedbe usposabljanja za e-storitve se je v Knjižnici Kobarid udeležila skupina iz projekta CSD Aktivna starost – sožitje generacij, e-storitve in vsebine so tudi del programa ob organiziranih obiskih starejših osnovnošolcev v knjižnici.

Računalniška točka

Projekt glede na prepoznane potrebe uporabnikov poteka v Knjižnici Bovec in je namenjen predvsem starejšim oz. tistim, ki se prvič srečajo z računalnikom, ali pa jih zanima samo določen program, uporaba spletnih orodij oz. potrebujejo pomoč pri uporabi telefona, tablice ipd. V 2024 je bilo glede na prijave izvedenih 12 individualnih srečanj za računalniško opismenjevanje.

Demenci prijazne točke

V sklopu Demenci prijaznih točk, v katere so vključene knjižnice Tolmin, Kobarid in Bovec, je knjižnica z aktualnimi informacijami in informativnimi gradivi skrbela za ozaveščanje ljudi o demenci in z njo povezanimi težavami ter izpostavljala tematsko gradivo. Bibliotekarka, odgovorna za projekt v knjižnici, je skozi vse leto sodelovala s člani odbora društva Spominčica Zgornjega Posočja in se udeležila njihovega mesečnega srečanja v Domu upokojencev Tolmin.

Z objavami na družbenih omrežjih in plakati je knjižnica v septembru obeležila svetovni dan Alzheimerjeve bolezni, v novembru pa v soorganizaciji z društvom Spominčica Zgornjega Posočja izvedla sklop srečanj Skrb za dementno osebo. Jožica Zornik, nekdanja patronažna sestra ter skrbnica dementne osebe, je svoje izkušnje delila na srečanjih v Domu Andreja Manfrede v Kobaridu, v Knjižnici Tolmin in v KD Bovec. Skupaj se je srečanj udeležilo 34 oseb. Zaposlene iz vsake od enot so se udeležile obnovitvenega usposabljanja, ki ga kot pogoj za vključenost letno organizira društvo Spominčica Alzheimer Slovenija.

Knjižnica semen

Projekt je eden od načinov ohranjanja biotske pestrosti kulturnih rastlin, ki temelji na brezplačni izmenjavi semen in zasleduje enega od strateško zastavljenih področij znotraj Strategije razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027²², hkrati pa izkazuje proaktivno vlogo knjižnice v lokalnem okolju in spodbuja vseživljenjsko učenje prebivalcev ter dediščinsko pismenost. Ideja projekta je izposoja različnih avtohtonih semen, ki jih uporabniki po pridelavi delno vrnejo v knjižnico.

Nosilka projekta je Goriška knjižnica, ki je v 2024 zanj prejela tudi mednarodno nagrado IFLA Green Library Award za zelene projekte.

Knjižnica Kobarid

Knjižnica je k projektu pristopila že v letu 2022, ko je ponudbo Knjižnice semen kot novost in približevanje lokalni skupnosti ob praznovanju 20. obletnice v svoje prostore umestila Knjižnica Kobarid. V letu 2024 je v Knjižnici semen v Kobaridu sodelovalo 28 članov, novih vpisov zaradi projekta ni bilo. V kobariški Knjižnici semen je bilo 40 različnih vrst semen zelenjave, zelišč in rož. Izposojenih je bilo 85 vrečk semen. V sklopu projekta je bilo v Kobaridu organizirano tematsko predavanje Spomladanska opravila v zelenjavnem vrtu.

Knjižnica Tolmin novi 2024

Z letom 2024 je storitev Knjižnica semen omogočila tudi Knjižnica Tolmin. Ob tem je bila pripravljena posodobljena brošura, na spletni strani in na računalniku v obeh knjižnicah pa je članom na voljo pregleden katalog za vsako od lokacij. Ob vpisu v Knjižnico semen so sodelujoči prejeli brezplačno letno članarino kot spodbudo za obiskovanje in uporabo tudi drugih storitev knjižnice. V sklopu projekta knjižnica aktivno spodbuja izposajo tematskega knjižničnega gradiva in s tem zasleduje strateški cilj povečanja uporabe knjižnične zbirke.²³

V Knjižnici Tolmin je sodelovalo 62 članov, od tega se je zaradi projekta na novo vpisalo 7 članov. V tolminski Knjižnici semen je bilo 83 različnih vrst rastlinskih semen v 259 vrečkah, od katerih je bilo izposojenih 96 vrečk semen. V sodelovanju z različnimi strokovnjaki so bila organizirana 4 tematska predavanja:

- Pomen zbiranja in shranjevanja lastnih semen,
- Vrt na balkonu,
- Permakulturi in
- Pridelava lastnih semen.

S projektom je knjižnica na različne načine sodelovala tudi znotraj tolminske lokalne skupnosti: predstavitev projekta v sklopu Festivala soške postrvi in Frikafest v Tolminu ter v sklopu postavitve skupnostnega učnega vrta Na Logu (LU Tolmin).

4.5.2 Bibliopedagoške dejavnosti za spodbujanje bralne kulture za otroke in mlade

Knjižnica v vseh svojih oddelkih izvaja različne bibliopedagoške dejavnosti za otroke iz lokalnih vrtcev in osnovnih šol ter tolminske gimnazije in tako spodbuja bralno pismenost ter

²² Strateško področje 4: Trajnostni razvoj kot vodilo delovanja knjižnic

²³ Več o projektu na www.kektolmin.si/knjiznica-semen.

širi bralno kulturo med mladimi na splošno. S tovrstno dejavnostjo knjižnica sledi strateško zastavljenim ciljem povečanja uporabe knjižnične zbirke ter števila uporabnikov knjižnice v okviru ene od svojih prioritetenih knjižničnih vlog, pri čemer želi spodbuditi mlade k branju in uporabi knjižnice tudi v prostem času. Glede na zabeleženo število obiskov in izposoje ter splošni vtis o številčnosti obiskovalcev v knjižnicah, ki ga sistem sicer ne beleži, ocenjujemo, da izvajanje raznolikih dejavnosti in promocija branja ter poudarjanje pomena bralne pismenosti nasploh pozitivno vpliva na obiskovanje knjižnice. Ob začetku šolskega leta je knjižnica otroke in mlade ponovno povabila k brezplačnemu vpisu v knjižnico preko različnih medijev in osebno ob obiskih. Starši vrtčevskih otrok in prve triade so prejeli priložnostni motivacijski dopis o pomenu branja otrokom, podobno so bili s priložnostnim letakom, pripravljenim v sklopu Združenja splošnih knjižnic, k uporabi knjižnice povabljeni starši novorojenčkov v sodelovanju s Šolo za starše in Zdravstvenim domom Tolmin. Organiziranih dejavnosti se je v vseh oddelkih knjižnice skupaj udeležilo preko **2.800** otrok.

Obiski predšolskih otrok

Knjižničarka iz tolminske knjižnice je v letu 2024 pripravila bibliopedagoške ure za 39 skupin otrok (4 več kot v 2023), nekatere med njimi je obiskala v vrtcu. Njenim pravljicam sta prisluhnila 702 otroka (160 manj kot v 2023) iz vrtcev Tolmin, Most na Soči, Šentviška Gora in Kanal. Bovško knjižnico je obiskalo 61 predšolskih otrok (96 manj kot v 2023) oz. 7 vrtčevskih skupin (7 manj kot 2023). Poslušali so pravljice ter spoznavali knjižnico in uporabo njenih storitev. Kobariško knjižnico je obiskalo 136 vrtčevskih otrok (37 manj kot leto prej) oz. 9 vrtčevskih skupin (3 manj kot leto prej). Potujočo knjižnico otroci iz vrtcev sicer redno mesečno obiskujejo glede na razpored obiskov, kar 26 skupinam (18 več kot v 2023) 296 otrok (103 več kot leto prej) pa je knjižničarka pripravila tudi pravljичno uro na bibliobusu. Preko celega leta so knjižničarke skupaj pripravile **47** bibliopedagoških ur, ki se jih je udeležilo **81** skupin vrtčevskih otrok (13 več kot v 2023), to je **1.195** predšolskih otrok (198 manj kot leto prej).

Obiski šolskih skupin

Izven posebnih projektov (Moja knjižnica, Rastem s knjigo) je med letom 2024 Knjižnico Tolmin obiskalo 380 otrok (315 več kot v 2023) oz. 21 organiziranih skupin iz različnih šol. Od tega je 40 otrok iz OŠ Tolmin, Most na Soči in Podbrdo obiskalo tolminsko knjižnico v sklopu otroškega parlamenta s predstavitvijo mladinske literature na temo duševnega zdravja in pripravo tematskih aktivnosti s knjižnično zbirko.

Bovško knjižnico je obiskalo 31 otrok (113 manj kot leto prej) oz. 3 organizirane skupine iz OŠ Bovec, posebej aktivna pa je bila pri tovrstnem sodelovanju Knjižnica Kobarid, ki je zabeležila obisk kar 45 organiziranih šolskih skupin (10 več kot leto prej) iz OŠ Kobarid ali podružničnih šol oz. 618 otrok, kar je 134 manj kot leto prej. Več aktivnosti in sodelovanja z osnovnošolci v Knjižnici Kobarid gre tudi na račun skupne obeležitve 180. obletnice rojstva Simona Gregorčiča. Sodelovanje z osnovnimi šolami v lokalnem okolju je del strateških usmeritev knjižnice v spodbujanje branja in uporabe knjižničnih storitev ter knjižnice kot prostora za kakovostno preživljanje prostega časa med mladimi. Kljub manjšanju števila otrok si knjižnica prizadeva ohranjati in nadgrajevati tovrstna sodelovanja.

Knjižničarke in knjižničarji so skupno pripravili **44** bibliopedagoških ur (7 več kot leto prej), ki se jih je udeležilo **1.029** učencev, kar je 68 več kot leto prej.

Moja knjižnica – Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

Akcija spodbujanja branja za tretješolce iz Zgornjega Posočja se v posameznem šolskem letu začne z oktobrom ter zaključi v aprilu. Namen akcije je učencem tretjih razredov olajšati prehod na samostojno branje in jih spodbuditi k rednemu branju ter obiskovanju knjižnice. Poleg

učencev 3. razredov na območju občin Tolmin, Kobarid in Bovec v akciji vsako leto sodelujejo tudi učenci Podružnične šole za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami pri OŠ Tolmin (PŠIUOPP).

V šolskem letu 2023/2024 (18. sezona) je od 154 učencev vseh 12 knjig prebralo **93** učencev, kar je podoben delež kot pretekla leta (okoli 60 %), zaradi manj številčnih generacij pa se vztrajno niža število prebranih knjig. Skupaj so prebrali 1.116 knjig, to je 180 manj kot leto prej, zaradi akcije pa se je v knjižnico včlanilo **15** otrok, kar je 15 manj kot leto prej. Ob zaključku akcije so učenci ponovno obiskali knjižnico in prejeli priznanja za sodelovanje ter nagrado. V akciji je sodelovalo tudi **22** učencev PŠIUOPP, ki so skupaj prebrali 57 knjig.

19. sezona akcije za šolsko leto 2024/2025 se je začela oktobra 2024, ko so knjižničarke izvedle 16 predstavitev za vse tretješolce in PŠIUOPP. K sodelovanju in branju je bilo povabljenih 150 novih tretješolcev in 28 učencev PŠIUOPP.

V sklopu akcije Moja knjižnica je bilo v letu 2024 izvedenih **19** bibliopedagoških ur za **35** skupin otrok.

Uganka meseca

Že 19. leto zapored knjižnica pripravlja tudi Uganko meseca, ki jo otroci lahko rešujejo fizično v knjižnicah ali preko spletne strani. Uganke so tematsko povezane z vsebinami leposlovnih in poučnih otroških knjig, kar spodbuja uporabo in izposajo tovrstnega gradiva. Ob kulturnem prazniku so otroci poleg redne mesečne uganke reševali posebno uganko o Francetu Prešernu. V letu 2024 je pri reševanju uganke vsak mesec povprečno sodelovalo 93 otrok (10 več kot v 2023), skupno v celem letu pa **1.116** (11 % več kot leto prej). Knjižno uganko je knjižnica promovirala z objavami na spletni, Facebook in Instagram profilu ter v prostorih knjižnic in ob različnih obiskih in dogodkih.

Rastem s knjigo za OŠ in SŠ

Projekt je namenjen učencem 7. razredov OŠ in dijakom 1. letnikov SŠ in poteka pod okriljem Ministrstva za kulturo ter Javne agencije za knjigo, splošne knjižnice pa kot izvajalke v lokalnem okolju sodelujejo z OŠ in SŠ. Učencem oz. dijakom je predstavljena knjižnična dejavnost in možnosti iskanja gradiv s poudarkom na vsebinah, namenjenih mladim. Posebna pozornost je vedno namenjena tudi predstavitvi spletnih virov, portalov in orodij (mCobiss, Cobiss Ela, Audibook, spletna enciklopedija Britannica itd.), kar se pozitivno odraža tudi v statističnih podatkih o uporabi spletnih virov. Učenci in dijaki si ogledajo video predstavitev knjige (pripravi JAK), ki jo ob zaključku obiska prejmejo v dar.

Tolminsko knjižnico je v šol. letu 2023/24 obiskalo 6 skupin učencev (122 učencev) 7. razreda iz OŠ Tolmin, Most na Soči in Podbrdo ter 2 skupini gimnazijcev (45 dijakov). Dve skupini sedmošolcev OŠ Kobarid (40 učencev) sta spoznavali krajevno knjižnico v Kobaridu, sedmošolci iz OŠ Bovec (24 učencev) pa bovško knjižnico.

Preko projekta Rastem s knjigo je bilo v letu 2024 izvedenih **12** bibliopedagoških ur s predstavitvijo knjižnične dejavnosti in projektnih vsebin za **11** organiziranih skupin, s čimer smo dosegli **231** otrok (129 manj kot leto prej).

Bralnice pod slamnikom... ob Soči

14. izvedba mladinskega literarnega festivala Bralnice pod slamnikom je tudi v letu 2024 potekala v soorganizaciji založbe Miš in nekaterih knjižnic, med njimi tudi Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin, ki je izvedbo festivalskih aktivnosti in dogodkov koordinirala v lokalnem okolju. Knjižnica k sodelovanju redno vabi tudi VDC Tolmin.

Festival je v letu 2024 z naslovom *Knjiga – moja izbira!* naslavljal temo pristočasnih dejavnosti in branja kot ene izmed njih. Potekal je med marcem in majem, njegov osnovni cilj pa je motivirati mlade za branje izvirne mladinske literature, jih spodbujati k dejavnostim ob branju

in jim omogočiti srečanje z vrhunskimi avtorji mladinske književnosti. Festival se je pričel s strokovnim srečanjem in okroglo mizo v Knjižnici Domžale, kjer so sodelovali strokovnjaki različnih profesij (Tina Bilban, Maruša Prelesnik Zdešar, Jasna Merklin, Nika Pušlar, Sara Medved ter dr. Miha Kovač). Založba je v letu 2024 za organizacijo festivala prejela priznanje Slovenske sekcije IBBY za promocijo mladinske književnosti in branja.

V sklopu festivala je bil razpisan literarno - ustvarjalni natečaj, namenjen učencem in učenkam 2. in 3. triade ter dijakom in dijakinjam srednjih šol. Na natečaju je sedmošolec z OŠ Dušana Muniha Most na Soči Matic Fortunat pod mentorstvom Martine Kozorog Kenda osvojil nagrado za 2. najboljši prispevek 3. triletja. Njegov literarni izdelek nosi naslov *V nahrbtnik zložim steklenico vode, sendvič in svojo najljubšo knjigo, oblečem anorak in sedem na kolo.*

V vseh oddelkih tolminske knjižnice se je v tem času odvilo več dogodkov, namenjenih različnim starostnim skupinam:

- razstava izdelkov VVZ Ilke Devetak Bignami Tolmin
- predstava otrok iz vrtca Ilke Devetak Bignami Tolmin
- razstava izdelkov učencev iz PŠIUOPP pri OŠ Tolmin
- razstava ilustracij Marte Bartolj, po knjigi Zebra v ogledalu
- glavni festivalski dogodek
- razstava izdelkov OŠ Bovec (učenci 6. - 8.razred)
- razstava vrtca Bovec
- ustvarjanje in dogodek na festivalsko temo v VDC Tolmin

V sklopu glavnega festivalskega dogodka sta Knjižnico Tolmin obiskali pisateljica Tina Arnuš Pupis in ilustratorica Marta Bartolj. Predstavili sta slikanico Zebra v ogledalu in se z 2. razredom OŠ Franceta Bevka Tolmin pogovarjali, kako nastaja slikanica. Na priložnostni delavnici so se drugošolci preizkusili v risanju.

V Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin se je v času festivala in v sodelovanju s 6 ustanovami zvrstilo 5 prireditev, ki se jih je udeležilo okoli **240** otrok.

Malček palček bere

Z bralnimi predlogi, izbranimi med kakovostnimi deli za najmlajše, je knjižnica spodbujala izposojno predvsem novejšo knjižne produkcije. Predlogi so bili izpostavljeni v otroških kotičkih ter na spletni strani in družbenih omrežjih. Spodbujanje staršev k branju svojim otrokom je pomemben element na poti bralne pismenosti otrok, kar knjižnica sporoča skozi svoje raznolike aktivnosti in priporočila.

Pravljični kovček

Kot dodatno spodbudo za izposojno knjižničnega gradiva je knjižnica v vseh svojih oddelkih tudi v letu 2024 ponujala pravljичne kovčke s podobami živali, napolnjenimi z raznovrstno otroško literaturo, lutkami in predmeti. S tem knjižnica spodbuja otroško domišljijo in igriv pristop k učenju branja.

Koraki do branja

Projekt Koraki do branja je nastal v sodelovanju z Osnovno šolo Tolmin, na voljo pa je v vseh oddelkih knjižnice. Z njim knjižnica ponuja oporo otrokom pri usvajanju bralne pismenosti. Izbor priporočenih knjig je namenjen mlajšim otrokom, ki se učijo branja malih tiskanih črk, otrokom s težavami pri branju ter otrokom, katerih materni jezik ni slovenščina. Knjige so označene s posebnimi nalepkami, ki usmerjajo k izbiri glede na stopnjo branja in zahtevnost besedila (Začenjam, Boljši sem in Že znam). Informativno zloženko so prejeli vsi tretješolci v Posočju ob predstavitvi bralne akcije Moja knjižnica, projekt je knjižnica promovirala na dogodkih Spodbujamo družinsko pismenost in Bralni superheroji (sodelovanje z LU Tolmin),

Infontana ipd. Uvrščanje tovrstne literature v zbirko otroškega oddelka je tudi del nabavne politike knjižnice. Seznane označenih knjig in nasvete za pomoč pri učenju branja knjižnica ponuja tudi na spletni strani.

Aplikacija Kobi

V knjižnicah Tolmin in Kobarid je bila na tabličnem računalniku na voljo aplikacija Kobi. Namenjena je otrokom, ki imajo pri branju težave, se spopadajo z disleksijo ali se pri branju težko zberejo. Kot učni pripomoček za učenje branja jo priporočajo tudi šolski strokovni delavci, zato jo nekateri otroci že poznajo in z njeno uporabo v knjižnici lahko nadgrajujejo šolsko delo. Zainteresiranim uporabnikom je knjižnica nudila individualne predstavitve delovanja aplikacije, predstavljena je bila tudi v sklopu delavnic Bralni superheroji (LU Tolmin).

Dislektikom prijazno branje

Z označevanjem mladinskih knjig, katerih besedilo je po strokovnih kriterijih zapisano v dislektikom prijazni obliki, knjižnica spodbuja k branju tudi tiste, ki imajo pri tem težave.

Pustni izziv

V pustnem času so si otroci lahko izposodili pripravljene pakete poučnih otroških knjig s pustno tematiko, kulinariko ipd. Paketom je bila priložena šablona za izdelavo pustne maske. Otroci, ki so na podlagi šablone izdelali masko in jo okrašeno prinesli v knjižnico na priložnostno razstavo, so prejeli simbolično nagrado. S tovrstnimi aktivnostmi knjižnica spodbuja izposojajočega mladinskega gradiva in spodbuja otroke k aktivni uporabi teh gradiv ter obisku knjižnice.

QL knjige

Z bralnimi predlogi za najstnike knjižnica mlade bralce usmerja k branju kakovostnih in zanimivih mladinskih literarnih del, kar promovira s plakati v mladinskih kotičkih knjižnic, na spletni strani in na družbenih omrežjih.

Piktogrami

S piktogrami, posebnimi slikovnimi oznakami, knjižnica opremlja nove izvide mladinskega leposlovja za lažjo izbiro in kot dodatno spodbudo k branju.

Zlate hruške

Kakovostne naslove otroške in mladinske literature, ki jim Center za mladinsko književnost Pionirska iz Mestne knjižnice Ljubljana enkrat letno podeli znak za kakovost – zlato hruško, knjižnica v vseh oddelkih opremi s simbolom zlate hruške. Nalepke na hrbtni strani knjig omogočajo hitro prepoznavo kakovostnih vsebin na knjižnih policah in spodbujajo bralno kulturo med mladimi. Sezname in spletne povezave do podrobnih informacij o zlatih hruškah so objavljeni na spletni strani knjižnice. Knjižnica letni izbor zlatih hrušk predstavi s priložnostno razstavo.

Obveščanje o novostih

Zgibanke s sezname novosti za otroke in mlade so bile pripravljene mesečno in so dostopne v knjižnici ter na spletni strani. Na ta način knjižnica otroke in predvsem njihove starše seznanja z aktualno knjižno produkcijo in jih spodbuja k branju.

4.5.3 Medgeneracijsko spodbujanje branja

Bralna bratovščina

Izvirna akcija spodbujanja branja je bila zasnovana v tolminski knjižnici v letu 2020 z željo po medgeneracijskem povezovanju bralcev in spodbujanju družinskega branja ter povečanju obiska knjižnice in branja kot pristočasne dejavnosti med poletnimi počitnicami.

Peta sezona Bralne bratovščine je potekala v času koledarskega poletja (21. 6. do 23. 9. 2024) v knjižnicah v Tolminu, Kobaridu in Bovcu. Ob začetku akcije je knjižnica z različnim promocijskim gradivom bralce povabila k oblikovanju bralnih bratovščin, ki jih sestavljata vsaj po ena mladoletna in ena odrasla oseba, pogoj za sodelovanje je članstvo v knjižnici. V času trajanja akcije je bilo potrebno prebrati dvanajst knjig brez tematskih omejitev, od tega najmanj dve za odrasle.

Akcijo je uspešno zaključilo **68** različno številčnih bratovščin (v Tolminu 40, Kobaridu 17, Bovcu 11), kar je 21 manj ali 24 % manj kot v preteklem letu. Skupaj so prebrali 852 knjig. Zaradi akcije so se v knjižnico včlanili 4 novi bralci (kar je enako kot 2023). V 5. sezoni Bralne bratovščine je bila prenovljena celostna podoba akcije in spremenjen način nagrajevanja. Ob oddaji letaka so vsi člani bratovščine prejeli simbolično darilo, ob zaključku akcije pa so bile izžrebane tri bratovščine, ki so prejele družinsko vstopnico za ogled Prirodoslovnega muzeja Slovenija. Tri družinske vstopnice je podaril muzej.

Od knjige do filma

V sklopu projekta Od knjige do filma knjižnica promovira filmsko in drugo tematsko gradivo (npr. literarne predloge filmov, biografije ipd.), s čimer želi spodbuditi izposojito tovrstnih gradiv. V sodelovanju s Kinogledališčem Tolmin je bila v letu 2024 pripravljena razstava gradiv ob filmu Šterkijada in razstava ob filmu Divja robotka z nagradno igro za promocijsko darilo ob ogledu filma v kinu.

Bralni vlak

Projekt v organizaciji založbe Sodobnost poteka od oktobra do oktobra. Jeseni 2023 se je projektu kot aktivna promotorka pridružila tudi tolminska knjižnica. Gre za projekt spodbujanja branja, v katerem sodelujeta odrasli in otrok. Sodelovanje poteka preko spletne strani založbe, zato knjižnica le posredno vodi evidenco sodelujočih, ki so bili v letu 2024 štirje. Knjižnica skozi projekt dodatno spodbuja izposojito knjig in širi bralno kulturo.

SeniKnjig

Že od leta 2016 dalje knjižnica na različnih lokacijah v Posočju postavlja knjižne hiške, imenovane SeniKnjig. Narejene so po idejni zasnovi lokalnega ustvarjalca Hinka Fortunata in so registrirane tudi v mednarodni mreži Little Free Library (littlefreelibrary.org). Doslej je bilo z lokalnimi skupnostmi postavljenih že 11 hišk: na Slapu ob Idrijci, na planini Razor, na Modrejcah, ob Nadiži pri Robiču, v atriju tolminske knjižnice, ob Soči v Tolminu, v parku pri Kulturnem domu Bovec, v sklopu projekta Mrouce cajta na igrišču v Podbrdu, na otroškem igrišču v Čezsoči in na Kaninu ter pri otroškem igrišču v Kobaridu.

12. SeniKnjig je bil v začetku poletja 2024 v sodelovanju z lokalno skupnostjo postavljen na območje Triglavskega narodnega parka pri Domu Trenta. S knjižnimi seniki želi knjižnica knjige in branje razširiti preko celotnega Posočja ter hkrati soustvarjati in popestriti turistično ponudbo Posočja.

4.5.4 Spodbujanje bralne kulture za odrasle

Primorci beremo

Gre za najboljše projekti spodbujanja branja za odrasle v Sloveniji z dolgoletno tradicijo, ki je vedno dobro sprejet med bralci. V njem sodeluje devet slovenskih knjižnic ter Narodna in študijska knjižnica v Trstu s podružnico v Gorici.

18. sezona je potekala od 22. aprila do 4. novembra 2024. V branje je bilo priporočenih 90 naslovov knjig, od tega 78 proznih del in 12 pesniških zbirk. Kratke vsebine izbranih del so prispevale sodelujoče knjižnice. V letu 2024 je v vseh primorskih knjižnicah skupaj sodelovalo 1.120 bralcev, ki so skupaj prebrali 8.338 izvodov knjig slovenskih avtorjev, kar je 500 knjig oz. 6 % več kot preteklo leto. Od leta 2007 do 2024 je sodelovalo 16.199 bralcev, ki so skupaj prebrali 123.016 izvodov knjig slovenskih avtorjev.

Največkrat izposojene knjige v letu 2024 so bile Oj, Triglav, moj dom Tadeja Goloba, Estonija Avgusta Demšarja. Skalpel Uroša Ahčana, Črni princ Irene Svetek in pesniška zbirka Nekoga moraš imeti rad Ivana Minattija.

V tolminski knjižnici in njenih enotah je sodeloval **101** bralec (5 več kot v 2023), skupaj so prebrali 803 knjige. Priznanja z nagrado je prejelo 90 sodelujočih, ki so uspešno zaključili projekt tako, da so prebrali najmanj 5 proznih del in eno pesniško zbirko.

V sklopu projekta je bila v Knjižnici Tolmin izvedena predstavitev knjige Gorica avtorice Mateje Gomboc, na zaključni prireditvi pa je gostovala kresnikova nagrajenka Anja Mugerli, ki je v pogovoru s Slavico Della Bianca, članico Literarnega kluba Bovec, predstavila svojo knjigo Pričakovanja.

Vodja projekta v Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin je skupaj s sistemskim administratorjem tudi v letu 2024 skrbela za spletno stran projekta ter pripravila vse potrebne tiskovine za vse sodelujoče knjižnice.

Primorci beremo ob skodelici kave novi v Tolminu 2024

V Knjižnici Bovec se je bralni klub Primorci beremo ob skodelici kave srečal štirikrat, skupaj se je srečanj udeležilo 41 oseb. Prebirali so knjige s seznama Primorci beremo in delili mnenja o njih.

V letu 2024 so bila bralna srečanja v sklopu Primorci beremo ob skodelici kave kot novost uvedena tudi v Knjižnici Tolmin. Srečanja so potekala v času projekta od maja do novembra 2024 enkrat mesečno.

Bralni klub novi 2024

Z združitvijo bralnih skupin iz projekta Primorci beremo in Ljudske univerze Tolmin (projekt VGC Goriške) je v Knjižnici Tolmin konec jeseni 2024 nastal redni bralni klub (Ukrepi 2, 3 in 4, vezani na nove dejavnosti). Na mesečnih srečanjih se sodelujoči pogovarjajo o vnaprej predlagani temi ali delih izbranega avtorja (npr. dela Franceta Bevka, biografije, ...) oziroma predstavijo poljubno knjigo. V tolminski knjižnici je bil pripravljen poseben kotiček, namenjen promociji bralnega kluba in spodbujanju branja nasploh. Izpostavljena so dela na izbrano temo in povabilo na prihodnje srečanje, rubrika je bila dodana tudi na spletno stran. Novi člani so med drugim vabljeni preko družbenih omrežji in radijske oddaje. Knjižnica v sklopu bralnega kluba skrbi za promocijo kakovostnih novih knjig, nagrajenih del, domoznanskih vsebin (Beremo lokalno) ter obvešča o literarnih dogodkih v knjižnici. Srečanj se je udeleževalo do 9 oseb.

Tvoja, moja, naša knjižnica – radijska oddaja o knjigah in knjižnici

Bibliotekarka, ki pripravlja vsebine radijske oddaje, je v letu 2024 v 12 mesečnih radijskih oddajah poslušalcem predstavljala knjižne novosti in priporočila, jih obveščala o storitvah in

dogajanju v knjižnici ter poročala o nagrajenih knjigah. O knjižnih novostih iz oddaje so obiskovalci knjižnice obveščeni na posebnih plakatih ter na spletni strani knjižnice. Do konca leta 2024 je nastalo že 373 oddaj, ki so redno na programu Primorskega vala že 20 let. Del arhiva oddaj je dostopen tudi na spletni strani knjižnice. Preko radia, ki v lokalnem prostoru velja za najbolj poslušano radijsko postajo, knjižnica doseže širok krog potencialnih uporabnikov ter spodbuja k branju in širjenju bralne kulture tudi med nečlani knjižnice.

Knjižna pekarna

S pripravljenimi knjižnimi paketi iz knjižne pekarne knjižnica spodbuja izposojno in branje tudi manj poznanih naslovov in avtorjev, ki bi sicer ostali prezrti. V vrečke, katerih vsebino bralci vidijo šele po izposoji, so med knjižne novosti dodana različna kakovostna leposlovna dela slovenskih ali tujih avtorjev.

Goodreads

Od leta 2021 so z nalepko *goodreads* opremljene nove knjige, ki so na istoimenskem portalu dosegle oceno najmanj 4 od 5. Na spletnem portalu so zbrane knjižne vsebine predvsem žanrske literature, ki jih ocenjujejo bralci z vsega sveta. S tovrstnim označevanjem želi knjižnica bralcem pomagati pri izboru pristočnega gradiva ter jih usmeriti k branju kakovostne žanrske literature. Dosedanje izkušnje kažejo, da bralci pogosto posegajo po gradivu, označenem s to nalepko. Portal predstavlja tudi eno od orodij nabavne službe pri nakupu leposlovnega gradiva.

Priporočamo!

S priporočeno knjigo meseca knjižnica promovira kakovostno slovensko in prevedeno leposlovje. Knjige, označene z nalepkami Priporočamo!, so skupaj s preteklimi predlogi za kakovostno branje postavljene v posebne kotičke v naših knjižnicah. Vsebine priporočenih knjig so bile objavljene tudi v rubriki Priporočamo na spletni strani knjižnice ter predstavljene v radijski oddaji.

Tematske razstave in bralne spodbude

S ciljem povečanja uporabe knjižnične zbirke (obrat gradiva) in spodbujanja vseživljenjskega učenja je bilo tako v matični kot krajevnih knjižnicah pripravljenih več priložnostnih razstav gradiv na aktualne teme, ob nekaterih so bile pripravljene priložnostne zgibanke s tematskim seznamom gradiv. Priložnostne razstave nastajajo tudi ob različnih prireditvah in dogodkih, obletnicah znanih literatov, praznikih in podobno.

Priložnostne razstave gradiva v Knjižnici Tolmin 2024:

Januar	Knjige o spodbujanju branja (Spodbujamo družinsko pismenost) O starovercih (ob predstavitvi knjige Cirile Toplak: Naša vera)
Februar	Zdravko Likar (OSP in Preklete vojne)
Marec	Teden možganov
Julij	Promocija turističnih vodičev Kuharske knjige – žar
Oktober	Tematska otroška in mladinska dela ob filmu Lassie (Kino pod brezami)
September	Nacionalni mesec skupnega branja
Oktober	Noč čarovnic Dan duševnega zdravja – Festival duševnega zdravja
November	Mednarodni dan prijaznosti
December	Knjižne nagrade Nagrade Knjižnega sejma

Obveščanje o novostih

Za odrasle bralce knjižnica redno pripravlja zgibanke s seznammi novega knjižničnega gradiva, ki so z neposredno povezavo na katalog Cobiss+ dostopni tudi na spletni strani knjižnice.

Portal Dobreknjige.si

Na spletni strani knjižnica promovira portal Dobreknjige.si, ki ga soustvarjajo slovenske splošne knjižnice. V rubriki Literarne nagrade so posebej izpostavljena nagrajena dela kot spodbuda k širjenju bralne kulture in usmerjanje bralcev k branju kakovostne slovenske in tuje literature.

4.6 DOGODKI IN PRIREDITVE

V letu 2024 je knjižnica v lastni organizaciji ali v sodelovanju z drugimi pripravila številne prireditve in dogodke za odrasle in otroke, kar poleg bogatega prispevka k vseživljenjskemu učenju pozitivno prispeva k splošni prepoznavnosti knjižnice v javnosti in utrjevanju vloge knjižnice kot prostora druženja in središča lokalne skupnosti. Prostor za predavanja ali delavnice informativne in izobraževalne narave knjižnica kot del sodelovanja daje v uporabo različnim društvom in organizacijam (Čebelarsko društvo Tolmin, zavod Turizem Dolina Soče, Posoški razvojni center, Planinsko društvo Tolmin, Društvo diabetikov Tolmin, Klub zdravljenih alkoholikov Tolmin, Društvo upokojencev Tolmin, Društvo Šola zdravja, Literarni klub Bovec itd.).

Knjižnica je sodelovala tudi na nekaterih prireditvah izven knjižničnih prostorov (Infontana, Tolminke valčkov šum, Stržiškarski sejem) in izpeljala predstavitev knjige izven prostorov knjižnice.

V galeriji tolminske knjižnice se je odvilo tudi nekaj občinskih prireditev (zasaditev dreves prijateljstva s pobratenimi občinami Vicchio in Beljak s priložnostno prireditvijo, otvoritev kipa Plameni ob občinskem prazniku, prevzem električnih kombijev v TNP).

V vseh enotah knjižnice je bilo skupaj izvedenih **160** prireditev, razstav in drugih splošni javnosti dostopnih dogodkov za različne starostne in ciljne skupine, ki jih je skupaj obiskalo okoli **5.300** obiskovalcev (obiska dogodkov izven knjižnice ter obiska razstav izven otvoritve knjižnica ne zabeleži).

Evidenčna tabela izvedenih dogodkov in prireditev:

	Načrtovano 2024 Tolmin	Realizacija 2024 Tolmin	Načrtovano 2024 Bovec	Realizacija 2024 Bovec	Načrtovano 2024 Kobarid	Realizacija 2024 Kobarid	Načrtovano 2024 SKUPAJ	Realizacija 2024 skupaj
Prireditve za odrasle	60	66	28	29	9	8	97	103
Prireditve za otroke	28	31	13	11	16	15	57	57
Skupaj	88	97	41	40	25	23	154	160

4.6.1 Dogodki in prireditve za odrasle

Predstavitve knjig

Knjižnice je samostojno ali v sodelovanju z drugimi organizirala več predstavitev knjig za odrasle z lokalnimi in drugimi slovenskimi avtorji. Predstavitve knjig so bile izvedene kot samostojen dogodek ali v sklopu različnih projektov, zato so lahko v različnih poglavjih navedene večkrat.

Knjižnica Tolmin:

- Uroš Perko: Duševne motnje v športu,
- Gregor Čušin (sodelovanje s Hospicem),
- Nevenka Bogataj: Krhka ravnotežja (podnebne spremembe in agrarne skupnosti),
- Zdravko Likar: Preklete vojne (OSP – pogovori z znanimi Primorci),
- Jasmina Jerant: Primer Anhovo (sodelovanje z Lukatelce; Zdravko Duša),
- Aljoša Bagola (sodelovanje z Zvezo klubov zdravljenih alkoholikov),

- Anja Mugerli (ob zaključku projekta Primorci beremo),
- Mateja Gomboc (v okviru projekta Primorci beremo).

Knjižnica Bovec:

- Vito Komac: Ugrabljena

Izven knjižnice:

V sodelovanju s prevajalko Marjeto Albinini je bila predstavitev knjige Skrivno življenje krav (Rosamund Young) izvedena v opuščnem gospodarskem poslopju »pri Mikarju« v Tolminu. Na ta način se knjižnica aktivno vključuje v lokalno okolje in poveča možnost za doseganje potencialnih uporabnikov, ki bi sicer ne obiskali tovrstnih dogodkov. Knjižnica je tematsko gradivo promovirala s priložnostno zgibanko s predstavitevijo književnih del na temo čustvenega življenja živali.

S priložnostno razstavo – izborom otroških knjig na temo domačih živali in zgibanko s priporočilnim bralnim seznamom je knjižnica sodelovala tudi na promocijski predstavitvi knjige Skrivno življenje krav na Stržiškarskem sejmu v avgustu 2024.

Povratna vozovnica

Potopisna predavanja v knjižnicah Tolmin, Kobarid in Bovec so organizirana pod skupnim imenom Povratna vozovnica. Predavanja so zastavljena sezonsko od oktobra do februarja ter vsebinsko raznolika (različne celine, različni pristopi predavateljev). V letu 2024 je bilo v Tolminu organiziranih 5 potopisnih predavanj, 3 v Kobaridu in dve v Bovcu, skupaj se jih je udeležilo okoli 600 oseb.

Poskrbite za svoje zdravje

Predavanja na temo zdravja je knjižnica organizirala bodisi samostojno bodisi v sodelovanju z lokalnimi zdravstvenimi inštitucijami in društvi. V tem ciklusu so se zvrstila predavanja:

- Uroš Perko: Duševne motnje v športu (predstavitev knjige in pogovor)
- Maja Fink: Čuječnost in sprostitvene vaje (v sodelovanju s KZA Tolmin)
- Peter Fink in Anita Ana Ratoša: Psihološki vzroki za bolezen (v sodelovanju z Društvom za zdrave dojke)

Dan knjižnice

Dan knjižnice kot način dodatne promocije svoje dejavnosti knjižnica praznuje 28. septembra, ko obenem počasti Kosmačev rojstni dan.

V tolminski knjižnici je ta dan potekala predstavitev knjige Barbare Vuga Zgodba o drevesu z domoznansko vsebino ter ustvarjalna delavnica izdelave lesenih hišk za ptice v sodelovanju z VDC Tolmin, ki se jo je udeležilo okoli 50 oseb. Obiskovalci so skozi nagradno igro spoznali ponudbo knjižnice in si ogledali interaktivno razstavo Kosmačevo spletno izhodišče. Novim članom je knjižnica v vseh oddelkih omogočila brezplačen vpis in tako pridobila 6 novih članov.

Predstavitev knjige Zgodba o drevesu je avtorica v sklopu Dneva knjižnice za organizirane šolske skupine izvedla tudi v knjižnicah v Bovcu in Kobaridu.

Teden splošnih knjižnic

Skupaj z ostalimi slovenskimi splošnimi knjižnicami je tudi tolminska knjižnica dogodke v tem tednu promovirala pod skupnim sloganom zBERIMO se V KNJIŽNICI! In ob tem poudarila večplastno poslanstvo knjižnic – kot prostor za branje, vseživljenjsko učenje, srečevanje (zbiranje) in kakovostno preživljanje prostega časa. Novim članom je knjižnica na dan slovenskih splošnih knjižnic, 20. 11., ponudila brezplačno letno članarino.

Bukvarna

V knjižnicah v Tolminu, Kobaridu in Bovcu je bila organizirana Bukvarna, sejem rabljenih in odpisanih knjig. V Kobaridu je potekala v tednu kulture v februarju, v Tolminu ob 23. aprilu, svetovnem dnevu knjige, v Bovcu pa ob začetku šolskega leta v septembru. Pridobljena sredstva so bila namenjena nakupu novega gradiva.

Festival Brati gore

Ob mednarodnem dnevu gora in festivalu Brati gore je tolminska knjižnica v sodelovanju s Posoškim razvojnim centrom (Info točka Alpske konvencije) in Planinskim društvom Tolmin organizirala predstavitev knjige Naveza ter pogovor z avtorjema Iztokom Tomazinom in Tomom Virkom.

V soorganizaciji Knjižnice Bovec in Triglavskega narodnega parka je v Kulturnem domu v Bovcu s predstavitvijo knjige Transverzala gostoval Jakob K. Kenda.

Spodbujanje družinske pismenosti

V sodelovanju z Ljudsko univerzo Tolmin (PRC) je knjižnica v jeseni 2023 zastavila sklop predavanj in delavnic na temo spodbujanja družinske pismenosti. Cikel se je zaključil v januarju 2024 s predavanjem dr. Mihe Kovača Čemu brati knjige v zaslonskih časih? Knjižnica je k udeležbi posebej povabila tudi pedagoške delavce lokalnih šol in vrtcev ter preko njih starše otrok.

Kino pod brezami in druge poletne prireditve v okviru Tminskega poletja

Tudi v letu 2024 je bil atrij knjižnice eno od prizorišč dogodkov Tminskega poletja. V že 9. sezoni poletnega Kina pod brezami se je pred tolminsko knjižnico v soorganizaciji s Kinogledališčem Tolmin odvijalo 5 filmskih projekcij za odrasle in 1 film za otroke.

V sodelovanju z zavodom KŠM je bil v začetku poletja atrij knjižnice eno od prizorišč mednarodnega uličnega gledališča Ana Desetnica, konec julija pa je knjižnica gostila pripovedovalski večer za odrasle s papirnatim gledališčem (kamišibaj).

Izvedenih je bilo tudi nekaj dogodkov za otroke: pravljíčno dopoldne z lisico Mico in ustvarjalno delavnico z Malo hišo ter dve gledališki predstavi. Vseh dogodkov v sklopu Tminskega poletja se je na lokaciji knjižnice udeležilo 1.100 oseb.

Festival soške postrvi 2024

Na Festivalu soške postrvi, ki ga organizira zavod Turizem Dolina Soče, je knjižnica kot partnerica festivala v galeriji tolminske knjižnice gostila tri predavanja, ki sodijo tako v sklop vseživljenjskega učenja kot ozaveščanja lokalnih prebivalcev o aktualnih temah in spodbujanju k aktivnemu udeleževanju:

- Okrogla miza Krogotok Zadlaščice
- Javna razprava Nevidna bitka ob naših rekah
- Strokovni posvet Sodobni trendi v ribogojstvu in javna razprava Upravljanje z vodami v kriznih razmerah

Tolminke valčkov šum

Knjižnica je z otroško delavnico na temo Knjižnice semen in predstavitvijo drugih aktivnosti knjižnice ter promocijo branja in povabilom k brezplačnemu vpisu sodelovala na celodnevem družabnem dogodku na pešpoti ob Tolminki. Z vključevanjem v različne občinske dogodke knjižnica aktivno promovira svojo dejavnost med širšo javnostjo.

Pohod po Kosmačevi učni poti

Pohod v sodelovanju več organizatorjev vsako leto poteka tretjo soboto v maju in se tradicionalno zaključí pred tolminsko knjižnico z literarnim ali glasbenim programom. V atriju knjižnice je nastopila skupina Tantadruj, koncerta se je udeležilo 120 oseb.

Bralni superheroji

Ljudska univerza Tolmin je v sklopu projekta VGC Goriške v tolminski knjižnici pripravila štiri srečanja za starše in otroke, ki imajo težave pri učenju branja. Knjižnica je ob tem promovirala svoje projekte, pripravljene kot pomoč pri učenju branja (Koraki do branja, aplikacija Kobi).

Informacijska varnost

Knjižnica si kot informacijska ustanova na različne načine prizadeva za opolnomočenje uporabnikov in zaposlenih na področju informacijske varnosti, kar je sicer tudi eden od strateških ciljev knjižnice na področju poslovanja in strokovne usposobljenosti zaposlenih (Cilj 10. Ukrep 22). V letu 2024 je bilo za zunanje obiskovalce in za knjižnične delavce organizirano predavanje Milana Gaborja, etičnega hekerja, z naslovom Zaščitite svoj digitalni svet: informacijska varnost za vsakogar.

Festival zdravja

Junija 2024 se je Festival zdravja, ki ga organizira Zdravstveni dom Tolmin, odvijal v Bovcu. Na festivalu je sodelovala tudi Knjižnica Bovec, ki je ob tej priložnosti predstavila tematske knjige o zdravju, promovirala knjižnično dejavnost in branje kot pomemben element uravnoteženega življenjskega sloga ter ponudila brezplačni vpis za nove člane.

Ustvarjalne delavnice za odrasle

Glede na prepoznane potrebe in interese med člani so bile v Knjižnici Bovec organizirane tri delavnice filcanja, ki se jih je vsakič udeležilo 11 oseb. Delavnice so del vsebin vseživljenjskega učenja, obenem spadajo tudi med domoznanske vsebine bovškega območja in kot take med dediščinsko pismenost.

Razstave

V tolminski knjižnici je bilo preko celega leta postavljenih 6 umetniških in 2 dokumentarni razstavi ter razstava za otroke, ki so jo pripravili otroci in vzgojiteljice iz Vrtca Tolmin.

V 1. nadstropju tolminske knjižnice so bile postavljene razstave otrok iz lokalnih vrtcev v sklopu festivala Bralnice pod slamnikom, razstava ilustracij otroških in mladinskih knjig Bologna po Bologni, domoznanska razstava ob obletnici sirarskega društva Poljubinj ter del razstave ob zaključku likovnega in pesniškega natečaja ob 180. obletnici rojstva Simona Gregorčiča. Razstave so bile namenjene različnim starostnim skupinam.

Organiziranih otvoritev se je udeležilo okoli 300 oseb, dejanskega števila obiskovalcev razstav v celotnem času postavitve knjižnica ne beleži.

Pregled razstav v galeriji tolminske knjižnice:

- Julijana Božič: Svetovi risbe (1. 2. 2024–7. 3. 2024)
- Živali, živali vsenaokrog – razstava in predstava otrok iz Vrtca Tolmin (marec 2024)
- Pot knjige (april 2024)
- Likovni potep – razstava Društva likovnih ustvarjalcev Tolmin (17. 5.–10. 6. 2024)
- Ime mi je ženska: odprtje razstave in večer poezije Ksenije Zmagaj (13. 6.–31. 7. 2024)
- Razstava Društva klekljaric idrijske čipke (5. 9. 11.–10. 2024)

- Nazaj v planinski raj: ob 180. obletnici rojstva Simona Gregorčiča – dokumentarna razstava in razstava del, prispelih na likovno-pesniški natečaj (15.–30. 10. 2024)
- Stanka Golob: Iz narave preko srca do ljudi (7. 11.–6. 12. 2024)
- Iz fotografske zakladnice mojstra Alojza Pavšiča (12. 12. 2024–11. 1. 2025)

V Knjižnici Kobarid je svoje izdelke razstavljal skupina lokalnih ustvarjalk ročnih del Nitke. Dokumentarni del razstave ob 180. obletnici rojstva Simona Gregorčiča je bil na ogled tudi v knjižnicah Bovec in Kobarid.

4.6.2 Dogodki in prireditve za otroke in mlade

Predstavitve knjig za otroke

Ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, je bila v galeriji tolminske knjižnice organizirana predstavitev knjige Mance Izmajlove: Najlepše pesmice za vse letne čase. Knjigo je v pesmi in besedi predstavila avtorica.

V okviru Tminskega poletja je v atriju tolminske knjižnice nastopil Andrej Rozman Roza s svojo poezijo, ob dnevu knjižnice pa je bila v vseh treh knjižnicah izvedena predstavitev knjige lokalne avtorice Barbare Vuga Zgodba o drevesu. Vseh predstavitev skupaj se je udeležilo preko 250 oseb.

Ure pravljic z Lisico Mico z ustvarjalnimi delavnicami

V jesensko-zimskem času so knjižničarke v vseh treh krajevnih knjižnicah pripravile ure pravljic in s tem skrbele za spodbujanje porajajoče se pismenosti med otroki od 4. leta dalje. V vsakem oddelku je bilo izvedenih 10 pravljličnih ur, dodatno v Tolminu ena v sklopu Tminskega poletja. Pripovedovanju so knjižničarke redno dodajale ustvarjalne delavnice in s tem dodatno spodbujale otroško domišljijo in kreativnost.

V letu 2024 je bilo izvedenih 31 pravljličnih ur z ustvarjalno delavnico, ki se jih je udeležilo 462 otrok (68 manj kot v 2023).

Šahovske delavnice

V Knjižnici Tolmin so v sodelovanju s Šahovskim društvom Tolmin in šahovsko velemojstrico Darjo Kapš (poletni šahovski tabor) potekale šahovske delavnice. Izvedenih je bilo 9 delavnic, ki se jih je vsakič udeležilo približno 10 udeležencev. Knjižnica je šah kot način preživljanja prostega časa promovirala tudi sicer, saj je v vseh krajevnih enotah na voljo šahovska garnitura in izpostavljena literatura o šahu.

Prireditve s PGD Tolmin

Vsako leto v oktobru, mesecu požarne varnosti, pred tolminsko knjižnico gostimo gasilce PGD Tolmin, ki za otroke in njihove starše pripravijo prikaz gašenja, reševanja in opreme.

Infontana prvič v 2024

Informativni dogodek Infontana je v septembru 2024 v središču Tolmina organizirala Mala hiša (Zavod KŠM) z namenom staršem in otrokom predstaviti nabor prostočasnih in obšolskih dejavnosti v občini Tolmin. Med številnimi ponudniki se je prvič predstavila tudi tolminska knjižnica, da bi tudi na tovrstnih dogodkih, kjer običajno prevladujejo športne dejavnosti, pokazali raznolikost knjižnične ponudbe in predvsem poudarili pomembnost branja kot prostočasne dejavnosti. Otroci so poleg različnih informativnih gradiv na stojnici lahko preizkusili ustvarjanje bralnih kazal s 3D svinčniki, reševali uganko meseca, knjižnica je ponudila tudi brezplačen vpis za starše. Ob tej priložnosti je knjižnica pripravila izvirno in kreativno informativno zloženko za mlade kot dodatno promocijo za obisk knjižnice. S 3D

svinčniki je na stojnici ustvarjalo okoli 30 otrok, 21 jih je rešilo uganko meseca, na novo pa se je vpisal en starš.

Ustvarjalne delavnice s 3D svinčniki

V Knjižnici Kobarid so bile v počitniškem času organizirane 3 ustvarjalne delavnice s 3D svinčniki, ki se jih je skupaj udeležilo 25 otrok, v Tolminu pa ena, ki se jo je udeležilo 8 otrok.

Pravljice iz Benečije

V okviru prireditve Benečija v skupnem slovenskem kulturnem prostoru (marec 2024) je bil v Knjižnici Kobarid organiziran dogodek Pravljice iz Benečije, ki sta jih pripovedovali zamejski ustvarjalci Marina Cernetig in Ada Tomasetig. Dogodka se je udeležilo 25 oseb.

Kobariški sejem

Knjižnica Kobarid je s pravljичno uro in likovno delavnico sodelovala na Kobariškem sejmu. Aktivnosti se je udeležilo 25 otrok.

4.7 DOMOZNANSKA DEJAVNOST

Zbirka domoznanskega gradiva

Knjižnica skladno s 16. členom Zakona o knjižničarstvu zbira, obdeluje, hrani in posreduje knjižno in neknjižno gradivo, ki obravnava območje občin Bovec, Kobarid in Tolmin ter zamejstva z različnih vidikov. Knjižnica zbira različne vrste gradiv in pri tem aktivno sodeluje z lokalnimi, zamejskimi in drugimi institucijami (šole, muzeji...) ter redno sledi in shranjuje aktualno objavljene domoznanske vsebine v dnevnem časopisju. Redko domoznansko gradivo knjižnica išče tudi preko različnih spletnih dražb in trgovin (Ebay, Delcampe, Amazon ...) ter sledi ponudbi v katalogih antikvariatov.

V letu 2024 je bilo v domoznansko zbirko dodanih **70** enot knjižnega gradiva in **33** izvodov serijskih publikacij ter **110** zapisov za članke oz. spletne vire (Cilj 4. Ukrep 8. Katalogizacija domoznanskih vsebin), ki so bili digitalizirani in dodani v dCobiss (Cilj 4. Ukrep 10. Digitalizacija). Od različnih ponudnikov je knjižnica kupila tudi **25** razglednic oz. fotografij z domoznansko vsebino, ki še niso dodane v katalog. S pomočjo zbranega gradiva knjižnica obeležuje obletnice rojstev/smrti pomembnejših domačih ustvarjalcev ter ohranja pisno kulturno dediščino, ki jo strokovni delavci vključujejo tudi v program bibliopedagoških ur. Gradivo je uporabnikom pomemben vir tudi za lokalne študije in raziskovanja. (Cilj 5. Dediščinska pismenost) Na spletni strani je knjižnica v začetku leta objavila bibliografijo monografskih in serijskih publikacij z domoznansko vsebino, pridobljenih v preteklem letu.

Beremo lokalno

Z označevanjem knjig z logotipom Beremo lokalno knjižnica dodatno opozarja na lokalne vsebine v knjižnični zbirki ter prispeva k širjenju dediščinske pismenosti (Cilj 5). V tolminski knjižnici so v namenskem kotičku izpostavljene vsebine novejšega gradiva z lokalno vsebino in/ali avtorji.

Obrazi slovenskih pokrajin

Od leta 2012 knjižnica sodeluje pri ustvarjanju spletnega biografskega leksikona Primorci.si (241 vnosov oseb), ki se je v letu 2020 združil z drugimi slovenskimi portali pod enotnim imenom Obrazi slovenskih pokrajin. Do konca leta 2024 si je življenjepise in druge vnesene podatke oseb, ki jih je dodala tolminska knjižnica, ogledalo 32.959 oseb.

Pogovori z znanimi Primorci

Spomladi 2024 je tolminska knjižnica v sklopu projekta Pogovori z znanimi Primorci (Obrazi slovenskih pokrajin), ki poteka v sodelovanju vseh knjižnic Goriškega območja, gostila Zdravka Likarja in predstavitev njegove zadnje knjige Preklete vojne. Pogovor je bil objavljen tudi na Youtube kanalu in spletni strani knjižnice.

Predstavitve knjig lokalnih avtorjev in vsebin

Knjižnica je v sklopu različnih projektov organizirala več predstavitev knjig domačih avtorjev oziroma del z domoznansko vsebino.

- Cirila Toplak: Nova vera (predstavitev knjige o starovercih),
- Zdravko Likar: Preklete vojne (predstavitev knjige in pogovor z avtorjem v okviru projekta Obrazi slovenskih pokrajin – pogovori z znanimi Primorci),
- Barbara Vuga: Zgodba o drevesu (predstavitev slikanice in ustvarjalna delavnica ob Dnevu knjižnice).

Likovni in pesniški natečaj Nazaj v planinski raj posebnost 2024

V sklopu obeležitve 180. obletnice rojstva Simona Gregorčiča je knjižnica v letu 2024 pripravila likovni in pesniški natečaj *Nazaj v planinski raj*. Na ta način je v praznovanje vključila širšo javnost, k sodelovanju so bile povabljene tudi šole in vrtci, ki so se odzvali v velikem številu. Natečaj je bil objavljen v začetku poletja in se je zaključil sredi septembra. Strokovna komisija, sestavljena iz imenovanih strokovnih delavcev knjižnice, je na podlagi zastavljenih kriterijev pripravila izbor prispelih likovnih in pesniških del, ki so bili v sklopu razstave postavljeni na ogled v galeriji in prvem nadstropju tolminske knjižnice. Vsi sodelujoči avtorji so prejeli priznanje za udeležbo na natečaju.

Knjižnica je ob zaključku natečaja pripravila elektronsko publikacijo z enakim naslovom, v katero so vključena vsa prispela dela, ki so ustrezala objavljenim kriterijem. Publikacija je objavljena na spletni strani knjižnice, zabeleženih je bilo preko 1.500 ogledov. Na velikem zaslonu je bila publikacija postavljena tudi kot del razstave v galeriji tolminske knjižnice. Promocijski prispevek o natečaju sta pripravila lokalna TV postaja TV Tmin in radio Primorski val, povabilo k sodelovanju je bilo objavljeno v lokalnem časopisu Sočasnik.

Domoznanske razstave in prireditve

Razstava ob 180. obletnici rojstva Simona Gregorčiča

Dokumentarni del razstave je bil pripravljen kot del domoznanske dejavnosti knjižnice, uporabljeni so bili viri iz domoznanske zbirke ter spletnega portala dLib. Poleg dokumentarnega dela je razstavo sestavljala izbor likovnih in pesniških del, prispelih na natečaj *Nazaj v planinski raj*, ki ga je v sklopu praznovanja obletnice objavila knjižnica. Dokumentarni del razstave je bil na ogled tudi v knjižnicah Bovec in Kobarid.

Razstavo si je poleg številnih obiskovalcev ogledalo tudi preko 200 učencev predmetne stopnje iz OŠ Simona Gregorčiča Kobarid kot del kulturnega dne.

Dokumentarna razstava ob 150. obletnici mlekarškega društva Poljubinj

Razstavo je v 1. nadstropju Knjižnice Tolmin pripravila KS Poljubinj kot del širšega programa, v katerega je bilo vključenih več lokacij in soorganizatorjev.

Kosmačevo spletno izhodišče ново 2024

28. septembra, ob praznovanju Dneva knjižnice na obletnico rojstva pisatelja Cirila Kosmača, je knjižnica objavila Kosmačevo spletno izhodišče. Preko zemljevida z označenimi kraji, povezanimi s Kosmačem, spletne povezave usmerjajo na zanimive objave, ki poustvarjajo

podobo Kosmača kot ustvarjalca in kot človeka, ter na spletne portale z izčrpnimi informacijami, ki omogočajo raziskovanje njegovega življenja in literarnih del.

V Kosmačevem spletnem izhodišču so prvič zbrane objave in spletne strani o Cirilu Kosmaču na svetovnem spletu. Obenem pa povezuje spletna mesta in portale, ki so temeljni za vsa podobna spletna raziskovanja. Na ta način uporabnike seznanja z možnostmi spletnega raziskovanja in s spletnimi stranmi z relevantnimi informacijami.

Kosmačevo spletno izhodišče je nastalo v okviru Tedna kulturne dediščine, ki je v letu 2024 potekalo pod temo Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav. Dosegljivo je preko spletne strani knjižnice.

E-domoznanstvo ново v Kobaridu in Bovcu 2024

Aktualne članke z lokalno pomembnimi vsebinami knjižnica v e-obliki shranjuje z uporabo OCR in s pomočjo sistema dCobiss, kar je v sodelovanju z IZUM inovativen način digitalizacije artoteke. Ta omogoča avtorsko zaščiten dostop do lokalno pomembnih vsebin v sistemu Cobiss na namenskem računalniku v knjižnici. V lokalni katalog smo dodali 58 digitaliziranih člankov. Poleg namenskega računalnika v Knjižnici Tolmin je od jeseni 2024 dostop do digitaliziranih in katalogiziranih vsebin omogočen tudi v knjižnicah v Bovcu in Kobaridu, s čimer knjižnica domoznanske vsebine približuje tudi članom, ki iz različnih razlogov ne obiskujejo tolminske enote, kjer se nahaja domoznanski oddelek. Del sredstev za nakup računalniške opreme za namen e-domoznanstva v knjižnicah Tolmin in Bovec je knjižnica pridobila na razpisu Ministrstva za kulturo. Na namenskih računalnikih so dodane neposredne povezave do domoznanskih portalov (dLib, Kamra, Obrazi slovenskih pokrajin) in vsebin na spletni stran knjižnice, v Tolminu tudi e-dostop do digitalnega arhiva starih razglednic, ki jih hrani domoznanski oddelek (Cilj 4. Optimizacija dostopa do lokalno pomembnega gradiva).

Projekt SOOD (Skrito – odkrito – ohranjeno – dostopno)

Zaradi nižjih finančnih sredstev, ki jih OOK v Novi Gorici prejme iz naslova digitalizacije domoznanskega gradiva s strani Ministrstva za kulturo, je bila digitalizacija šolskih glasil, ki jih je za digitalizacijo v okviru projekta SOOD predlagala tolminska knjižnica, predstavljena v leto 2025. V letu 2024 se je nadaljevala digitalizacija Primorskega dnevnika in revije Gora. Na plakate domoznanske razstave SOOD, ki bo v tolminski knjižnici na ogled v februarju 2025, so dodane tudi obletnice nekaterih znanih Primorcev, med njimi Simona Gregorčiča in Andreja Gabrščka.

4.8 OBLIKE DEJAVNOSTI ZA RANLJIVE SKUPINE

Kot splošna knjižnica, namenjena vsem prebivalcem lokalnega okolja, si Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin v izvajanju svoje dejavnosti prizadeva vključevati tudi ranljive skupine uporabnikov. Knjižnica med drugim aktivno sodeluje z Varstveno delovnim centrom Tolmin, vsemi enotami Doma upokojencev Podbrdo ter Podružnično šolo za otroke s posebnimi potrebami pri OŠ Tolmin. Knjižnico brezplačno uporabljajo tudi člani skupnosti Srečanje iz Čadrga.

Knjižnica je članom ponujala elektronske in zvočne knjige, ki olajšajo branje oz. dostop do literature tudi senzorno oviranim, poleg tega so knjige z večjim tiskom posebej označene. Lažje berljiva mladinska literatura je označena z nalepko »dislektikom prijazno«, v sklopu projekta Koraki do branja pa knjižnica omogoča izbor knjig glede na bralne zmožnosti otrok. Kot pomoč pri učenju branja na namenskem tabličnem računalniku so člani imeli možnost uporabe aplikacije Kobi v knjižnicah v Tolminu in Kobaridu.

S storitvami Dostavne knjižnice so knjižnične storitve na voljo tudi najranljivejšim skupinam v oddaljenih krajih, Potujoča knjižnica pa z avtomatizirano dvižno ploščadjo in prostorno

enonivojsko notranjostjo omogoča dostop tudi gibalno oviranim. Z izjemo bovške knjižnice so gibalno oviranim dostopne vse enote knjižnice.

Sodelovanje z VDC Tolmin

Knjižnica že vrsto let dobro sodeluje z Varstveno delovnim centrom Tolmin. Vsako leto njihove varovance povabi k sodelovanju v prilagojeni različici akcije Moja knjižnica, varovanci pa tolminsko knjižnico obiskujejo tudi ob drugih priložnostih, občasno v knjižnici pripravijo tudi dogodke ali razstave. VDC Tolmin je tudi eno od postajališč bibliobusa, ki ga po zaslugi vgrajene dvizne ploščadi in prostorne notranjosti lahko obiščejo tudi gibalno ovirane osebe.

Sodelovanje s PŠIUOPP pri OŠ Franceta Bevka Tolmin:

Knjižnica tradicionalno dobro sodeluje tudi z Podružnično šolo za izobraževanje in usposabljanje otrok s posebnimi potrebami pri OŠ Franceta Bevka Tolmin (PŠIUOPP). Učenci vsako leto sodelujejo v akciji Moja knjižnica, kjer so pravila akcije prilagojena njihovim bralnim sposobnostim in jih k branju spodbuja tudi uporabna nagrada. Zaradi akcije in tudi sicer učenci PŠIUOPP redno obiskujejo Knjižnico Tolmin.

Sodelovanje z Domom upokojencev Podbrdo:

Enoto v Tolminu je enkrat mesečno obiskovala knjižničarka, ki je za skupino varovancev pripravljala bralno-pripovedovalske urice z raznoliko vsebino, kar pozitivno vpliva na kakovost preživljanja prostega časa starejših. V letu 2024 je pripravila 6 srečanj. Vsakega srečanja se je udeležilo od 18 do 28 varovancev, skupaj 139 oseb.

Vse enote Doma upokojencev Podbrdo obiskuje Potujoča knjižnica, ki z vgrajeno dvizno ploščadjo in prostorno enonivojsko notranjostjo omogoča dostop tudi gibalno oviranim starejšim osebam.

Skupina varovancev iz enote Petrovo Brdo je sodelovala v prilagojeni izdaji akcije Moja knjižnica.

Moja knjižnica – posebna izdaja

Z novembrom 2023 je knjižnica za varovance VDC Tolmin in skupino uporabnikov Doma upokojencev Podbrdo, enota Petrovo Brdo pripravila prenovljeno in prilagojeno različico akcije spodbujanja branja Moja knjižnica, namenjeno uporabnikom z intelektualno oviro. Bibliotekarka, zadolžena za projekt, je v sodelovanju s terapevti pripravila prilagojen bralni karton in varovance povabila k obisku knjižnice.

V sezoni 2023/2024 je akcijo uspešno končalo 16 uporabnikov VDC Tolmin in 6 stanovalcev DU Petrovo Brdo, ki so skupaj prebrali 264 knjig.

4.9 STROKOVNA POMOČ IN SODELOVANJE

Katalogizacija

Kot v preteklih letih je knjižnica tudi v letu 2024 pri katalogizaciji gradiva zagotavljala strokovno pomoč knjižnici Tolminskega muzeja in ažurirala bibliografije raziskovalcev za nekatere posameznike.

Študijska praksa

Knjižnica je vključena v mentorski program Oddelka za bibliotekarstvo na Filozofski fakulteti UL za opravljanje študentske prakse. V maju 2024 je študijsko prakso pod mentorstvom bibliotekarja v tolminski knjižnici opravljal ena študentka.

IZUM - Cobiss

Knjižnica redno sodeluje z IZUM pri sporočanju težav in predlogov ter implementaciji izboljšav v sistemu Cobiss. V letu 2024 je bil eden od tolminskih bibliotekarjev vključen v nacionalno skupino za Cobiss, ki deluje pri koordinaciji OOK, kar poleg dodatnih obveznosti prinaša tudi prednosti za tolminsko knjižnico, ki ima s tem boljše možnosti vplivanja na spremembe in prilagoditve programske opreme ter neposreden stik z njenimi razvijalci. Zagotavljanje optimalne uporabniške izkušnje tako na strani strokovnih delavcev kot članov knjižnice pri uporabi sistema Cobiss zahteva vedno več internega dela ter povezovanja z IZUM, kar posredno vedno bolj vpliva tudi na vsebino in notranjo organizacijo dela v knjižnici.

Tudi v letu 2024 tolminska knjižnica še ni izvedla prehoda na novo verzijo programske opreme Cobiss Lib, saj ta še vedno ni optimalno vzpostavljena.

Mednarodno strokovno srečanje potujočih knjižnic in festival bibliobusov v Ljubljani

Knjižničar voznik bibliobusa je 17. 5. 2024 na mednarodnem strokovnem srečanju potujočih knjižnic v Ljubljani sodeloval na okrogli mizi na temo izdelave bibliobusov, oba zaposlena na Potujoči knjižnici pa sta se udeležila festivala bibliobusov, ki je istočasno potekal v Ljubljani. Oboje je organizirala Mestna knjižnica Ljubljana. Na strokovnem srečanju je tolminska Potujoča knjižnica sodelovala tudi s preglednim plakatom o delovanju tolminskega bibliobusa in novem vozilu.

Strokovna združenja

Večina strokovnih delavcev je bila tudi v letu 2024 vključena v Društvo bibliotekarjev Primorske in Notranjske.

Direktorica je bila vključena v skupino za pripravo izhodišč za analizo lokalne skupnosti pri Združenju splošnih knjižnic, ki do konca 2024 še ni zaključila z delom.

Lokalno sodelovanje

Direktorica je bila skupaj z nekaterimi drugimi predstavniki kulturnih in nevladnih organizacij ter zainteresirane javnosti imenovana v delovno skupino za pripravo programa za kulturo v občini Tolmin za obdobje do 2030, ki do konca 2024 še ni zaključila z delom. Delovna skupina je med drugim pripravila javnomnenjsko anketo o kulturi v občini Tolmin, katere rezultate bo pri načrtovanju dogodkov v prihodnje lahko uporabila tudi knjižnica. Anketa je v splošnem sicer pokazala dobro poznavanje dogodkov in vsebin, ki jih organizira knjižnica, ter zadovoljstvo z njimi, med drugim je bilo prepoznano zanimanje za literarne dogodke in vsebine za otroke, za katere anketirani ocenjujejo, da predstavljajo pomemben del kulturne ponudbe občine.

4.10 PROMOCIJA KNJIŽNICE IN DEJAVNOSTI

Knjižnično zbirko in storitve je knjižnica na različne načine in skozi raznolike dejavnosti redno promovirala tako v prostorih knjižnic kot tudi v radijski oddaji Tvoja, moja, naša knjižnica na lokalni radijski postaji ter s sodelovanjem na različnih dogodkih izven prostorov knjižnice (dogodki drugih organizatorjev). Lokalni radio Primorski val je vsako jutro obveščal uporabnike o obiskih Potujoče knjižnice in drugih zanimivih knjižničnih dejavnostih. Prispevke v zvezi s knjižnico je pripravljala tudi lokalna TV postaja TV Tmin.

Knjižnica je aktivna na družbenih omrežjih Facebook in Instagram, ima svoj Youtube kanal ter spletno stran, ki je redno ažurirana. Različne dogodke in aktualne novice v zvezi z dogajanjem in odprtostjo je knjižnica delila preko lokalne radijske in TV postaj ter s plakati, poslanimi v različne lokalne organizacije, podjetja in lokalne skupnosti. Informacije o dogodkih in dejavnostih v knjižnici ter vabila na prireditve so prejeli tudi različni mediji, na spletni strani

pa knjižnica ponuja možnost naročanja na e-novice, s katerimi zainteresirano javnost obvešča o dogodkih, projektih ipd.

Prispevki o knjižnici so bili objavljeni v lokalnem časopisu (Sočasnik) in med zamejskimi Slovenci (Dom).

V decembru 2024 se je knjižnica odzvala na pobudo lokalne radijske postaje Alpski val in v sklopu njihovih prazničnih nagradnih iger prispevala dva darilna bona za letno članarino. S tovrstnim sodelovanjem zasledujemo cilj povečanja števila aktivnih članov knjižnice.

4.11 RAZNO

Subvencionirana članarina za člane Kluba tolminskih študentov

V letu 2024 je ugodnejšo članarino za člane Kluba tolminskih študentov izkoristilo 5 študentov. Ugodnost je knjižnica omogočila skladno z dogovorom s KTŠ.

Elektronske vpisnice

Knjižnica je nadaljevala s procesom prehoda na e-hrambo vpisnic, ki je bil zastavljen s 1. julijem 2023, ko so bile v vseh enotah, vključno s Potujočo knjižnico, nameščene podpisne tablice in s tem omogočeno elektronsko shranjevanje dokumentov. Poleg prihranka stroška nabave vpisnic in zagotovitve večje varnosti z vidika dostopa nepooblaščenih oseb do osebnih podatkov članov, ta proces omogoča tudi posodobitev podatkov o članih ter dopolnitev njihovih elektronskih kontaktov z namenom usmerjanja v e-komunikacijo, promocije uporabe elektronskih virov podatkov, dostopnih z osebnim geslom itd.

Anketa o zadovoljstvu s knjižnično zbirko prvič v 2024

Med 28. 11. in 20. 12. 2024 je knjižnica namesto načrtovane splošne javnomnenjske ankete med uporabniki izvedla anketo o zadovoljstvu s knjižnično zbirko. Sodelujoči so v veliki večini zelo zadovoljni tako z vsebino kot številčnostjo zbirke, po pričakovanjih nekoliko slabše poznajo spletne portale in baze podatkov, pa tudi ponudbo revij in časopisov, najmanj pa jih zanima ali sploh ne poznajo zbirke glasbenih zgoščenk in filmov. Sodelujoči so tudi v veliki večini ocenili, da v knjižnici vedno dobijo tisto po kar so prišli, ter v splošnem izrazili zadovoljstvo z odnosom strokovnih delavcev. Pridobljene podatke bo knjižnica uporabila za optimizacijo upravljanja s knjižnično zbirko, njeno promocijo in pripravo prihodnjega Dokumenta o upravljanju s knjižnično zbirko ter nabavno politiko knjižnice.

Knjigomat RFID (radiofrekvenčna identifikacija) v Knjižnici Tolmin ново 2024

Po predhodni opremi gradiva tolminske knjižnice z RFID nalepkami (2023) je bil v začetku leta 2024 kupljen nov knjigomat, ki je uporabnikom omogočil možnost samostojne izposoje in vračanja knjižničnega gradiva (Cilj 7. Ukrep 15). Cilj nameščanja tovrstne opreme za uporabnike je omogočiti strokovnim delavcem več časa za informacijsko delo z uporabniki.

Inventura knjižničnega gradiva

Konec aprila 2024 je bila izvedena popolna inventura knjižničnega gradiva v Potujoči knjižnici, v kateri je bilo popisanih 26.014 enot gradiva. Ugotovljen je bil manko 0,2 % gradiva (62 enot), ki je bilo glede na preverjeno stanje ustrezno označeno v katalogu. Inventura je bila izvedena v dneh, ko bibliobus ni obiskoval postajališč. Knjižnica redno izvaja popolno inventuro knjižničnega gradiva (zakonsko določena frekvenca je 5 let) v vseh oddelkih, da bi tako zagotavljala urejene in ažurne podatke o zbirki v knjižničnem katalogu za optimalno uporabniško izkušnjo tako širše javnosti kot strokovnih knjižničnih delavcev.

Povezava Cobiss Blagajniškega poslovanja z računovodskim programom iCenter ново 2024

V letu 2024 je knjižnica kot prva med splošnimi knjižnicami v sodelovanju z IZUM in podjetjem Seyfor povezala programa Cobiss in iCenter za avtomatski prenos blagajniškega poslovanja iz vseh oddelkov knjižnice v računovodstvo. Cilj avtomatizacije prenosa je zmanjšanje vpliva človeškega faktorja na možnost napak in povečanje varnosti ter zmanjšanje administrativne obremenitve strokovnih delavcev in povečanje učinkovitosti računovodstva (Cilj 10. Skrb za informacijsko varnost). Optimizacija prenosa podatkov se bo nadaljevala še v letu 2025.

Izterjava gradiva in dolgov

V skladu z 41. členom Pravilnika o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin je knjižnica oktobra 2024 z dopisom pozvala 5 dolžnikov, ki tudi po prejemu 4. opominu niso vrnili izposojenega gradiva, k poravnavi obveznosti do knjižnice. V decembru 2024 so bili 4 nerešeni primeri predani v nadaljnjo obravnavo podjetju za izterjavo, kjer postopek še poteka.

Neaktivni člani

V začetku decembra je bilo skladno z zakonodajo izvedeno brisanje podatkov neaktivnih članov, ki jih je knjižnica pred tem povabila k ponovnemu obisku. Izbrisani so bili podatki 751 članov, ki niso bili aktivni več kot eno leto po izteku članstva. Glede na povečanje skupnega števila aktivnih članov v letu 2024 je bil odziv na povabilo pred izbrisom podatkov zelo dober.

Varstvo pred požari

V letu 2024 je bila s pooblaščenim izvajalcem usklajena dokumentacija v zvezi z varstvom pred požari z novo zakonodajo in zastavljen načrt izvedbe usposabljanj, katerih frekvenco določa ocena požarne ogroženosti. Nova ocena požarne ogroženosti za Knjižnico Tolmin in za Dom Andreja Manfrede, kjer ima prostore Knjižnica Kobarid, je 3, za Kulturni dom Bovec, kjer je locirana Knjižnica Bovec, pa 4. Za vse lokacije knjižnice je določeno usposabljanje zaposlenih za gašenje začetnih požarov na 3 leta, za kar je redno ustrezno poskrbljeno preko pooblaščenega podjetja Lozej d.o.o.

Inšpekcijski nadzori

7. 2. 2024 je bil izveden inšpekcijski nadzor Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami Izpostava Postojna. Inšpektor je ob nadzoru ugotovil minimalne pomanjkljivosti pri periodičnem usposabljanju zaradi spremembe zakonodaje ter navedbi kontaktnih oseb in prilogi Načrta požarnega varovanja, kar je knjižnica še v istem mesecu ustrezno uredila in obvestila inšpektorja, ki je s tem ustavil postopek (odločba z dne 9. 5. 2024).

Zdravje na delovnem mestu

Poleg skrbi za redne obdobje zdravstvene preglede, urejena delovna mesta in delovno okolje knjižnica na različne načine spodbuja zaposlene k zdravemu življenjskemu slogu (razgiban program strokovne ekskurzije, novoletno obdarovanje, dostop do toplih napitkov in čajne kuhinje itd.) in s prilagodljivim razporedom delovnega časa omogoča usklajevanje zasebnega in službenega časa. (Ukrep 26. Skrb za spodbudno delovno okolje)

Pravilnik o pravici do odklopa

Na podlagi 142.a člena Zakona o delovnih razmerjih je direktorica v novembru 2024 sprejela Pravilnik o pravici do odklopa, ki je bil predstavljen in je tako kot ostali interni akti dostopen vsem zaposlenim. (Ukrep 25. Učinkovita organizacija dela in Ukrep 26.)

Prehod na nov plačni sistem skladno z Zakonom o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS) posebnost 2024

Skladno z zakonodajo je knjižnica izvedla prevedbo plačnih razredov zaposlenih na dan 31. 12. 2024 in zaposlenim ponudila v podpis anekse k pogodbam, s katerimi so pridobili pravico do postopne pridobitve osnovne plače v skladu z novo plačno lestvico, ki velja od 1. 1. 2025. Iz naslova prevedbe ni bilo potrebno premeščanje delavcev na druga delovna mesta, saj so bila vsa pogodbeno razmerja ustrezno urejena. Zaradi prehoda na nov plačni sistem je direktorica sprejela tudi nov Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.

Varstvo osebnih podatkov

Na področju varstva osebnih podatkov knjižnica sodeluje s podjetjem DataInfo kot pooblaščen osebo. Sodelovanje je potekalo skladno z zastavljenim letnim načrtom, ki ga pravica podjetja na začetku leta uskladi z vodstvom knjižnice. Izveden je bil letni pregled stanja na področju varstva podatkov in usklajenosti z zakonodajo, izvedeno je bilo spletno izobraževanje vseh zaposlenih na temo varstva osebnih podatkov (Cilj 10. Skrb za informacijsko varnost).

E-hramba poslovnih dokumentov

Ker vzorčna pravila za e-hrambo dokumentov do konca leta 2024 še vedno niso bila dokončno potrjena s strani Arhiva RS, aktivnosti v zvezi z e-hrambo dokumentov znotraj knjižnice še niso stekle. Knjižnica sicer delno že posluje elektronsko.

Pojasnilo: v začetku leta 2022 je tolminska knjižnica skupaj z večino slovenskih splošnih knjižnic pristopila k projektu e-hrambe dokumentov (Cilj 10. Skrb za informacijsko varnost). Tekom leta 2022 so se pripravljala vzorčna notranja klasifikacijska pravila, konec leta so bila poslana v odobritev Arhivu RS.

Izpolnjevanje minimalnih pogojev za izvajanje knjižnične javne službe

Skladno z novim Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS 28/23) je knjižnica v NUK posredovala zahtevane podatke, na podlagi katerih je ta 6. 6. 2024 izdal pozitivno mnenje, Ministrstvo za kulturo pa je 26. 11. 2024 za Knjižnico Cirila Kosmača Tolmin izdalo Odločbo o izpolnjevanju pogojev za izvajanje knjižnične javne službe. S tem knjižnica izpolnjuje pogoje za vpis v razvid knjižnic.

Svet zavoda

Svet zavoda se je v letu 2024 sestal na treh rednih in eni korespondenčni seji. Z 22. 12. 2024 se je svetnikom iztekel mandat. Za nov sklic sveta so bile skladno z določili Odloka o ustanovitvi JZ Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin in sklepom Sveta zavoda izvedene volitve predstavnikov delavcev v Svet zavoda, svet ustanoviteljic je na predlog direktorice imenoval predstavnike uporabnikov iz občin Tolmin in Bovec, občinski sveti občin ustanoviteljic pa so imenovali vsak svojega predstavnika.

Svet ustanoviteljic

Svet ustanoviteljic JZ Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin se je sestal na dveh korespondenčnih sejah. Na prvi je obravnaval poročilo o delu v letu 2023 ter letni načrt dela za leto 2024 in sklepal o porabi presežka, na drugi pa imenoval predstavnike uporabnikov v svet zavoda ter potrdil predlog letne odprtosti knjižnice.

Branju prijazna občina

Ob podpori knjižnice je naziv Branju prijazna občina v letu 2024 prejela tudi Občina Tolmin. V 2022 oz. 2023 sta naziv že prejeli občini Kobarid in Bovec. Naziv je veljaven tri leta, po tem obdobju je potrebno ponovno izkazati ustrežanje kriterijem.

4.12 ODPRTOST

Načrtovano za 2024: 5.860 ur

Doseženo v 2024: 5.841 ur

Realizirano v 2023: 5.674 ur

V letu 2024 so bile enote knjižnice za uporabnike odprte 5.841 ur, kar je 164 ur več kot v letu 2023 (povprečno Tolmin 53 ur, Kobarid 28 ur, Bovec 28 ur tedensko, Potujoča knjižnica 53 ur mesečno) in zaradi nekaj odpadlega terena Potujoče knjižnice (zaprtost cest, servis vozila) 19 ur manj od načrtovanega.

Knjižnica Tolmin

je bila za obiskovalce odprta od ponedeljka do srede in ob petkih od 9.00 do 19.00, ob četrtek od 11.00 do 19.00 ter ob sobotah od 8.00 do 13.00. V juliju in avgustu je bila odprta po prilagojenem urniku, in sicer: pon., tor. in sre. 13.00 – 20.00 ter čet., in pet. 8.00 – 15.00, sobota zaprto.

Knjižnica Kobarid

je bila odprta pon. in pet. 13.00 – 19.00, sre. 11.00-17.00 ter tor. in čet. 9.00 – 14.00, v juliju in avgustu po prilagojenem urniku: pon. 13.00 – 19.00, tor. do pet. 8.00 – 14.00.

Knjižnica Bovec

je bila odprta pon. in pet. 13.00 – 19.00, sre. 11.00-17.00 ter tor. in čet. 9.00 – 14.00, v juliju in avgustu po prilagojenem urniku: pon. 13.00 – 19.00, tor. do pet. 8.00 – 14.00.

Potujoča knjižnica in Dostavna knjižnica

sta svoje bralce obiskovali po letnem razporedu, kot smo ga predvideli v programu dela za leto 2024. Nekaj terenskega dela Potujoče knjižnice je odpadlo zaradi zaprtosti cest v Baški grapi in nujnih servisnih posegov na vozilu.

5 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH IN NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC

Pri izvajanju knjižnične dejavnosti in poslovanju niso nastale nedopustne finančne posledice. Knjižnica je delovala v skladu z zastavljenim finančnim načrtom in z ustrezno pridobljenimi soglasji financerjev.

6 OCENA ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIMI LETI

Leto 2024 lahko ocenimo kot zelo uspešno leto, saj je bila realizacija večine zastavljenih ciljev višja od povprečja preteklih let, ki so jih sicer bolj ali manj intenzivno zaznamovali epidemiološki ukrepi. Visoko nad povprečjem je v letu 2024 število izposojenega gradiva, število obiskov in število aktivnih članov. Višji je tudi delež aktivnih članov med potencialnimi uporabniki, ki tolminsko knjižnico še naprej postavlja visoko nad slovensko povprečje, višja sta število izvedenih dogodkov ter skupna odprtost knjižnic, kar je posledica zaprtosti posameznih enot zaradi koronskih omejitev ter vzdrževalnih del v preteklih letih. Nižje od povprečja zadnjih let je le število novovpisanih članov, kar je kljub različnim akcijam in spodbudam delno pričakovano zaradi nenehnega nižanja števila potencialnih uporabnikov.

Visoko nad večletnim povprečjem je količina odpisanega gradiva, saj je v letu 2024 potekalo nadaljevanje intenzivnega odpisovanja zastarelega in neuporabnega gradiva predvsem iz skladišča tolminske knjižnice s ciljem aktualizacije knjižnične zbirke kot enega od strateških ciljev. Malenkost nad večletnim povprečjem je količina kupljenega gradiva, kar pripisujemo delni umiritvi cen, nekoliko višje od povprečja je tudi število uvrščenih darov v zbirko. Knjižnica je kot posebnost izvedla likovni in literarni natečaj, pripravila e-publikacijo in različne novosti (npr. Kosmačevo spletno izhodišče, Bralni klub, knjigomat, anketa, povezava Cobiss/SAOP, nov plačni sistem itd.).

7 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Glede na nadpovprečno realizacijo velike večine zastavljenih ciljev, ki je prikazana skozi poročilo, ocenjujemo, da je knjižnica proračunska in lastna sredstva učinkovito porabila za izvajanje kakovostne knjižnične dejavnosti in približevanje potrebam uporabnikov. Poleg sredstev iz proračunov občin ustanoviteljic in lastnih sredstev je knjižnica preko oddane vloge na javna poziva pridobila tudi sredstva iz državnega proračuna, ki jih je namenila nakupu knjižničnega gradiva in računalniške opreme.

Učinkovitost porabe sredstev, namenjenih stroškom dela, med drugim izkazuje uspešna izvedba različnih delovnih nalog strokovnih delavcev (aktualizacija zbirke, implementacija avtomatiziranega prenosa blagajniškega poslovanja, aktivnosti v povezavi s sistemom Cobiss, številne dejavnosti, projekti in dogodki itd.), pa tudi anketa, ki jo je knjižnica izvedla konec leta 2024 in izkazuje visoko stopnjo zadovoljstva uporabnikov s knjižnično zbirko in delom knjižnice. Tudi v anketi o kulturi v občini Tolmin so anketiranci na splošno izrazili visoko stopnjo zadovoljstva in prepoznavnost vsebina, ki jih pripravlja knjižnica.

Tolminska knjižnica s svojimi oddelki deluje na največjem knjižničnem območju v Sloveniji, ki pa je redko in razpršeno poseljeno, kar jo v primerjavi z drugimi knjižnicami v Sloveniji pogosto postavlja v slabši položaj glede primerjave posameznih kazalcev²⁴. Kljub temu je tolminska knjižnica tradicionalno visoko nad slovenskim povprečjem po deležu aktivnih članov med potencialnimi uporabniki²⁵, kar nedvomno izkazuje velik uspeh.

8 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA

Knjižnica v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ izvaja notranjo revizijo poslovanja z zunanjim izvajalcem vsaka tri leta, v vmesnem času pa s samoocenitvenim vprašalnikom. Notranja revizija, ki ugotavlja, da se notranje kontrole izvajajo in da ima vodstvo knjižnice pozitiven odnos do ureditve poslovanja s ciljem zagotavljanje izvedljivo, gospodarno ter s predpisi skladno poslovanje na vseh segmentih, je bila izvedena aprila 2023. Za leto 2024 je direktorica pripravila Izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ na podlagi samoocenitvenega vprašalnika, ki izkazuje vzpostavljenost sistema notranjega finančnega nadzora na pretežnem delu poslovanja. Izjava je priloga poročila.

²⁴ Zadnji podatki na www.bibsist.si za leto 2023.

²⁵ Po zadnjih dostopnih podatkih za leto 2023 je med 58 splošnimi knjižnicami na 4. mestu.

9 POJASNILA NEDOSEŽENIH CILJEV

Med zastavljenimi letnimi cilji ni bilo doseženo načrtovano število novovpisanih članov, kar lahko delno pripišemo nižanju števila prebivalcev. Knjižnica si z različnimi promocijskimi aktivnostmi nenehno prizadeva za pridobivanje novih članov, med drugim z omogočanjem brezplačnega vpisa ob različnih priložnostih, promocijsko družinskega branja ipd. Dejansko število uporabnikov knjižnice je sicer veliko večje od števila registriranih članov, saj si na isto člansko izkaznico gradivo pogosto izposoja več oseb. Poleg tega številni obiskovalci knjižnice, predvsem na različnih dogodkih in razstavah, niso nujno tudi člani knjižnice.

Tudi v 2024 knjižnica ni začela s postopki prehoda na e-hrambo poslovne dokumentacije, saj jih pogojuje uskladitev vzorčnih notranjih klasifikacijskih pravil v okviru ZSK in Arhiva RS, ki pravila potrjuje. Aktivnosti se bodo predvidoma nadaljevale v letu 2025. Kljub temu se je knjižnica v letu 2024 že povezala s Pokrajinskim arhivom iz Nove Gorice in opravila uvodne pogovore, da bi lahko pravilno zastavila nadaljnjo hrambo dokumentacije.

Knjižnica zaradi številnih drugih internih del in prioritet ni izvedla lastne javnomnenjske ankete, je pa aktivno sodelovala pri pripravi ankete o kulturi v občini Tolmin, katere rezultate bo lahko delno uporabila za izboljšanje organizacije dogodkov, ter pripravila anketo o zadovoljstvu uporabnikov s knjižnično zbirko, katere rezultate bo uporabila za optimizacijo upravljanja z zbirko.

10 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Ocenjujemo, da ima izvajanje knjižnične javne službe in številnih aktivnosti, ki jih knjižnica izvaja za prebivalce, multiplikativni učinek. Knjižnica z izvajanjem knjižnične javne službe (bogata in uporabna knjižnična zbirka, raznolike dejavnosti in organizacija dogodkov) na območju občin Tolmin, Kobarid in Bovec vsem prebivalcem zagotavlja dostop do informacij in znanja, spodbuja bralno pismenost in vseživljenjsko učenje ter omogoča kakovostno preživljanje prostega časa, kar pomembno podpira tako osebni razvoj posameznika kot celotnega območja. Knjižnica s svojo dejavnostjo (bibliopedagoško delo, zagotavljanje ustrezne študijske literature, domoznanske vsebine itd.) predstavlja tudi pomembno podporo izobraževalnemu in raziskovalnemu procesu na vseh nivojih. Skozi raznolika sodelovanja pri izvedbi dogodkov in dejavnosti knjižnica pozitivno vpliva tudi na delo drugih lokalnih organizacij, npr. vrtcev in šol, društev, Ljudske univerze itd. Z umeščanjem knjižnih hišk SeniKnjig na različne kraje v Posočju knjižnica pozitivno prispeva tudi k turistični ponudbi in splošnemu vtisu obiskovalcev.

11 ANALIZA KADROVANJA

Zaposlitve

	Delovno mesto	Število delovnih mest
Uprava in skupne službe	direktor	1
	računovodja	1
	bibliotekar	2
	operater	3/4
Potujoča knjižnica	knjižničar	1
	knjižničar voznik bibliobusa	1

Knjižnica Tolmin	bibliotekar	4
	knjižničar	1
	čistilka	1
Knjižnica Kobarid	bibliotekar	2
Knjižnica Bovec	bibliotekar	2

V Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin je bilo na dan 31. 12. 2024 zaposlenih 17 oseb. Različna nadomeščanja odsotnosti so bila zagotovljena z interno prerazporeditvijo dela, študentskim delom, zaposlitvijo za določen čas za čas odsotnosti ter z zunanjim izvajalcem (voznik bibliobusa). Ena strokovna delavka je uveljavljala možnost krajšega delovnega časa iz naslova starševskih pravic. Na obstoječe delovno mesto čistilke je bila v januarju 2024 zaradi upokojitve prejšnje čistilke zaposlena nova. Za manjša popravila in vzdrževanja je knjižnica sodelovala z zunanjim izvajalcem, manipulativna knjižničarska dela so opravljali študenti. V letu 2024 ni bilo zaposlitve na sistemiziranih delovnih mestih: poslovni sekretar, sistemski administrator, hišnik in manipulant. Naloge poslovnega sekretarja je še naprej opravljala računovodja, za računalnike in mrežo je skrbel operater.

Izobraževanja zaposlenih

Strokovni delavci so se izobraževali za uporabo programskih orodij v sistemu COBISS ter se udeleževali različnih strokovnih izobraževanj glede na prepoznane potrebe s ciljem opolnomočenja za kakovostno izvajanje različnih knjižničnih dejavnosti (Cilj 11. Strokovno usposobljeni in odzivni zaposleni) in poslovanje knjižnice. Zaposleni so se udeležili vseh obveznih usposabljanj iz naslova varovanja osebnih podatkov in varstva pri delu, skupne strokovne ekskurzije v knjižnico na Reki (HR) in strokovne ekskurzije v Bologno (IT). Zaposlenim je kot del izobraževanja na voljo tudi možnost udeležbe na vseh strokovnih dogodkih, ki se odvijajo v knjižnici.

Direktorica se je poleg različnih strokovnih izobraževanj redno udeleževala skupščin ZSK, srečanj Aktiva direktorjev primorskih in notranjskih knjižnic ter strokovnih srečanj v sklopu območnosti v Novi Gorici.

Zaposleni, vključno z vodstvom, so opravili 87 izobraževanj (2 manj kot leto prej), od tega 34 različnih vsebin. 20 izobraževanj so se zaposleni udeležili preko spleta. Skupno trajanje vseh izobraževanj je bilo 373,5 ur (116 ur več kot leto prej).

Opravljena izobraževanja:

- Bralne čajanke na daljavo: Bralnospodbujevalna akcija ob 2. aprilu; okrogla miza z gosti: mag. Tilka Jamnik in Branje in najstniki; okrogla miza z gosti: Metka Kostanjevec
- Bralne čajanke na daljavo: Predstavitev projekta "Bralni motivatorji v digitalni dobi: novi pristopi zapeljevanja v branje v osnovni šoli"
- Bralne čajanke na daljavo: Predstavitev zbirke Zlata bralka/zlati bralec; okrogla miza z gosti: Manca Perko
- Bralne čajanke na daljavo: Stripi
- CobissEla - izobraževanje za uporabo nove platforme za izposajo e-knjig, delo z uporabniki
- CobissEla - izobraževanje za uporabo nove platforme za izposajo e-knjig, za zaposlene v nabavi knjižničnega gradiva
- CobissEla- koordinatorski uvodni sestanek
- Erasmus+ za knjižnice
- Gibalno ovirani v splošnih knjižnicah
- Izkušnje s prijavo in izvajanjem Erasmus+
- Izobraževanje za vnašalce biografij na portal OSP

- Izzivi izobraževanja odraslih (Družinska pismenost = modra popotnica za življenje)
- Kibernetska varnost, umetna inteligenca in družbena omrežja
- Knjiga - moja izbira? Strokovno posvetovanje ob začetku Bralnic pod slamnikom 2024
- Mednarodno sodelovanje knjižnic
- Mednarodno strokovno posvetovanje potujočih knjižnic in festival bibliobusov
- Mentorsko delo in podpora kandidatom v času priprave na bibliotekarski izpit
- Motivacija za delo
- Neposredni poziv Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah, delavnica za prijavitelje
- Obnovitveno usposabljanje za Demenci prijazne točke (DPT)
- Pismenost na prepihu - strokovno srečanje, Mariborska knjižnica
- Predstavitev in uporaba Repozitorija Digitalne knjižnice
- Prenova plačnega sistema (več izobraževanj)
- Strateško načrtovanje (ZSK)
- Strokovna ekskurzija v Bologno in ogled knjižnega sejma
- Strokovna ekskurzija zaposlenih v Reko, ogled Mestne knjižnice
- Usposabljanje iz prve pomoči
- Usposabljanje s področja varstva pred požarom
- Varstvo osebnih podatkov (DataInfo)
- Zaščitite svoj digitalni svet: Informacijska varnost za vsakogar (Milan Gabor)
- ZSK strokovno srečanje direktorjev

Napredovanja zaposlenih

Napredovanja v plačne razrede

Skladno z Uredbo o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede so vsi zaposleni do 15. marca 2024 prejeli letno oceno delovne uspešnosti za leto 2023, preverjanje pogojev za napredovanje v plačni razred na podlagi (3) odstavka 16. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS)²⁶ in določil Uredbe o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede je bilo opravljeno do 30. 11. 2024. Pogoj trajanja ocenjevalnega obdobja je izpolnjevalo šest zaposlenih. Pri preverjanju točk v skladu s 5. členom Uredbe sta pogoj za napredovanje za 1 oz. 2 plačna razreda izpolnila dva zaposlena. V skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21 in 139/22) zaposleni, ki izpolnjujejo pogoje za napredovanje v plačnem razredu, pridobijo pravico do plače v skladu z višjim plačnim razredom s 1. decembrom posameznega leta.

Napredovanja v strokovne nazive

V letu 2024 je knjižnica prejela dve odločbi o pridobitvi višjega strokovnega naziva strokovnih delavcev. Pravico do plače v skladu s pridobljenim strokovnim nazivom delavci pridobijo s 1. decembrom istega leta.

²⁶ (3) Javni uslužbenec lahko na podlagi tega zakona napreduje vsaka tri leta za en ali dva plačna razreda, če izpolnjuje predpisane pogoje. Kot napredovalno obdobje se šteje čas od zadnjega napredovanja v višji plačni razred. Za napredovalno obdobje se upošteva čas, ko je javni uslužbenec delal na delovnih mestih, za katere je predpisana enaka stopnja strokovne izobrazbe. Pristojni organ oziroma predstojnik najmanj enkrat letno preveri izpolnjevanje pogojev za napredovanje.

12 INVESTICIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE

Načrtovano za leto 2024		Izvedeno v letu 2024	
	Načrtovana sredstva		Porabljena sredstva
KNJIŽNICA TOLMIN			
1 Vzdrževanje stavb in opreme			
Miza z vozičkom za knjigomat	1.200	Miza za knjigomat in voziček	624
		Koši za ločevanje odp.	486
2 Računalniška in tehnična oprema			
Knjigomat	5.185	Knjigomat	5.185
RFID čitalec	732	RFID čitalec	732
Tiskalnik nalepk	500	Nerealizirano	
API vmesnik za računovodstvo	838	Vmesnik (delež)	838
		Čitalec črtne kode 2 kos	286
Nakup IKT (poziv MzK)	1.644	Računalnik z monitorjem	1.114
SKUPAJ	10.099		9.265
KNJIŽNICA KOBARID			
1 Vzdrževanje stavb in opreme			
Odstranitev zastarele napeljave v kleti	800	Nerealizirano	
Zamenjava luči v sanitarijah	366	V sklopu vzdrževanja	
Preureditev omare v izposoji	1.700	Zamik izdelave	
		Vreče za sedenje	475
2 Računalniška in tehnična oprema			
Računalnik	731	Računalnik	731
Podpisna tablica	320	Nerealizirano	
		VR oprema	759
		Bralnik	221
API vmesnik za računovodstvo	318	Vmesnik (delež)	318
Nakup IKT (poziv MzK)	915	Uvrstitev na rezervno listo	
3 Drugo			
		Stenski okvirji	219
SKUPAJ	5.150		2.723
KNJIŽNICA BOVEC			
1 Vzdrževanje			
Zamenjava in preureditev klimatske naprave	6.500	Zamenjava in preureditev klim	6.196
2 Računalniška in tehnična oprema			
API vmesnik za računovodstvo	235	Vmesnik (delež)	235
2 Drugo			
SeniKnjig	520	1 kos	561
Nakup IKT (poziv MzK)	915	Računalnik z monitorjem	1.075
SKUPAJ	8.170		8.067
POTUJOČA KNJIŽNICA			
Prenosni računalnik	679	Prenosni računalnik	684
SKUPAJ	679		684

Kot izhaja iz preglednice in je po virih sredstev izkazano v finančnem poročilu, je knjižnica nabavila različna osnovna sredstva skladno z zastavljenim ciljem zagotavljanja vzdrževanja in posodabljanja prostorov ter opreme za izvajanje knjižnične dejavnosti (Cilj 7. Ukrep 14) največ do višine zagotovljenih finančnih sredstev. Sredstva za nakup osnovnih sredstev in investicije so bila zagotovljena iz proračuna posamezne občine za leto 2024 in rezultata preteklih let z ustreznimi soglasji.

Knjižnica se je tudi v letu 2024 prijavila na razpis Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nakupa IKT opreme in v ta namen načrtovala nekaj sredstev iz naslova lastne soudeležbe. Iz

tega naslova je knjižnica prejela sredstva za sofinanciranje računalnika za knjižnici Tolmin in Bovec, Knjižnica Kobarid je bila uvrščena na rezervno listo.

Tolmin, 17. 2. 2024

Poslovno poročilo pripravila:

Jerneja Berginc
direktorica Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin

Priloga: Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ

OPOZORILO:

Niste vnesli matične številke, izjavo boste lahko kljub temu oddali!

Agencija Republike
Slovenije za javnopravne
evidenice in storitve

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

KNJIŽNICA TOLMIN
Tumov drevored 6, 5220 TOLMIN

Šifra: 37451
Matična številka: 5052980000

Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na KNJIŽNICA TOLMIN.

Oceno podajam na podlagi:

* ocene notranje revizijske službe za področja:

* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:

* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:

V / Na KNJIŽNICA TOLMIN je vzpostavljen(o):

1. primerno kontrolno okolje

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	☐

2. upravljanje s tveganji

2.1. cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi

6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ

(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) z lastno notranjerevizijsko službo,
- b) s skupno notranjerevizijsko službo,
- c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,

Naziv in sedež zunanega izvajalca notranjega revidiranja:

Helena Kosmač s.p., Pot Draga Jakopiča 34, 1231 Ljubljana-Črnuče

Navedite matično številko zunanega izvajalca notranjega revidiranja:

Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša, presega 2,086 mio evrov:

DA
 NE

Datum zadnjega revizijskega poročila zunanega izvajalca notranjega revidiranja je:

14.04.2023

- d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.

Pojasnilo k točki 6:

Pravilnik o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ omogoča zagotavljanje notranjega revidiranja z lastno notranjerevizijsko službo, s skupno notranjerevizijsko službo ali z zunanjim izvajalcem notranjerevizijskih storitev (10. do 12. člen, Uradni list RS, št. 72/2002 in 97/23).

Lastne notranjerevizijske službe so dolžni ustanoviti predlagatelji finančnih načrtov po drugem odstavku 19. člena ZJF (npr. ministrstva). Lastna notranjerevizijska služba slednjih je tudi lastna notranjerevizijska služba tistih njihovih organov v sestavi, ki nimajo svoje lastne notranjerevizijske službe. Skupna notranjerevizijska služba je lahko ustanovljena v okviru enega proračunskega uporabnika ali kot samostojna strokovna služba proračunskih uporabnikov in izvaja notranje revidiranje na podlagi aktov o ustanovitvi in poslovanju, ki določajo tudi pravice in obveznosti ustanoviteljev, ki so sopodpisniki teh aktov ali so pristopili k skupni notranjerevizijski službi kasneje na podlagi mandatnih pogodb. V primeru, da proračunski uporabnik ni podpisnik aktov skupne notranjerevizijske službe, ni podpisal mandatne pogodbe oziroma skupna notranjerevizijska služba nima pravne podlage za vključitev proračunskega uporabnika v svoje revizijsko okolje, proračunski uporabnik nima zagotovljenega notranjega revidiranja s strani skupne notranjerevizijske službe. Proračunski uporabniki, razen tistih, ki so v skladu z ZJF dolžni ustanoviti lastno notranjerevizijsko službo, si lahko zagotovijo notranje revidiranje svojega poslovanja tudi na podlagi oddaje javnega naročila zunanjemu izvajalcu notranjerevizijskih storitev. Vsi proračunski uporabniki so dolžni zagotoviti funkcijo notranjega revidiranja in sicer, če odhodki v finančnem načrtu presegajo 2.086.463 evrov, vsakoletno, drugače pa na tri leta.

V letu 2024 sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

Avtomatizacija prenosa blagajniškega poslovanja iz sistema Cobiss v iCenter
Ažuriranje seznama zadolžitev zaposlenih
Uskladitev izvajanja načrta integritete z aktualnimi navodili KPK, imenovanje pooblaščenca za integriteto in nove delovne skupine

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

V pripravi so navodila Združenja splošnih knjižnic za e-hrambo dokumentov, ki jih bo knjižnica implementirala v poslovanje takoj, ko bo to mogoče z namenom trajne hrambe in učinkovitejšega varovanja podatkov.

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:

Jerneja Berginc, direktorica

Datum podpisa predstojnika:

10.02.2025

II RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodsko poročilo Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2024 je pripravljeno v skladu z Zakonom o računovodstvu, Zakonom o javnih financah, Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnikom o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti, Slovenskimi računovodskimi standardi in drugimi predpisi s področja računovodstva.

Računovodsko poročilo obsega pojasnila in razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi.

1 POJASNILA K BILANCI STANJA

– Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Program dela Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin, ki vsebuje tudi načrt nabav in gradenj oz. načrtovane investicije, je bil sprejet aprila 2024.

Stanje dolgoročnih sredstev in sredstev v upravljanju je ob koncu leta 2024 glede na preteklo leto nižje, ker obračunana amortizacija tekočega leta presega nove nabave. Posamezne postavke teh sredstev zmanjšujejo odpisi osnovnih sredstev, vendar pa na sedanjo vrednost teh sredstev nimajo vpliva.

Med drobni inventar štejemo tudi knjižnično gradivo, to so knjige, serijske publikacije, glasbene zgoščenke, DVD-ji, zemljevidi, ipd. Nabavljena vrednost knjižničnega gradiva v letu 2024 v fizični obliki znaša 95.664,72 €. Nabava tega gradiva je bila financirana iz naslednjih virov:

- Ministrstvo za kulturo	23.535 €
- Občina Bovec	14.614 €
- Občina Kobarid	13.719 €
- Občina Tolmin	40.426 €
- Lastna sredstva 2024	3.370 €

Drobni inventar in knjižnično gradivo, katerega posamična vrednost ne presega 500 €, se ob nabavi v celoti odpišeta oz. amortizirata, zato na sedanjo vrednost sredstev v upravljanju nimata vpliva. Knjižnica je med letom v skladu z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva odpisala večje število enot gradiva, odpisano je bilo tudi gradivo, ki so ga bralci izgubili in zanj poravnali odškodnino.

– Kratkoročna sredstva in kratkoročne časovne razmejitve

Stanje dobroimetja na računu pri UJP je ob koncu leta 2024 višje kot leto prej, kar pomeni presežek prilivov nad odlivi. Razliko pojasnjujemo v bilanci po denarnem toku.

Med kratkoročnimi terjatvami do uporabnikov enotnega kontnega načrta ima knjižnica odprte terjatve do občin ustanoviteljic: Občine Kobarid in Občine Bovec za decembrsko dotacijo, do EZR Občine Tolmin pa izkazuje knjižnica terjatev za obresti na vpogled za december. Knjižnica ima odprto terjatev tudi do Tolminskega muzeja po izdanem e-računu na dan 31. 12. 2024 in terjatev do Zavoda za zdravstveno zavarovanje iz nadomestil odsotnosti zaposlenih v decembru. Med ostalimi terjatvami pa je knjižena vrednost poslovanja s plačilnimi karticami. Stanje aktivnih časovnih razmejitev predstavljajo plačila naročnin na revije, ki izidejo v letu 2025.

- Zaloge

Med zalogami knjižnica vodi vrednost proizvodov, to je brošure Gabrijela Mrak, tolminska operna pevka, ki jo je v letu 1999 izdala knjižnica. Med zalogami blaga pa je knjiženo stanje vrečk z logotipom po nabavni vrednosti. Bombažne vrečke, ki jih bralci lahko kupijo na izposoji, so namenjene tudi promociji pri različnih akcijah in projektih knjižnice ter za reprezentanco.

- Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Med kratkoročnimi obveznostmi do zaposlenih ob koncu leta 2024 knjižnica izkazuje obračunano plačo z nadomestili in povračili za mesec december z redno delovno uspešnostjo vključno z dajatvami in povračili zaposlenim.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev izkazujejo odprte obveznosti na dan 31.12.2024, ki imajo rok zapadlosti v letu 2025. Kratkoročne obveznosti do uporabnikov proračuna predstavljajo obveznosti, ki izhajajo iz e-računov proračunskih uporabnikov in so potrjene z IOP obrazci.

Pasivne časovne razmejitve sestavljajo sredstva za izdajo knjige o zgodovini knjižničarstva in ostanek sredstev namenjen potrebam nove potujoče knjižnice ter donacijo za domoznansko dejavnost, ki smo jo prejeli v decembru 2023.

Stanje pasivnih časovnih razmejitev je ob koncu leta 2024 povečal tudi del sredstev za stroške dela, ki zaradi delno nezasedenih delovnih mest in odsotnosti ni bil porabljen in se po dogovoru z občinami ustanoviteljicami pri pripravi planov prenaša v leto 2025. Ta ostanek bo porabljen za kritje višjih stroškov dela, ki so posledica uveljavitve sprememb na področju plač z januarjem 2025.

- Viri sredstev

Skupina kontov 92 – Dolgoročne pasivne časovne razmejitve predstavlja prejete donacije za vgradnjo dvigala in za nakup opredmetenih osnovnih sredstev ter vrednost umetnin, ki so bile knjižnici podarjene v trajno last. Vrednost donacije za vgradnjo dvigala se je zmanjšala za sorazmerni del obračunane amortizacije v 2024. V skupini 98 knjižnica izkazuje sredstva prejeta v upravljanje od vseh treh občin ustanoviteljic, sredstva ministrstva za kulturo RS za sofinanciranje nakupa IKT opreme in nakupa knjižničnega gradiva, druge lastne vire in presežek prihodkov nad odhodki.

Stanje konta 980 – Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje ob koncu leta 2024 znaša 743.222 € in je za 68.222 € nižje glede na predhodno leto, ker je bila obračunana amortizacija knjižena v breme virov sredstev.

Stanje konta 985 zmanjšuje znesek lastne soudeležbe pri nakupu IKT opreme, API vmesnika in druge opreme, ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki leta 2024 pa stanje tega konta povečuje.

2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV

- Analiza prihodkov

Celotni prihodki poslovanja knjižnice po nastanku dogodka v letu 2024 se glede na prihodke v predhodnem letu niso bistveno spremenili in znašajo 730.977 €. Prihodki, prejeti iz javnih financ, se glede na predhodno leto skoraj niso spremenili, prihodki iz nejavnih virov oz. lastni

prihodki na izposoji pa so se zmanjšali. Knjižnica izkazuje višje druge prihodke iz naslova priznanih odškodnin.

Struktura prihodkov knjižnice je v primerjavi s predhodnim letom naslednja:

<i>Opis – vrsta prihodkov v EUR</i>	<i>leto 2023</i>	<i>leto 2024</i>	<i>indeks</i>
- Prihodki od članarin	21.210	22.285	
- Ostali prihodki na izposoji	24.704	21.285	
- Drugi prihodki (zapisi, odškodnine, uporaba gal.)	1.699	3.545	
<i>Nejavni prihodki iz izvajanja javne službe</i>	<i>47.613</i>	<i>47.115</i>	<i>0,989</i>
- Prihodki za stroške dela	552.754	560.750	
- Prihodki za materialne stroške	74.215	70.083	
- Prihodki za delovanje potujoče knjižnice	33.416	31.684	
- Prihodki za vzdrževanje	4.066	187	
- Prihodki za prireditve in projekte	12.154	12.932	
- Drugi prihodki – Ministrstvo za e-knjige	4.334	2.501	
- Drugi prihodki (za nadomestila, obresti na vpogled)	2.604	5.725	
<i>Prihodki iz javnih financ</i>	<i>683.543</i>	<i>683.862</i>	<i>1,000</i>

- Analiza odhodkov

Celotni odhodki knjižnice po nastanku dogodka v letu 2024 so glede na predhodno leto nižji za 1,58 % oz. za 11.411 €.

Razlika je posledica manjših odhodkov Potujoče knjižnice v 2024, saj so v letu 2023 nastali dodatni stroški ob zaključku investicije izdelave vozila. Med odhodki izstopajo stroški porabljenega materiala, med katerim je v predhodnem letu izkazan nakup RFID nalepk za opremo gradiva. Stroškov rednega in investicijskega vzdrževanje izkazuje knjižnica v letu 2024 manj, ker so se nekatere planirane aktivnosti zaradi objektivnih razlogov prenesle v začetek leta 2025. Pri stroških intelektualnih storitev v 2024 so se glede na predhodno leto povečali stroški študentskega dela, saj smo na ta način lahko prerazporedili interne naloge zaposlenih zaradi delno nezasedenega delovnega mesta ter nadomestili odsotnost iz naslova koriščenja pravice matere do krajšega delovnega časa. Višji odhodki prevoznih storitev pa so povezani z odsotnostjo voznika bibliobusa, ki ga je nadomeščal zunanji pogodbenik.

Struktura odhodkov knjižnice je v primerjavi s predhodnim letom naslednja:

<i>Opis . vrsta odhodka v EUR</i>	<i>leto 2023</i>	<i>leto 2024</i>	<i>indeks</i>
- Stroški porabljenega materiala	26.890	14.081	
- Stroški energije	31.688	31.587	
- Nadomestni deli, drobn inventar	3.340	3.299	
- Časopisi, revije in strok. literatura	12.842	12.361	
- Stroški pisarniškega materiala	1.656	2.345	
- Stroški storitev opravl. dejavnosti (tudi e-gradivo)	21.798	21.676	
- Stroški vzdrževanja stavb, opreme in vozil	19.422	14.545	
- Stroški investicijskega vzdrževanja	3.733	0	
- Najemnine, zakupnine	3.863	3.552	
- Intelekt. storitve (zdrav., izob., oglašev., VPD)	14.981	9.364	
- Komunalne in prevozne storitve	4.300	7.117	
- Stroški v zvezi z delom (službene poti)	4.025	3.652	
- Stroški zavarovanj in plač. prometa	8.971	9.991	
- Storitve fizičnih oseb (študenti, honorarji, sejnine)	14.352	23.146	

- Stroški reprezentance	446	184	
- Druge storitve (takse, članarine, digitalno p.)	1.751	1.692	
- Stroški amortizacije drobnega inventarja	1.336	1.393	
- Stroški dela z nadomestili, dajatvami in povračili	549.085	553.747	
- Drugi stroški (prod. zaloge, izravnave, praksa š.)	970	306	
SKUPAJ VSI ODHODKI	725.449	714.038	0,984

- Amortizacija

Amortizacijo smo obračunavali po predpisanih stopnjah. Drobní inventar s posamično vrednostjo pod 500 € smo odpisali v celoti ob nabavi. Stroške amortizacije smo zmanjšali v breme virov sredstev. Amortizacija oz. odpis drobnega inventarja, ki ni bil načrtovan iz sredstev proračunov, pokrivamo iz tekočih prihodkov leta. Med drobní inventar spada tudi knjižnično gradivo, odpis oz. amortizacijo gradiva knjižimo v breme virov sredstev.

- Poslovni izid

Poslovni izid oz. presežek prihodkov nad odhodki knjižnice po načelu nastanka dogodka leta 2024 znaša 16.938,92, po odbitku davka od dohodka pravnih oseb v višini 118,97 € pa znaša čisti presežek leta 16.819,95 €.

3 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Knjižnica v izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka v letu 2024 izkazuje nižje skupne odhodke in skupne prihodke, presežek prilivov nad odlivi znaša 21.581,52 €. Na razliko denarnega toka vpliva predvsem znesek ostanka iz naslova stroškov zaposlenih, ki se po dogovoru z občinami prenaša v leto 2025.

Iz sredstev državnega proračuna je knjižnica v letu 2024 prejela več sredstev za nakup knjižničnega gradiva in IKT opreme.

Višja sredstva občinskih proračunov za tekočo porabo so bila zagotovljena predvsem zaradi povečanja materialnih stroškov, izdatkov dejavnosti in prireditev ter dviga plač. Med investicijskimi prihodki iz občinskih proračunov je v letu 2023 izstopalo nakazilo iz proračuna Občine Tolmin za nakup novega vozila Potujoče knjižnice.

Med prejetimi sredstvi iz skladov socialnega zavarovanja po SRS izkazuje knjižnica refundirana nadomestila zaposlenim.

Lastni prihodki iz izvajanja javne službe so v 2024 nekoliko nižji glede na predhodno leto, višji znesek kapitalskih prihodkov v predhodnem letu pomeni priliv iz prodaje starega vozila Potujoče knjižnice. Od prodaje odpisanega gradiva na bukvarnah v letu 2024 pa knjižnica izkazuje višji priliv.

Po denarnem toku so stroški za plače in druge izdatke zaposlenim v letu 2024 višji glede na leto 2023, kar je posledica sprememb na področju plač, višjih povračil za prehrano in prevoz, izplačane odpravnine ob upokojitvi ter refundiranih nadomestil, ki se skladno z SRS izkazujejo med odlivi.

Med izdatki za blago in storitve je v predhodnem letu višji odliv zaradi nakupa RFID nalepk za opremo gradiva. Prevozní stroški leta 2024 so višji zaradi nadomeščanja odsotnosti voznika bibliobusa, ki ga knjižnica zagotavlja z zunanjim pogodbenikom. Med drugimi operativnimi odhodki so v letu 2024 izstopali stroški študentskega dela iz naslova prerazporeditve delovnih

nalog zaradi delno nezasedenega delovnega mesta in koriščenja pravice matere do krajšega delovnega časa.

Višji investicijski odhodki oz. odlivi za nakup prevoznih sredstev v predhodnem letu izkazujejo plačilo zadnjega oz. končnega računa za nakup vozila potujoče knjižnice in plačilo ureditve parkirišča zanj. V letu 2024 je bilo glede na predhodno leto za nakup opreme (za RFID izposajo, za IKT opremo ter drugo opremo) namenjenih več sredstev, medtem, ko knjižnica investicijskega vzdrževanja v letu 2024 ne izkazuje. Za potrebe prenosa blagajniškega poslovanja je bil med letom 2024 nabavljen API vmesnik, ki ga štejemo med nematerialno premoženje.

4 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Odlok o ustanovitvi JZ Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin (UL RS št. 38/22) v 12. členu določa, da zavod lahko opravlja tudi gospodarsko dejavnost, če je ta oziroma njen prihodek namenjen opravljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe. Med dolgotrajnim postopkom sprejemanja besedila odloka (2018-2022) v vseh treh občinah ustanoviteljicah se je med drugim spremenila zakonodaja na področju izvajanja tržne dejavnosti v javnih zavodih, vendar pa ustanoviteljica (Občina Tolmin kot edina, kjer ima knjižnica objekt v upravljanju) kljub pozivom knjižnice tudi v letu 2024 še ni ustrezno dogovorila načina zaračunavanja oddaje galerije v najem. Iz tega naslova je tako knjižnica skladno s potrjenim cenikom storitev pridobila minimalne prihodke (180 €), ki so bili vključeni v finančno poročilo zavoda kot del financiranja knjižnične dejavnosti kot javne službe v letu 2024 in v ta namen tudi porabljeni.

5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Knjižnica se v letu 2024 ni zadolževala, niti ni odplačevala dolgov, zato v izkazu računa financiranja izkazuje le znesek povečanja sredstev na računu.

6 POJASNILA K UGOTOVLJENEMU POSLOVNEMU IZIDU – PRESEŽKU PRIHODKOV NAD ODHODKI ZA LETO 2024

Po načelu nastanka dogodka knjižnica v letu 2024 izkazuje 730.977,00 € vseh prihodkov in 714.038,08 € celotnih odhodkov, rezultat poslovanja znaša 16.938,92 €.

Knjižnica kot javni zavod izpolnjuje pogoje za uveljavljanje oprostitve plačila davka po 9. členu ZDDPO-2, zato v davčnem obračunu upoštevamo izvzetje prihodkov od nepridobitne dejavnosti in v skladu s 27. členom tega zakona tudi izvzetje sorazmernega dela odhodkov. Zaradi uveljavljanja neporabljenega dela investicijske olajšave iz preteklega leta je osnova za obračun davka zmanjšana, obračunan davek od dohodkov pravnih oseb za leto 2024 znaša 118,97 €.

Čisti presežek po odbitku davka od dohodka pravnih oseb tako znaša 16.819,95 €.

Skladno z aktom o ustanovitvi o razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki odločajo ustanoviteljice.

Knjižnica kot javni zavod izkazuje tudi presežek prihodkov po denarnem toku. Po odbitku vseh obveznosti, pasivnih časovnih razmejitev in namenskih sredstev presežka po fiskalnem pravilu nima.

7 POROČILO O PORABI SREDSTEV AMORTIZACIJE

V letu 2024 občine ustanoviteljice niso namenile sredstev za pokrivanje amortizacije. Stroške amortizacije nabavljenega drobnega inventarja manjše vrednosti je knjižnica pokrila iz lastnih tekočih prihodkov.

8 POROČILO O PORABI SREDSTEV ZA INVESTICIJE V LETU 2024

Knjižnica je v letu 2024 prejela investicijska sredstva porabila za naslednje namene:

- Potujoča knjižnica: prenosni računalnik;
- Skupne službe: API vmesnik za prenos blagajniškega poslovanja, pisarniški stol;
- V Knjižnici Tolmin: knjigomat in delovna postaja RFID, pohištvena oprema pri knjigomatu, računalnik, dva čitalca, dva kompleta košev za ločevanje odpadkov, monitor, tiskalnik PT in dve vreči za sedenje za mladinski kotiček;
- V Knjižnici Kobarid: računalnik, VR očala, bralnik, USB razdelilnik, vreče za sedenje in okvirji;
- V Knjižnici Bovec: maketa SeniKnjig (v Trenti), dve klima napravi, računalnik in monitor.

Razliko med prejetimi investicijskimi sredstvi iz javnih financ in nabavno vrednostjo opreme za Tolmin in Bovec je knjižnica skladno s finančnim načrtom pokrila iz rezultata preteklih let. Tudi oprema za Potujočo knjižnico in skupne službe je bila nabavljena iz ostanka preteklih let.

Med investicijske odhodke kot drobni inventar štejemo tudi nabavo knjižničnega gradiva, ki je bil financiran iz proračunov občin, državnega proračuna in lastnih virov.

8.1 PODATKI O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH MINISTRSTVA ZA KULTURO

Na neposrednem pozivu k predložitvi predlogov za sofinanciranje nakupa IKT opreme v 2024 je knjižnica uspela pridobiti sredstva v višini 1.530 € za nakup dveh računalnikov za Knjižnico Tolmin in Knjižnico Bovec.

Nakup knjižničnega gradiva, ki ga sofinancira Ministrstvo za kulturo RS pa je potekal v skladu s pogodbo.

9 POROČILO O POPISU TER POROČILO O USKLAJEVANJU PO 37. ČLENU ZAKONA O RAČUNOVODSTVU

Popisna komisija je na dan 31.12.2024 popisala vsa sredstva knjižnice, opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva, zaloge, terjatve in obveznosti. Pri popisu neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev z uporabo čitalnika ni ugotovila popisnih razlik, ampak le spremembe nahajališč. Predlagala je odpis nekaterih neuporabnih ali zastarelih, pa tudi okvarjenih osnovnih sredstev, ki so v celoti amortizirana, in odpis manjšega drobnega inventarja.

Popisala je tudi knjižnično gradivo v enotah Tolmin, Kobarid, Bovec in Potujoča knjižnica, in sicer vsak tisoči izvod s končnico inv. številke 33, pri čemer ni ugotovila popisnih razlik. Med letom 2024 je bila opravljena popolna inventura knjižničnega gradiva na Potujoči knjižnici, pri kateri je bil ugotovljen manko 0,2 % gradiva (62 enot), kar je bilo glede na preverjeno stanje ustrezno označeno v knjižničnem katalogu.

Med letom 2024 smo v skladu z Navodili za izločanje in odpis gradiva (NUK) izločili in odpisali zastarelo, neaktualno in neuporabno gradivo, pa tudi gradivo, ki je bilo preveč poškodovano za izposajo. Skupno je bilo odpisanih 8313 enot. Odpisanih je bilo tudi 31 enot gradiva, ki so ga bralci izgubili ter zanj poravnali odškodnino.

Popisna komisija je popisala tudi predmete ter knjige in kartografsko gradivo večje in trajnejše vrednosti in ni ugotovila popisnih razlik, saj jih knjižnica hrani v domoznanstvu oz. ognjevarnih omarah in ni namenjeno prosti izposaji.

Pri popisu denarnih sredstev komisija ni ugotovila popisnih razlik, saj se izkazana sredstva na zadnjem izpisku iz TRR in na zadnjih blagajniških dnevnikih ujemajo s knjigovodskimi podatki.

Pri popisu obveznosti inventurna komisija ni ugotovila popisnih razlik, vse odprte obveznosti imajo rok zapadlosti v 2025 ali pa izhajajo iz obračunskih listin na dan 31. 12. 2024.

Popisane so bile tudi pasivne in aktivne časovne razmejitve, kjer ni ugotovila odstopanj.

Pri popisu terjatev komisija ni ugotovila popisnih razlik, terjatve do proračunskih uporabnikov so usklajene z IOP obrazci.

Pri popisu zalog je komisija ugotovila, da se zaloga knjig Gabrijela Mrak, tolminska operna pevka ujema s knjigovodskim stanjem in znaša 108 izvodov, zaloga bombažnih torb z logotipom pa 69 kosov.

Svet knjižnice je na svoji 2. redni seji dne 26.2.2025 obravnaval poročilo inventurne komisije in soglašal s predlaganimi odpisi ter določil ravnanje z odpisanimi opredmetenimi sredstvi (opremo, drobnim inventarjem in knjižničnim gradivom).

Knjižnica je z vsemi tremi občinami ustanoviteljicami (Občino Tolmin, Občino Kobarid in Občino Bovec) uskladila stanje kratkoročnih terjatev, stanje sredstev v upravljanju skupaj s presežkom prihodkov nad odhodki iz preteklih let in dobičkom leta 2024.

Računovodsko poročilo pripravila:

Darija Uršič, računovodkinja

ZAKLJUČEK

Letno poročilo o delu Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin za leto 2024 (poslovni del z izjavo o oceni notranjega nadzora in računovodski del) je Svet knjižnice s sklepom št. 2/2025 št. 2 sprejel na svoji 2. redni seji dne 26. 2. 2025.

Tolmin, 27. 2. 2025

Jerneja Berginc, direktorica

Ime uporabnika:
KNJIŽNICA TOLMINSedež uporabnika:
Tumov drevored 6, 5220 TOLMINŠifra uporabnika:
37451Šifra dejavnosti:
91.011Matična številka:
5052980000**Bilanca stanja
na dan 31.12.2024**

v EUR s centi

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	001	810.994,84	880.416,00
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	18.591,59	17.201,00
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	16.108,31	15.596,00
02	NEPREMIČNINE	004	944.582,75	944.583,00
03	POPRAVEK VREDNOSTI ZGRADB	005	587.794,18	558.914,00
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	4.024.226,27	3.984.446,00
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	3.572.503,28	3.491.304,00
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0,00	0,00
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0,00	0,00
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0,00	0,00
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0,00	0,00
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	012	181.556,60	158.846,00
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVI VREDNOSTNI PAPIRJI	013	50,10	621,00
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	156.245,70	134.092,00
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	0,00	0,00
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	0,00	0,00
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	24.463,26	23.545,00
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0,00	0,00
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0,00	0,00
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	705,43	430,00
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0,00	0,00
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	92,11	158,00
	C) ZALOGE	023	433,26	3.611,00
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0,00	0,00

Bilanca stanja na dan 31.12.2024

v EUR s centi

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
31	ZALOGE MATERIALA	025	0,00	3.013,00
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0,00	0,00
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA	027	0,00	0,00
34	PROIZVODI	028	324,00	324,00
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	109,26	274,00
36	ZALOGE BLAGA	030	0,00	0,00
37	DRUGE ZALOGE	031	0,00	0,00
	I. AKTIVA SKUPAJ	032	992.984,70	1.042.873,00
99	IZVENBILANČNA EVIDENCA	033	0,00	0,00
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	034	86.182,45	76.443,00
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	0,00	0,00
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	42.463,24	50.400,00
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	10.158,62	11.768,00
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	6.727,08	6.558,00
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	300,20	47,00
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0,00	0,00
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0,00	0,00
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0,00	0,00
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	26.533,31	7.670,00
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	044	906.802,25	966.430,00
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0,00	0,00
91	REZERVNI SKLAD	046	0,00	0,00
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	82.337,31	84.137,00
93	REZERVACIJE	048	0,00	0,00
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0,00	0,00
9410	Sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	050	0,00	0,00
9411	Sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za finančne naložbe	051	0,00	0,00
9412	Presežek prihodkov nad odhodki	052	0,00	0,00
9413	Presežek odhodkov nad prihodki	053	0,00	0,00
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0,00	0,00

**Bilanca stanja
na dan 31.12.2024**

v EUR s centi

ČLENITEV SKUPINE KONTOV	NAZIV SKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0,00	0,00
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	743.222,29	811.444,00
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0,00	0,00
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	81.242,65	70.849,00
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0,00	0,00
	I. PASIVA SKUPAJ	060	992.984,70	1.042.873,00
99	IZVENBILANČNA EVIDENCA	061	0,00	0,00

Kraj in datum oddaje

Tolmin, 27.02.2025

Oseba odgovorna
za sestavljanje bilance

Darija Uršič

Odgovorna oseba

Jerneja Berginc

Ime uporabnika:
KNJIŽNICA TOLMINSedež uporabnika:
Tumov drevored 6, 5220 TOLMINŠifra uporabnika:
37451Šifra dejavnosti:
91.011Matična številka:
5052980000Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
od 01.01.2024 - 31.12.2024

v EUR s centi

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	660	722.050,32	0,00
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	661	721.969,32	0,00
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	662	0,00	0,00
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	663	0,00	0,00
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	664	81,00	0,00
762	FINANČNI PRIHODKI	665	2.804,58	0,00
763	DRUGI PRIHODKI	666	6.122,10	0,00
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	667	0,00	0,00
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0,00	0,00
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0,00	0,00
	D) CELOTNI PRIHODKI	670	730.977,00	0,00
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	671	158.677,40	0,00
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	672	85,51	0,00
460	STROŠKI MATERIALA	673	63.674,24	0,00
461	STROŠKI STORITEV	674	94.917,65	0,00
	F) STROŠKI DELA	675	553.747,49	0,00
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	422.118,29	0,00
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	677	68.738,25	0,00
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	62.890,95	0,00
462	AMORTIZACIJA	679	1.392,72	0,00
463	REZERVACIJE	680	0,00	0,00
465	DRUGI STROŠKI	681	220,47	0,00
467	FINANČNI ODHODKI	682	0,00	0,00
468	DRUGI ODHODKI	683	0,00	0,00
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	684	0,00	0,00
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0,00	0,00
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	0,00	0,00

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
od 01.01.2024 - 31.12.2024

v EUR s centi

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
	N) CELOTNI ODHODKI	687	714.038,08	0,00
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	688	16.938,92	0,00
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	689	0,00	0,00
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	118,97	0,00
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691	16.819,95	0,00
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692	0,00	0,00
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0,00	0,00

Kraj in datum oddaje

Tolmin, 27.02.2025

Oseba odgovorna
za sestavljanje bilance

Darija Uršič

Odgovorna oseba

Jerneja Berginc

Ime uporabnika:
KNJIŽNICA TOLMINSedež uporabnika:
Tumov drevored 6, 5220 TOLMINŠifra uporabnika:
37451Šifra dejavnosti:
91.011Matična številka:
5052980000Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
od 01.01.2024 - 31.12.2024

v EUR s centi

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	860	722.050,32	726.985,00
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	861	721.969,32	726.897,00
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	862	0,00	0,00
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	863	0,00	0,00
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	864	81,00	88,00
762	FINANČNI PRIHODKI	865	2.804,58	2.604,00
763	DRUGI PRIHODKI	866	6.122,10	1.566,00
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	867	0,00	0,00
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0,00	0,00
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0,00	0,00
	D) CELOTNI PRIHODKI	870	730.977,00	731.155,00
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	871	158.677,40	174.152,00
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	872	85,51	93,00
460	STROŠKI MATERIALA	873	63.674,24	76.417,00
461	STROŠKI STORITEV	874	94.917,65	97.642,00
	F) STROŠKI DELA	875	553.747,49	549.085,00
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	422.118,29	409.957,00
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	877	68.738,25	66.404,00
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	62.890,95	72.724,00
462	AMORTIZACIJA	879	1.392,72	1.336,00
463	REZERVACIJE	880	0,00	0,00
465	DRUGI STROŠKI	881	220,47	876,00
467	FINANČNI ODHODKI	882	0,00	0,00
468	DRUGI ODHODKI	883	0,00	0,00
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	884	0,00	0,00
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0,00	0,00
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	0,00	0,00
	N) CELOTNI ODHODKI	887	714.038,08	725.449,00
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	888	16.938,92	5.706,00

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
od 01.01.2024 - 31.12.2024

v EUR s centi

ČLENITEV PODSKUPIN KONTOV	NAZIV PODSKUPINE KONTOV	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekoče leto	Predhodno leto
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	889	0,00	0,00
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	118,97	99,00
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	891	16.819,95	5.607,00
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	892	0,00	0,00
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0,00	1.900,00
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	16	16
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

Kraj in datum oddaje

Tolmin, 27.02.2025

Oseba odgovorna
za sestavljanje bilance

Darija Uršič

Odgovorna oseba

Jerneja Berginc